

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

TUTANAK DERGİSİ

15'inci Toplantı

21 Kasım 2016 Pazartesi

(TBMM Tutanak Hizmetleri Başkanlığı tarafından hazırlanan bu Tutanak Dergisi'nde okunmuş bulunan her tür belge ile konuşmacılar tarafından ifade edilmiş ve tırnak içinde belirtilmiş alıntı sözler aslına uygun olarak yazılmıştır.)

İ Ç İ N D E K İ L E R

Sayfa

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

II.- SUNUMLAR

I.- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu'nun 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

I.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezkereleleri

- a) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı*
- b) Mesleki Yeterlilik Kurumu*
- c) Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü,*
- ç) Devlet Personel Başkanlığı*

PLAN VE BÜTÇE KOMİSYONU

15'inci Toplantı

21 Kasım 2016 Pazartesi

I.- GÖRÜŞÜLEN KONULAR

TBMM Plan ve Bütçe Komisyonu saat 11.00'de açıldı.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu tarafından, 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında bir sunum yapıldı.

2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezkerelerinin görüşmelerine devam edilerek,

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının,

Mesleki Yeterlilik Kurumunun,

Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün,

Devlet Personel Başkanlığının,

2017 yılı bütçeleri ile 2015 yılı kesin hesapları kabul edildi.

Komisyon gündeminde görüşülecek başka konu bulunmadığından 15.29'da toplantıya son verildi.

21 Kasım 2016 Pazartesi

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 11.00

BAŞKAN: Süreyya Sadi BİLGİÇ (Isparta)

BAŞKAN VEKİLİ: Mehmet Şükrü ERDİNÇ (Adana)

SÖZCÜ: Abdullah Nejat KOÇER (Gaziantep)

KÂTİP: Emine Nur GÜNAY (Eskişehir)

BAŞKAN – Plan ve Bütçe Komisyonumuzun çok değerli üyeleri, çok değerli Bakanımız, kamu kurum ve kuruluşlarımızın çok değerli bürokratları, basınımızın değerli temsilcileri; sizleri Başkanlık Divanı adına saygıyla selamlıyorum.

Komisyonumuzun 15’inci Birleşimini açıyorum.

Gündemimizde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı, Mesleki Yeterlilik Kurumu, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü, Devlet Personel Başkanlığı bütçe kesin hesapları ve Sayıştay raporları ile Türkiye İş Kurumu ve Sosyal Güvenlik Kurumu Sayıştay raporları bulunmaktadır.

Şimdi, sunumunu yapmak üzere Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız Sayın Mehmet Müezzinoğlu’na söz vereceğim.

Buyurun Sayın Müezzinoğlu, süreniz otuz dakikadır.

Süre uzatımı yapmayacağım Sayın Bakanım.

Buyurunuz.

II.- SUNUMLAR

1.- Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Mehmet Müezzinoğlu’nun 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) hakkında sunumu

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri; yüce heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Öncelikle, Siirt Silvan’da açık maden alanında yaşadığımız bu elim kaza sonucu kaybettiğimiz 6 çalışanımıza, işçimize Allah’tan rahmet diliyorum. Diğer, yine arama çalışmaları devam eden heyelan altında kalan 10 işçimize de en kısa zamanda ulaşabilmeyi temenni ediyorum. Ben de bugün, Plan ve Bütçe sonrası inşallah Siirt Silvan’da olacağım bu akşam itibarıyla. Ümit ederim ki maden kazalarının ve iş kazalarının minimize edildiği süreçlere de bütün duyarlılıklarımızla katkı sağlarız diyerek sunumuma başlıyorum.

15 Temmuz hain darbe girişimi sırasında şehit olan vatandaşlarımızı bir kez daha rahmetle anıyorum. Gazilerimize yüce Rabb’imden sağlık ve afiyet diliyor, şükranlarımızı sunuyorum. Milletimizin göstermiş olduğu feraset ve Gazi Meclisimizin tüm milletvekilleriyle demokrasimize sahip çıkması sayesinde büyük bir darbeyi atlattığımızı ve bugün burada bu sayede bütçe görüşmelerini huzurlu bir şekilde yapabildiğimizi vurgulamak istiyorum.

Plan ve Bütçe Komisyonu çalışmaları süresince yapacağınız yoğun çalışmalar ve katkılarınız için şimdiden teşekkür ediyor, Plan ve Bütçe Komisyonunun diğer tüm çalışmalarının ve sonuçlarının ülkemiz için hayırlı olmasını diliyorum. Bakanlığım 2017 bütçesinin görüşülmesi dolayısıyla huzurlarınızda bulunuyorum.

2016 yılı çalışma ve sosyal güvenlik alanında yoğun çalışmaların yürütüldüğü bir yıl olmuştur. 1 Kasım 2015 seçimlerinden sonra, seçim süresince milletimize verdiğimiz taahhütlerin yerine getirilmesi için iktidar olarak ilk yılımızda hummalı bir çalışma yürüttük. 2017 bütçe hazırlıklarını yürüttüğümüz bugünlerde verdiğimiz sözlerin büyük çoğunluğunu yerine getirmiş olmanın gönül rahatlığıyla tekrar huzurlarımıza çıkmış bulunmaktayız. Verdiğimiz sözlerden birisi olan, 2016 yılı için asgari ücretin net 1.300 TL'ye yükseltilmesi işverenimizin üzerinde oluşturduğu yük azaltılarak hayata geçirilmiştir. Asgari ücret artışı nedeniyle işverenlerimize yansıyan ek maliyetin yüzde 57'si hazine tarafından karşılanmaktadır. Asgari ücret artışının işverene getirdiği ek maliyetin bir kısmının hazinece karşılanması 2017 yılında da devam edecektir. Kendi nam ve hesabına çalışanlarda da asgari ücret artışından kaynaklanan prim yükünü hafifletmek için 5 puanlık prim indirimi getirilmiştir. Asgari ücret üzerinden ödenecek aylık prim tutarı 568 TL'den 485 TL'ye indirilmiştir. Bu düzenleme sonrasında, prim tutarlarına göre esnaf BAĞ-KUR'lulara yüzde 15, tarım BAĞ-KUR ile muhtarlarda ise yüzde 19 indirim sağlanmıştır.

Diğer taraftan, sosyal güvenlik sisteminin aktüeryal dengesinin göz önünde bulundurularak tahsilat kabiliyetimizi artıracak bir düzenlemeyle işverenlerimizin, esnafımızın ve çiftçimizin Haziran 2016 öncesi sigorta primlerinin gecikme zamları ve cezaları silinerek enflasyon oranında yeniden yapılandırılması imkânı sağlanmıştır. 25 Kasım 2016 tarihine kadar başvuruların alınacağı yapılandırma sürecinde bugüne kadar 26 milyar TL'lik SGK alacağı yapılandırılmıştır. Sosyal güvenlik sisteminde sürdürülebilir bir yapının sağlanması ekonomik kalkınmanın sürdürülebilmesiyle eş zamanlı olarak yürütülebilmektedir. Bugünün ihtiyaçlarını karşılarken gelecek nesillerin kendi ihtiyaçlarını gidermelerini engelleyecek bir yapının oluşmamasına da dikkat etmeliyiz. Emeklilikte yaşa takılanlar hususuna bu hassasiyetle yaklaşmaktayız. Emeklilikte yaşa takıldığından bahsedilen kesimin erken emekli edilmesinin sisteme getireceği ek maliyetin yaklaşık 400 milyar TL olduğu ve bu maliyetin son tahlilde sonraki nesillerin sırtına yükleyeceği yükü unutmamamız gerekmektedir. Demografik dönüşümün istihdam piyasalarını etkilemeye başladığı bir dönemde uzun vadeli planlarımızı değişen iş gücüne katılım oranlarının ışığında şekillendirmemiz gerekmektedir. Bu yaklaşım, hem sosyal güvenlik sistemimizin sürdürülebilir bir dengede yürütülmesi açısından hem de üretim faktörlerinden birisi olan emeğin büyümeyi destekler şekilde etkin kullanımını sağlama açısından önemlidir. Avrupa Birliğine üye ülkelerde bu dönüşümün çok sert olacağı görülmektedir. Örneğin, Almanya'daki iş gücünün 45 milyondan 2050 yılında 27 milyona ineceği tahmin edilmektedir. Bu dönemde Türkiye bu tür bir demografik şokla yüz yüze kalmayacak olsa da sosyal güvenlik ve istihdam piyasalarına ilişkin planlamalarını çok hassas ve detaylı yapmak zorundadır. Çalışma hayatımızı hem değişen demografik yapılara hem de gelişen teknolojiye göre yeniden düzenlememiz gerekmektedir.

“Dördüncü sanayi devrimi” dediğimiz sürecin ortaya çıkartacağı sonuçlardan birisi, artan otomasyonun ve gelişen teknolojinin önümüzdeki yıllarda işsizliği artırabileceğidir. Yapmamız gereken, ortaya çıkan yeni duruma insan odaklı çözümler üretmektir. Dünya Ekonomik Forumu'nun kısa bir süre önce yayınladığı araştırmaya göre, bundan beş yıl sonra, bir işte başarılı olmak için kabul edilen becerilerden yüzde 35'i değişim gösterecektir. Yine aynı süreçte bazı işlerin tamamen ortadan kalkması beklenmektedir. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı olarak İŞKUR, SGK ve MYK'yla geleceğin istihdam piyasasının ihtiyaçlarına göre mesleki eğitiminden iş sağlığı ve güvenliğine, bölgesel ve sektörel SGK primlerinin teşvikinden işsizlik sigorta primlerinin düzenlenmesine kadar geniş bir çerçevede politikalarımızı belirlemek ve kurumlarımızı konumlandırmak için yoğun çaba sarf ediyoruz.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu genel değerlendirmeden sonra, Bakanlığımızın merkeze bağlı ve ilgili kuruluşlarından son dönemde gerçekleştirdiğimiz icraatları ve 2017'ye ilişkin faaliyetlerimizi dış piyasalardaki gelişmeler ve bunların ekonomimiz açısından hayatımız üzerinde etkilerini inceleyecek bir perspektiften anlatmaya çalışacağım.

2008 yılında Amerika Birleşik Devletleri'nde başlayan, kısa süre içinde önce Avrupa'yı daha sonra da tüm dünyayı tesiri altına alan küresel ekonomik krizin etkilerinin henüz tam olarak atlatılmadığını, dengeli ve sürdürülebilir bir toparlanmanın dünya ekonomisinde henüz sağlanmadığını hep birlikte gözlemlemekteyiz. Küresel büyümenin motoru konumundaki gelişmekte olan ülkelerin büyüme beklentisi gelişmiş ülkelerden biraz daha iyi olmakla birlikte gelişmiş ülke büyümesinin küresel kriz öncesindeki seviyeye gelmediğini görmekteyiz. Jeopolitik gerilimlerin eşlik ettiği siyasi belirsizlikler, referandum sonucu Birleşik Krallık'ın AB'den ayrılma kararı alması, küresel kriz öncesine kıyasla artan işsizlik sayısı ve diğer olumsuz ekonomik gelişmeler nedeniyle küresel büyümenin 2016 yılı sonu itibarıyla yüzde 1,6; 2017 sonu itibarıyla ise yüzde 1,8 olarak gerçekleşeceği beklenmektedir. Bu düşük küresel büyümenin görüldüğü ortamda dünyada işsizliğin seviyesine kısaca bakacak olursak, küresel ekonomik kriz sonrasında dünyadaki toplam işsiz sayısının önemli ölçüde arttığı görülmektedir. Uluslararası Çalışma Örgütü'nün verilerine göre dünyadaki işsiz sayısı 2007 yılında 169,7 milyon iken 2015 yılında rakam 197,1 milyona yükselmiştir. İşsiz sayısının 2016 yılı sonu itibarıyla 200 milyonu aşması beklenmektedir. Devam eden jeopolitik belirsizlikler, yavaşlayan yapısal reformlar ve küresel piyasalardaki yetersiz talep nedeniyle yeni yatırımlar için iş dünyası çekingen davranmakta ve yatırımlardaki yavaşlama eğilimi küresel ekonomiyi ve dolayısıyla da iş gücü piyasasını da olumsuz etkilemeye devam etmektedir.

Türkiye, 2016 yılının 2'nci çeyreğinde gerçekleşen yüzde 3,1'lik büyüme hızıyla birçok AB üyesi ülkeyi geride bırakmıştır. Bu büyüme işsizliğin artışı engelleyen ve istihdamın artışına olumlu katkı sağlamıştır. Türkiye, jeopolitik riskler ve küresel ekonomiye ilişkin belirsizliğine rağmen 27 çeyrektir kesintisiz büyümesini devam ettirebilmektedir.

Değerli milletvekilleri, dünyadaki bu olumsuz görünümün yanında ülkemizin iş gücü piyasasına baktığımızda, TÜİK 2016 Ağustos verilerine göre işsizlik oranımız yüzde 11,3 olarak gerçekleşmiştir. Ancak, iş gücü piyasasını sadece işsizlik oranlarıyla değerlendirmek doğru bir yaklaşım olmaz. Son dönemlerde işsizlik oranındaki nispi artışa karşın iş gücüne katılma oranımız ve istihdamımız hızla artmaya devam etmektedir. 2016 yılı Ağustos döneminde geçen yılın aynı dönemine göre tarım dışı sektörlerde istihdam 579 bin kişi artmıştır. Dünya ekonomisinde ve iş gücü piyasasında yaşanan durgun seyrin yanında bölgemizde yaşanan siyasi gerilimlerin ve ülkemizdeki kanlı darbe girişiminin büyüme ve istihdam politikalarımızı olumsuz yönde etkilediği görülmektedir. Bunun yanında, özellikle Irak ve Suriye kaynaklı jeopolitik risklerin yanında Türkiye'nin en önemli ihracat pazarı olan Avrupa Birliğinde çevre ülkelerden kaynaklı yaşanan ekonomik gelişmeler ihracat ve iş gücü piyasası üzerinde baskı oluşturmuştur. Ayrıca, Rusya'yla ticari ve siyasi ilişkilerimizde 2015 yılı sonunda başlayan ve 2016 yılının ilk yarısına kadar devam eden gerilim özellikle turizm ve tarım sektörünü de olumsuz etkilemiştir.

Türkiye'de iş gücü piyasasını küresel kriz sonrasında Avrupa'dan ayıran ve öne çıkaran bir diğer gelişme ise istihdam oranında yaşanan kuvvetli artıştır. 2007 yılına kıyasla 2015 yılında istihdam oranı Avrupa Birliğine üye 28 ülkede 1 puan, avro alanında ise 2 puan azalırken Türkiye'de 4,5 puan artmıştır. Türkiye'nin 2005 yılında yüzde 41,5 olan istihdam oranı 2015 yılı sonunda yüzde 46'ya yükselmiştir. Böylece ülkemiz Avrupa'da istihdam oranını en fazla artıran 3'üncü ülke konumuna gelmiştir.

TÜİK tarafından açıklanan son verilere göre ise 2016 yılı Ağustos dönemi itibarıyla istihdam oranımız yüzde 46,7 olarak gerçekleşmiştir. Eurostat verilerine göre Türkiye 2007 yılında 20 milyon 750 bin olan istihdamını 2015 yılında 26 milyon 619 bine çıkarmıştır. Buna karşılık söz konusu dönemde avro bölgesinde 1,8 milyon istihdam kaybı yaşanmıştır. Başta Avrupa Birliği olmak üzere dünyadaki birçok ülke küresel krizin yıkıcı etkileriyle mücadele etmeye çalışırken ve ciddi istihdam ve iş kayıplarına uğrarken Türkiye, istihdam kaybına uğramadığı gibi, küresel krizden bu yana yaklaşık 6 milyon kişiye ilave istihdam sağlamıştır. Bu dönemde Türkiye OECD ülkeleri arasında ABD'den sonra en yüksek istihdam artışı sağlayan 2'nci ülke olmuştur.

Türkiye İstatistik Kurumu verilerine göre ise ülkemizde çalışma çağındaki nüfus her yıl ortalama olarak 860 bin kişi artmaktadır. Uygulanan başarılı istihdam politikalarının olumlu etkisi istihdam rakamlarına da olumlu yansımıştır. 2005-2015 yılları arasında yaklaşık 7 milyon istihdam artışı sağlanmıştır. Bu dönemi artan iş gücüne istihdam imkânı sağlanmış olarak tanımlamak da mümkündür.

Sayın Başkan, Plan ve Bütçe Komisyonumuzun değeri üyeleri; iş gücü piyasasında bu olumlu tablonun ortaya çıkmasında sürekli değişen ve gelişen yapısıyla İŞKUR'un önemli katkıları olduğunu ifade etmek isterim. Hükümetlerimizin döneminde iş gücü piyasası politikaları daha kapsamlı uygulanmış ve İŞKUR'un kurumsal kapasitesinin güçlendirilmesinin yanında, sunduğu hizmetlerin niteliği ve niceliği, yaşanan gelişmenin etkisiyle işe yerleştirilen vatandaşlarımızın sayısı hızla yükselmiştir. 2003 yılında 65 bin kişinin işe yerleştirilmesine aracılık eden İŞKUR 2015 yılında işe yerleştirme sayısını yaklaşık 13,5 kat artırarak 889 bin kişinin istihdamına aracılık etmiştir. Temmuz ayındaki hain kalkışmaya rağmen 2016 yılında iş bulmasına imkân sağladığımız vatandaşlarımızın sayısını bir önceki yıla kıyasla artırmak en büyük hedefimizdir. Nitekim, İŞKUR 2002 yılında kamu sektöründe daha fazla hizmet sunarken özel sektör işverenlerinden alınan açık iş sayısı 2002 yılına göre 2015 yılında 54 kat artmıştır. İşe yerleştirme sayılarındaki artış aslında toplanan taleplerin birçoğunun istihdama yönlendirildiğini de göstermektedir.

Toplum yararına programlar kapsamında ağaç dikimi, temizlik, restorasyon gibi faaliyetler ile çevre düzenlemesine de katkı sağlanmaktadır. İŞKUR hizmetlerine yönelik farkındalığı artırmak ve daha fazla vatandaşımızın kurum hizmetlerinden yararlanmasını sağlamak amacıyla istihdam fuarları ve kariyer günleri ile iş arayanlar ile işverenleri buluşturuyoruz. 2010-2016 döneminde 152 istihdam fuarı ve 647 kariyer günü düzenlenmiştir.

Değerli arkadaşlar, “Her işsiz bir iş ve meslek danışmanı olacak.” anlayışıyla çıktığımız bu mücadelede İŞKUR'a kayıtlı tüm iş arayanlara, işverenlere ve öğrencilere daha etkin hizmet sunma gayretimiz devam ediyor. Bu kapsamda, 2016 yılında 3 milyon 048 bin 033 bireysel görüşme, 396.571 iş yeri ziyareti, 15.361 okul ziyareti gerçekleştirilmiştir. İŞKUR tarafından yürütülmekte olan aktif iş gücü programlarıyla işsizlerimize nitelik ve beceri kazandırmaya devam ediyoruz. Kendi işlerini kurmaları için girişimcileri destekliyoruz. Düzenlediğimiz girişimcilik eğitimlerine katılanlara KOSGEB sertifikası veriyor ve finansman desteklerine yönlendiriyoruz. 2009 yılından bugüne kadar iş başı eğitim programını başarıyla bitirenlerin yüzde 75'i program sonrası istihdam edilmektedir. 2002-2016 Ekim döneminde kurs ve programlara 2 milyon 058 bin 147 kişi katılmıştır.

G20'de ve ILO'da bugünlerde “İşlerin Geleceği” başlığı görüşülmektedir. “Dördüncü sanayi devrimi” de dediğimiz dijital devrimle mesleklerin ve mesleki eğitimin değişen şartlara uyumu zorunlu hâle gelmiştir. Aktif iş gücü programlarımızı bu bilinçle şekillendiriyoruz. Ayrıca, İŞKUR vasıtasıyla kişi başına 36 bin TL hibe vererek 2014 yılından bugüne kadar 592 engelli vatandaşımıza da kendi işlerini kurma imkânını sağladık.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlar; işsizliğin ekonomik ve sosyal etkilerini asgari düzeye indirmek gayesiyle işini kaybedenler ile kaybetme ihtimali bulunanlara pasif istihdam programları aracılığıyla destek olmaya devam ediyoruz. İşsizlik sigortası ödemelerinin başladığı 2002 Mart ayından 2016 Ekim ayı sonuna kadar yaklaşık 5 milyon kişiye 13,6 milyar TL, kısa çalışma ödeneği uygulamasının başladığı 2005 yılından 2016 Ekim ayı sonuna kadar 228 bin kişiye yaklaşık 211 milyon TL, Ücret Garanti Fonu kapsamında 2016 yılı Ekim ayı sonuna kadar yaklaşık 63 bin kişiye de 137,5 milyon TL, iş kaybı tazminatı kapsamında 2002 yılından 2016 yılı Ekim ayı sonuna kadar Özelleştirme İdaresinden aktarılan kaynakla yaklaşık 33 bin kişiye 218,7 milyon TL ödeme yapılmıştır.

2016 yılında çalışma hayatı açısından önemli bir adım atarak iş ve aile yaşamının ahenk içinde sürdürülebilmesi ve kadınların çalışma hayatından uzaklaşmadan çocuğunun bakımı ve yetiştirilmesi amacıyla yarım çalışma ödeneği uygulaması hayata geçmiştir. 2016 yılı Nisan ayında ödemeye başlanmış olup ekim ayı sonuna kadar 1.004 kişiye 1,4 milyon TL ödeme yapılmıştır.

İşsizlik Fonu piyasa koşullarında etkin ve şeffaf bir şekilde yönetilmektedir. 31 Ekim 2016 tarihi itibarıyla fonun toplam varlığı 101 milyar 37 milyon TL'dir, yıl sonu itibarıyla 102 milyar 931 milyon TL olacağı tahmin edilmektedir.

İŞKUR Türkiye'nin yakalamış olduğu başarıları daha da etkin bir şekilde tanıtarak, istihdam alanında uluslararası bilgi akışının merkezi niteliğindeki Dünya Kamu İstihdam Kurumları Birliğinin -WAPES- üç yıllığına başkanı olmuştur.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım; 2023 hedeflerimiz doğrultusunda insan kaynağımızın mesleki yeterliliğe sahip olması için çalışıyoruz ve Mesleki Yeterlilik Kurumumuz uluslararası standartlara uygun bir şekilde ülkemizde ulusal meslek standartlarını ve yeterlilikleri oluşturarak çalışma hayatına nitelikli eleman kazandırmaktadır. Bu bağlamda, bugüne kadar 811 meslek standardı hazırlanmış, bunlardan 681'i Resmî Gazete'de de yayımlanarak yürürlüğe girmiştir. 2017 yılında 70 yeni ulusal meslek standardının yürürlüğe konulması hedeflenmiştir. Standartlarda yer alan mesleki bilgi, beceri ve yetkinliklerin ölçülüp belgelendirilmesine yönelik usul ve esasları düzenleyen 341 ulusal yeterlilik yürürlüğe girmiştir.

Tehlikeli ve çok tehlikeli işlere ilişkin mesleklerde Mesleki Yeterlilik Kurumumuz mesleki yeterlilik belgesi zorunluluğu getirilmesine yönelik Bakanlığımıza verilen yetki kapsamında ilk etapta tehlikeli ve çok tehlikeli 48 meslekte çalışmaları için MYK mesleki yeterlilik belgesi zorunlu hâle getirilmiş, 2017 sonuna kadar mesleki yeterlilik belgesi zorunluluğu getirilecek meslek sayısı 115'e çıkarılacaktır.

Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; 2002 yılında yüzde 52,14 olan kayıt dışı istihdam oranı, yoğun denetim ve faaliyetler ve idari tedbirlerle yüzde 34,62'ye kadar çekilmiştir. Bu noktadan sonra 2023 hedefi olan tarım dışı sektörlerde geçerli kayıt dışı istihdam oranı yüzde 15 seviyesine ulaşabilmesi denetimlerin yanı sıra sosyal güvenlik bilincinin geliştirilmesi ve farkındalık çalışmalarının yapılmasıyla mümkün olacaktır.

Bu kapsamda, 2010 yılından itibaren Gelir İdaresi Başkanlığı taşra denetim elemanları tarafından tutulan yoklama fişlerinin düzenli olarak SGK'yla paylaşımı sağlanmıştır. 2009 yılında yapılan değişiklikle ücretlerin banka kanalıyla ödenmesine dair düzenlemeyle 10 ve üzeri işçi çalıştıranların ücretlerinin banka kanalıyla ödenmesi zorunlu hâle getirilmiş, 2016 yılında yayımlanan yönetmelikle ise 10 olan işçi sayısı 5'e düşürülmüştür.

Bakanlığımızca denetim, rehberlik ve kayıt dışı istihdamla mücadele faaliyetlerini 1.483 müfettiş ve 1.570 sosyal güvenlik denetmeni eliyle yürütmekteyiz. Bakanlığımızca yürütülen denetim, rehberlik ve kayıt dışı istihdamla mücadele kapsamında 2016 Eylül ayı itibarıyla toplam 56.672 iş yeri ve 2 milyon 77 bin 445 sigortalı denetlenmiş, bunlardan 28.646'sının kayıt dışı, 62.709'unun da sahte sigortalı olduğu tespit edilmiştir.

Değerli arkadaşlar, hastalıkta, sağlıkta, gençlikte, yaşlılıkta tüm Türkiye'nin güvencesi Sosyal Güvenlik Kurumumuzdur. Er ve erbaşların genel sağlık sigortası kapsamına alınmasıyla birlikte nüfusumuzun yüzde 99,5'u sosyal güvenlik şemsiyesi altına alınmıştır. Liseden mezun olanların 20 yaşını, yükseköğrenimden mezun olanların ise 25 yaşını geçmemek üzere, mezun oldukları tarihten itibaren iki yıl süreyle daha sağlık hizmetlerinden yararlanması sağlanmıştır. Part-time çağrı üzerine ve ev hizmetlerinde çalışanlara yakınları üzerinden sağlık yardımı alabilme imkânı getirilmiştir. Gençlerin 25 yaşına kadar olan genel sağlık sigortası prim borçlarını sildik. 2016 Haziran ayı öncesine ait genel sağlık sigortası prim borçlarının her türlü gecikme cezası ve gecikme faizinden vazgeçilerek taksitlendirilmesini sağladık. Bakanlar Kurulu kararıyla borcu olan BAĞ-KUR sigortalıları ve genel sağlık sigortalılarının 2016 yılı sonuna kadar sağlık hizmetlerinden yararlanmalarını sağladık.

Hükümetlerimiz boyunca her zaman sürdürülebilir bir sosyal güvenlik sistemi hedefledik. Bu hedefi gerçekleştirmek için yaptığımız çalışmalar sonucunda oluşan Sosyal Güvenlik Kurumunun mali durumuna kısaca değinecek olursak; Sosyal Güvenlik Kurumunun 2016 yılı sonu itibarıyla gelirlerinin 256 milyar 335 milyon TL, giderlerinin ise 276 milyar 349 milyon TL, açık finansmanın ise 20 milyar 14 milyon TL olacağı tahmin edilmektedir. 2017 yılı Sosyal Güvenlik Kurumu gelirlerinin 282 milyar 726 milyon, giderlerinin ise 304 milyar 350 milyon TL, finansman açığının ise 21 milyar 600 milyon TL olarak gerçekleşmesi beklenmektedir. Toplam gelirlerinin toplam giderlerini karşılama oranının 2016 yılı sonu itibarıyla yüzde 92,8; 2017 yılı sonunda ise yüzde 92,9 olarak gerçekleşeceğini tahmin etmekteyiz. 2009 yılında yüzde 3,1 olan SGK açığının gayrisafi yurt içi hasılaya oranı alınan tedbirler ve yapmış olduğumuz çalışmaların olumlu etkileri sonucu 2016 yılında yüzde 0,93'e düşürülmüştür.

Sayın Başkanım, değerli arkadaşlarım; bir yandan SGK açığını düşürmek üzere çalışmalar yürütürken, diğer yandan da sigortalı sayılarımızı artırmak için politikalar üretmekteyiz. Aktif sigortalı sayısı 2009 yılında 15 milyon 97 bin iken, 2016 yılı Ağustos ayı itibarıyla 20 milyon 405 bine ulaşmıştır. Pasif sigortalı sayısı ise dosya bazında 2009 yılında 8 milyon 489 bin iken, 2016 yılı Ağustos ayında 10 milyon 934 bine ulaşmıştır.

Aktif-pasif oranı açısından değerlendirildiğinde ise 2009 yılında 1,78 olan oran, sistemin sürdürülebilirliğini sağlamaya yönelik olarak yapılan düzenlemelerin de etkisiyle 2016 Ağustos ayında 1,87 olarak gerçekleşmiştir. Çalışma hayatındaki hizmetlerini tamamlayarak emekli olan vatandaşlarımızın her zaman yanında olma anlayışıyla emeklilerimizi enflasyona ezdirmedik. Bu kapsamdaki değerlendirmeleri atlayarak geçmek istiyorum.

Genel Sağlık Sigortasıyla tüm vatandaşlarımızın sağlık hizmetlerine eşit şartlarda erişimini sağladık. Bu konunun da yine detaylarını zaman açısından atlayarak geçiyorum.

2016 yılı içinde İlaç Ödeme Komisyonu kararlarıyla yaklaşık 400 ilacı da vatandaşlarımızın hizmetine sunduk.

İlave 6 puan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Bakanım, otuz dakikanız doldu efendim, size beş dakika ilave süre veriyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Beş dakikada hemen özetlemeye çalışacağım.

Bürokrasiyi azaltma yönünde, Maliye Bakanlığı ile vergi idarelerine muhtasar beyanname ile Sosyal Güvenlik Kurumuna verilen prim ve hizmet belgesinin birleştirilmesiyle birden fazla kuruma aynı bilgilerin verilmesi uygulamasına son verdik.

Özel istihdam büroları aracılığıyla geçici iş ilişkisiyle uzaktan çalışma gibi güvenceli esneklik modelini de çalışma hayatımıza kazandırdık.

Çalışan kadınlarımıza, iş ve aile dengelerini kurabilmeleri, çocuklarıyla daha fazla vakit geçirebilmeleri için doğum izinlerinin sonrasında ilk çocuk için altı, ikinci çocuk için yüz yirmi, üçüncü çocuk için 180 gün süreyle yarı zamanlı çalışma imkânını getirdik.

Asgari ücretle ilgili değerlendirmeyi açılıшта söyledim.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Taşeron işçiyi de değerlendirin Sayın Bakan, unuttunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Evet, inşallah onu da beraber yine bugün değerlendireceğiz. O konuda da AK PARTİ Hükümetleri olarak bugüne kadar verdiğimiz sözlerin nasıl gereğini yaptıysak onun da gereğini yapma çalışmalarını sürdürüyoruz.

Ülkemiz, göç hareketleri açısından kaynak ülkeyken yıllar itibarıyla geçiş ülkesi, son yıllarda da artan ekonomi gücü ve ülkemize gelen yabancı yatırımlar dolayısıyla hedef ülke konumuna gelmiştir. Son on yılda çalışma izni başvuruları katlanarak artmış ve hâlen 165 farklı ülkeden çalışma amaçlı başvurular alınmaktadır. Bu anlamda, Uluslararası İşgücü Genel Müdürlüğünü kurduk ve özellikle çalışma izinleri ve turkuaz kartı da önümüzdeki günlerde devreye alacağız.

Peki, değerli arkadaşlar, sorularınıza cevap vermeye daha çok zaman ayırabilmek açısından, ben bugün Bakanlığımızın bütçe çalışmalarının hayırlı olmasını, başarılı geçmesini, sizden gelecek katkıların da olumlu sonuçlara vesile olmasını temenni ediyorum.

Son söz olarak da yine, 15 Temmuz şehitlerimize, gazilerimize ve Gazi Meclisimizin çok değerli milletvekillerine teşekkür ederek sözlerimi tamamlıyorum.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Tüm şehitlerimize Sayın Bakanım, bütün şehitlerimize, her gün şehit geliyor.

ŞERAFETTİN TURPCU (Zonguldak) – Diğerlerini unutmayalım.

BAŞKAN – Arkadaşlar, polemik yaratmayın lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Polemik midir bu?

BAŞKAN – Sayın Bakanımıza sunumu için çok teşekkür ediyoruz.

Değerli hazırun, bütçeler üzerindeki sunumlar tamamlanmıştır.

Şimdi müzakerelere başlıyoruz.

Sayın Bakan, öncelikle bürokrat arkadaşlarımızın sırasıyla kendilerini Komisyonumuza tanıtmalarını rica ediyoruz.

(Bürokratlar kendilerini tanıttı)

BAŞKAN – Bürokrat arkadaşlarımıza teşekkür ediyoruz.

Şimdi konuşmalara başlayacağız.

III.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

A) KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ

1.- 2017 Yılı Merkezi Yönetim Bütçe Kanunu Tasarısı (1/774) ile 2015 Yılı Merkezi Yönetim Kesin Hesap Kanunu Tasarısı (1/733) ve Sayıştay tezkereleri

a) Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı

b) Mesleki Yeterlilik Kurumu

c) Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü,

ç) Devlet Personel Başkanlığı

BAŞKAN - Sırasıyla, söz istemlerine göre söz vereceğim.

İlk söz, Sayın Kuşoğlu, sizindir, buyurunuz lütfen.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Değerli arkadaşlarım, milletvekili arkadaşlarım, Sayın Bakanım, değerli bürokratlar ve basın mensupları; hepinize saygılar sunuyorum. Bütçelerimizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Sayın Bakanım, bu Bakanlıkta ilk göreviniz, deneyimli bir Bakansınız, hayırlı uğurlu olsun. Çalışma Bakanlığı çok zor bir Bakanlık, siz de çok iyi farkındasınızdır. Sosyal güvenlik ve çalışma yaşamıyla birlikte, buradaki düzenlemelerle birlikte aslında devletin çok önemli bir fonksiyonunu yerine getiriyorsunuz. Yani devletsiniz aslında bir bakıma, bütün vatandaşlar için aşağı yukarı devletin çok önemli bir fonksiyonunu yerine getiren devletin somut bir yüzüsünüz “staff”ımızla birlikte ve çok çok önemli.

Ben diğer konulara çok fazla girmeyeceğim ama kendim de Sosyal Sigortalar Kurumunda bir süre Yönetim Kurulu üyeliği yaptığım için Değerli Müsteşarınızla, eski Bakanımızla bir süre çalıştım, o onura eriştim, Genel Müdür Yardımcılığı yaptım. Onun için bildiğim, tanıdığım kurumdan başlamak istiyorum. Ne kadar bu senenin, 2017’nin bütçesi biliyor musunuz Sayın Bakanım, kurumun bütçesi? 282 milyar, 300 milyara yakın yani gerçekleşme 300 milyar olacak çünkü geçen sene de bütçenin çok üzerine çıkılmış vaziyette. 2017 bütçesi, devlet bütçesi de 645 milyar yani yarı yarıya, böyle bir rakama ulaşılmış. Bu kadar değildi yani çok büyük bir bütçeden bahsediyoruz, anormal bir rakamdan bahsediyoruz. Devlet bütçesinin yarısı kadar bir bütçe Sosyal Güvenlik Kurumunun bütçesi, böyle bir bütçeden bahsediyoruz ve burasıyla ilgili, Sayıştayın Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgili çok güzel bir değerlendirmesi var, gerçekten özellikle arşive alınıp saklanması gereken güzel bir değerlendirme yapmışlar, kendilerine teşekkür ediyorum. Sayın Bakanım, ağırlıklı olarak o konu üzerinde olacağım çünkü Türkiye’de -geçen yıl da söyledim, size özellikle belirtmek istiyorum yeni Bakan olduğunuz için- bir şehir efsanesi var, “Sosyal güvenlik reformu yaptık.” deniyor; yapılmadı efendim, Türkiye’de sosyal güvenlik reformu yapılmadı. Türkiye’de BAĞ-KUR’u, SSK’yı, Emekli Sandığını birleştirdiler, norm ve standart birliği yapıyoruz diye üç kurumu, üç farklı kültürü bir araya getirdiler, üç kurum bir kurum etmiyor artık, bir kurum kültürü kalmadı. İyi veya kötü kurum kültürleri vardı bunların. Bir mevzuat vardı, yılların alışılmış bir mevzuatı vardı, bütün bunlar bozuldu. Ne mevzuat var şu anda, oturmuş bir mevzuat ne kurum var artık ne bunların işlerliği var ne de mali açıdan bir düzen oturtulabilirdi yani sosyal güvenlik reformu yapılmış değil Türkiye’de. Sosyal güvenlik reformunun yapılması lazım. Hani diyoruz ya “Türkiye için acilen yapısal reformlara ihtiyaç var.”, işte, sosyal güvenlik reformundan başlanması gerekiyor. Bir vergi reformu da gerekli ama bu en az vergi reformu kadar çok elzem bir konu, muhakkak yapılması gerekiyor. Dünya farklı bir noktaya gidiyor, dünya büyük sıkıntılar içerisinde, öyle bir döneme giriyoruz. Dünyada birçok şeyin anlayışı değişti, o katı liberal kurallar artık ortadan kalkıyor, devlet birçok konuda devreye giriyor artık liberal ülkelerde bile;

farklı bir anlayışın olması lazım. Sayın Bakanım, 2009'dan beri Ekonomik Sosyal Konsey toplanmadı. Bakın, cuma günü EKK toplandı, Ekonomi Koordinasyon Kurulu, dövizdeki yükselme üzerine. Bir şeyler söylediler, daha sonra bazı açıklamalar yaptılar, cuma günü o saatlerde, akşam saatlerinde düştü döviz ama şimdi, sabah saatlerinden beri takip ediyorum, tekrar yükseldi. Bu kurulların toplanması lazım, ne olup bittiğinin görülmesi, anlaşılması ve anlatılması lazım; piyasalara güven verilmesi lazım. Bu hafta da 2009'dan beri toplanmayan bu Ekonomik Sosyal Konseyin toplanması lazım. Sorunun, sıkıntının anlatılması lazım. Bakın, 300 milyara yakın bütçesi var Sosyal Güvenlik Kurumunun ama bununla ilgili kendimizi deve kuşu gibi kuma gömmüşüz, anlatamıyoruz. Bakın, Sayıştay, raporunda da çok net olarak belirtiyor, 2008'de güya reform yapıldı, finansman açığı o yılda güya 25 milyarmış, 2,72 imiş, ondan sonra 2015 yılında 11,9'a yani binde 61'e düşmüş. Böyle bir şey yok yani her sene düşürmüşüz diye bir istatistik yayınlamışız. Yok böyle bir şey. Hemen altında toplam bütçe transferleri var, Sosyal Güvenlik Kurumuna devlet her sene ne kadar para veriyor? 2008'de 35 milyarmış, 2015'te 79 milyara çıkmış; bütçe transferi 79 milyar. Bunu ne ad altında yaparsanız yapın, sonuçta devletin SGK'ya yaptığı bütçe transferi budur ve bu açık sürekli olarak artıyor. O yıllarda yüzde 3'lerde olan açık bugün yüzde 4'lerin üzerine çıkmıştır. Bakın, 2016'da 11,9 milyar açık tahmininde bulunmuş kurum, eksi 20; yıl sonu tahmini revize edilmiş 2016 için, 11,9 20 milyara çıkmış, belki 20'yi de geçecek ama 2016'daki bütçe transferi nedir, biliyor musunuz? 106 milyar lira, 106 milyar lira; öyle 20 milyar filan değil. Gerçek durum bu, 106 milyar lira devletin Sosyal Güvenlik Kurumuna yaptığı transfer. Böyle bir anormal rakam. Buna çare bulamazsak ondan sonra boşu boşuna konuşmuş oluruz. Yani sizin sunumunuzda verdiğiniz özellikle Sosyal Güvenlikle ilgili rakamlar, istatistikler, aktif-pasif oranları vesaire var ya Sayın Bakan, bunların hiçbirisinin geçerliliği yok, hiçbirisinin maalesef. Yani bu vaziyette. 2015'den siz sorumlu değilsiniz, Kurum Başkanı da sorumlu değil ama bunun düzeltilmesinden sorumlusunuz. Bunların bir an önce düzelmesi lazım. Bakın, 2017 için 21 milyar liralık bir finansman açığı tahmin ediyorsunuz, bütçe transferi 116 milyar olarak tahmin ediliyor ama bunun çok çok üzerine çıkacak, 120 milyarın üzerine çıkacağını sizler de çok iyi biliyorsunuz. Buna çare bulunması lazım bir an önce.

Sayın Bakanım, Sayıştayın SGK'yla ilgili görüşü "Uygun değildir." diyor, "İzlemeye alınmıştır." diyor. Kurumla ilgili olarak uygun bir görüş verilmemiş, şartlı görüş de verilmemiş, "İzlemeye aldık." diyor. 18 tane bulgu var, aslı bulgu kurum görüşünü belirlemeye etken olan 18 görüş, denetim görüşünü etkilemeyen 63 görüş var. Böyle bir rapor gördünüz mü şimdiye kadar Sayın Başkan? Bakmamışsınızdır ama böyle bir rapor yok şimdiye kadar. 18 denetim görüşünü etkileyen, 63 de denetim görüşünü etkilemeyen bulgu tespit etmişler. Ben eminim bunun daha çok daha fazlasını tespit edebilirlerdi daha ayrıntıya girselerdi. Faaliyet raporu yayınlanmadığı için, faaliyet raporu çıkmadığı için performans denetim raporu yazılamamış. Bu kurumda performans denetim raporu yazılamamış. Cemal Bey, siz de yöneticilik yaptınız, Kurum Genel Müdürlüğü yaptınız, böyle bu duruma düşülür mü? Bu durumda kurum. Kimseyi suçlamıyorum ama kurum bu durumda, yeni baştan ele alınması lazım yani bu kurum sıfırdan ele alınıp baştan aşağı yeniden yapılandırılması gereken bir kurum.

Bakın, ilk bulgu, diyor ki Sayın Bakanım: "Kurum alacaklarının mali tablolarda tam ve doğru bir şekilde yer almasını sağlayacak bir mali yapının olmaması." Kurum kendi alacaklarını bilmiyor. Bu durumda. Benim dönemimde de, ben bu işlerden sorumluydum fakat bizde tek bir bilgisayar mühendisi yoktu, bilgisayardan anlayan bir kişi yoktu o dönemde, dışarıdan hizmet almak zorunda kaldık, bir kamu kuruluşundan, TAI'den hizmet aldık, yoksa bütün sigortalıların, emeklilerin geçmişi, geleceği ortada kalacaktı, arşivde, dosyalarda, ambarlarda birikiyordu, hepsi birbirine karışıyordu. İnsanların yani şu 80-90 milyonun ki ölenlerle birlikte 100 milyon kişinin geçmişi ve geleceği yani Türkiye'nin geleceği

o ambarlarda çürüyordu, onları bilgisayara geçirdik. Çok düzgün bir iş yapıldığına inanıyorum ama artık bilgisayar mühendisi alabiliyorsunuz, eleman alabiliyorsunuz, bilgisayarla ilgili olarak Türkiye’de önemli gelişmeler kaydedildi, bundan sonra bunun bahane olmaması lazım; geçmişte bahaneydi....

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Lütfen toparlar mısınız.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) - ...özellikle o geçiş dönemi, özellikle kâğıttan otomasyona geçiş dönemi çok önemliydi çünkü bütün verilerin girilmesi gerekiyordu. O dönemleri atlattık, atlatmış olmamız gerekiyor artık. Onun için, artık bahane de kalmadı. Bu kurum alacaklarının takip edilmemesiyle ilgili olarak şunu söylüyor Sayıştay raporu: “Kurum alacak rakamlarının tamamı güncellenmeli, mutabakatı sağlanmalı ve alacakların takip ve tahsil süreçleri entegre edilmiş tahakkuk esaslı muhasebe sistemi üzerinden yürütülmelidir.”

Sayın Bakanım, bütün bunlara çok detaylı olarak girmek istemiyorum, siz de okuyabilirsiniz, okunması da lazım. Bakın, bu sene bir yeniden yapılandırma yaptık, geçmiş yıllarda da yapmıştık, orada da aslında ne kadar alacağı var kurumun tam belli değildi ama şöyle bir tespiti var Sayıştayın, 2’nci bulgusu, şunu söylüyor: “Tabloya göre -bir tablo vermişler, geçmiş yıllardaki yapılandırma gelirleri, icra, tahakkuk ve tahsilat tutarlarını koymuşlar- yapılandırmalardan ilk yıl önemli tutarda gelir elde edilmesine rağmen sonraki yıllarda tahsilat tutarlarında önemli oranda düşüşler olduğu görülmektedir.” Yani ilk yıl herkes müracaat ediyor, yapılandırmadan yararlanmak istediğini söylüyor, bir artış oluyor ama ondan sonraki dönemde kimse para yatırmıyor çünkü takibattan kaçmış oluyorlar müracaat etmekle. Müracaat edince bu icra takibatının sonu geliyor, birkaç taksitini yatırıyor, ondan sonra tekrar yatırmıyor ve bu, kuruma yük olarak dönüyor, ondan sonra da kurum birdenbire müracaat edip icra takibi o süre içerisinde yaptırmamış olanları tekrar takibe almakta zorlanıyor çünkü iş yükü birdenbire yükselmiş oluyor, artmış oluyor. Bunun altından kalkılması mümkün değil.

BAŞKAN – Entegre takip sisteminin oluşturulması gerekiyor, ancak bu şekilde başarılı olabilir, boşluk orada zaten.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Yani baştan aşağı her şeyiyle ilgili olarak böyle. Bu 18 temel, 63 de denetim görüşünü etkilemeyen bulguyu ben tek tek okumayacağım, buna vaktimiz yok ama bir kesin hesap komisyonu olsaydı bunu çok ayrıntılı olarak otururduk inceledik, incelenmesi de gerekiyor. Lütfen siz kendi “staff”ımızla Sayın Bakanım, bu değerlendirmeyi yapın.

Ben bir de müsaade ederseniz, Sayın Başkanın da müsaadesiyle çok kısa olarak şu Türkiye İş Kurumuna da girmek istiyorum; diğer konulara, sendikacı arkadaşlarım var, diğer akademisyen arkadaşlarım var, gireceklerdir. Fonla ilgili olarak da, İş Kurumuyla ilgili olarak da şartlı görüş verilmiş, 8 bulgu, artı, 4 de denetim görüşünü etkilemeyen bulgu var, bunlar da önemli ama fonla ilgili olarak da şartlı görüş verilmiş. Orada fonla ilgili olarak faaliyet sonuçları tablosunda Sayın Bakanım, 2015 için 6 milyar 586 milyon liralık bir cari transfer var. Bu, 2014’te 4,1’miş; 3,3 de 2013’tymiş. Bu cari transferler nedir, nereye bu cari transferler gider olarak görünüyor, bunu bürokrat arkadaşlar çıkarabilirlerse memnun olurum.

Onun dışında, bu reformun yapılması konusunda ilgili olarak da, sosyal güvenlik reformunun yapılması aslında devlet reformudur Sayın Bakanım bir anlamda, çok ciddiye alınması lazım. Sadece Sosyal Güvenlik Kurumunun reformu değildir, sosyal güvenlik reformu değildir. Maliyesiyle ortak bir numara, ortak bir anlayış; Ticaret Bakanlığıyla, Çalışma Genel Müdürlüğüyle, bütün devlet kurumlarıyla kişilerin ve kurumların, şirketlerin hepsinin ortak bir veri tabanında birleştirilmesi gerekir, o veri tabanından bilgi alınması gerekir, bütün iş yerleri için önce oraya müracaat edilmesi, öyle bir yapı

oluşturulması lazım. Bilgilerin de ilgili kurumlar tarafından oradan alınması lazımdır. Çok temelli, çok kapsamlı bir reforma ihtiyaç var. Buradan başlanarak bu reformun, devlet reformunun yapılması lazım. Bu konunun en baştan ele alınacağını umuyorum.

Bütçelerinizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum Sayın Bakanım. Çok zor bir görevdir bu, çok büyük bir sorumluluktur. Hayırlı uğurlu olsun. Başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Kuşoğlu.

Sayın Kalaycı, buyurun lütfen.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Bakanlık ve kurumlarımızın değerli temsilcileri, değerli basın mensupları; hepinizi saygılarımla selamlıyorum.

Sayın Bakanım, yeni bakanlığınız hayırlı olsun. Ayrıca, Bakanlık ve kurumlarınızın bütçeleri inşallah hayırlı sonuçlar getirir.

Hükümet çalışma hayatıyla ilgili yapısal sorunlara duyarsız kalmakta, sömürü ve kölelik düzeninden bir türlü vazgeçmemektedir. Toplumun tüm kesimlerine insana yaraşır iş fırsatlarının sunulduğu, iş gücünün niteliğinin yükseltilep etkin kullanıldığı, çalışma şartlarının iyileştirildiği, ücret-verimlilik ilişkisinin güçlendirildiği, iş sağlığı ve güvenliğinin sağlandığı bir çalışma hayatı ve iş gücü piyasasının oluşturulması için gerekli yapısal reform ivedilikle yapılmalı ve tedbirler alınmalıdır.

Sayın Bakanım, 2017 bütçesi maalesef asgari ücretliler, memurlar, sözleşmeliler, işçiler, tüm çalışanlar ve emeklilere bir umut vadetmemektedir. Asgari ücretle ilgili çalışmalar sürüyor. Baktığımız zaman, sendikalar 1.500-1.600 lira isterken Hükümet sanki 100 liralık bir artışa sıcak bakıyor gibi, yapılan açıklamalardan gördüğümüz. Sayın Bakanım, çok yetersiz. Bizim Milliyetçi Hareket Partisi olarak görüşümüz, net asgari ücretin açlık sınırının üzerine çıkarılması, asgari ücretlilere büyük şehirlerde ulaşım desteği verilmesi, asgari ücretten vergi alınmaması ve ücretlilerin asgari ücret kadar gelirinin vergi dışı bırakılmasıdır. Asgari ücretin vergi dışı bırakılması prim matrahını da düşüreceğinden, işveren maliyetinde de azalmaya yol açacaktır. Asgari ücret üzerinden yapılan vergi, sigorta, fon gibi kesintiler çalışanların net ücretini azaltırken işverenlerin de maliyetini artırmakta ve kayıt dışı istihdama zemin hazırlamaktadır. Asgari ücret ile kayıt dışı istihdam ilişkisinin niteliği asgari ücretin yüksek olmasından daha ziyade, kesintilerin fazlalığı nedeniyledir. Yalnızca çalışanların ihtiyaçları dikkate alınarak belirlenmiş bir ücretin doğrudan vergilendirilmesi sosyal devlet anlayışıyla da bağdaşmamaktadır. Bu nedenle asgari ücretin vergi yükünün kaldırılması sosyal ve ekonomik bir mecburiyettir.

Biliyorsunuz, İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi'ne göre, çalışan her kimsenin kendisine ve ailesine insanlık haysiyetine uygun bir yaşayış sağlayan ve gerekirse her türlü sosyal koruma vasıtalarıyla da tamamlanan adil ve elverişli bir ücrete hakkı bulunuyor. Yine, Anayasa'mızın 55'inci maddesinde asgari ücretin tespitinde, çalışanların geçim şartları ile ülkenin ekonomik durumunun göz önünde bulundurulması öngörülmektedir. Asgari ücret yönetmeliğine göre de asgari ücret işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günün şartlarına göre asgari düzeyde karşılamaya yöneliktir ancak asgari ücret belirlenirken maalesef anayasa ve ilgili mevzuat hükümleri göz ardı edilmekte, TÜİK tarafından hesaplanan bir işçinin geçim şartları için gerekli harcama tutarı da dikkate alınmamaktadır. Bugünkü asgari ücret, her zaman söylediğimiz gibi, sefalet ücretidir. TÜRK-İŞ'in ekim ayı itibarıyla 4 kişilik bir ailenin yapması gereken gıda harcaması -sadece gıda harcaması tutarı yani açlık sınırı- 1.405 lira. Buna göre, mevcut asgari ücret çalışanların gıda

harcamasını bile karşılamıyor. Zaten çalışanlar şiddetli geçim sıkıntısı çektiğinden, geçimini borçla karşılayabilmekte, borç batağına girmiş durumdadır. Sayın Bakanım, ben size sorayım, asgari ücretle geçinmek mümkün müdür?

Memur maaşlarıyla ilgili de, biliyorsunuz, bütçeyle ya da programla değil, toplu sözleşmeyle belirlenen oranlar uygulanmakta. Buna göre de 2017 Ocak ayında yüzde 3, Temmuz ayında yüzde 4 bir artış yapılması söz konusu. Yani, güya toplu sözleşmeyle belirliyoruz Sayın Bakanım ama toplu sözleşme adı altında da bir gölge oyunu oynanıyor. Hükümet ve yandaş sendikanın hazırladığı senaryoya göre roller paylaşılıyor, toplu sözleşme masası dışında verilen kararlar kamu çalışanlarına dayatılıyor.

Emeklilerde de biliyorsunuz, Emekli Sandığı emeklileri dediğimiz emekliler memur maaşı kat sayısına göre emekli maaşında bir artış alıyor. Diğer emekliler, SSK, BAĞ-KUR'lu dediğimiz emekliler de son altı aylık yani temmuz-aralık fiyat artışı enflasyonu kadar bir maaş alabilecek. Bu oranlara da baktığımız zaman, gerçekten, çok yetersiz artışlar söz konusu. Baştan dediğim gibi, 2017 yılı çalışanlar ve emekliler için sıkıntılı bir yıl olacak.

Emeklilerimizin yıllarca hizmet verdikten sonra geçim kaygısı duymadan, onuruna yaraşır bir hayat sürmesini temin etmek devletin önemli ve öncelikli görevidir. Bugün emekliler aldığı aylıkla ay sonunu getiremiyor. Birçoğu borç batağına girmiş, geçim sıkıntısı çekiyor. Kendi geçinemediği gibi bir de işsiz kalan çocuklarına bakmak zorunda kalıyor. Emekli aylığı bugün milyonlarca kişinin tek gelir kaynağı. Bu parayla geçinmek mümkün mü Sayın Bakanım? Emekli aylıkları arasındaki eşitsizliklerin giderileceği sözü verildi ama maalesef bu yapılmadı. 2000 öncesi SSK emeklileriyle ilgili kısmi bir iyileştirme yapıldı. Ne BAĞ-KUR ne diğer emeklilerle ilgili bir intibak düzenlemesi verilen söze rağmen yapılmadı. Tam tersine, emekli aylıklarındaki eşitsizlik özellikle 2008 yılında çıkarılan kanundan sonra iyice arttı, daha da eşitsiz hâle geldi. Her geçen gün bağlanan aylıklarda bu eşitsizliği net olarak görebiliyoruz.

Sunumunuzda da söylediniz yani emeklilerin enflasyona ezdirilmediği söylene de halkın gerçek enflasyonu yansıtan gıda, kira, ulaşım, su, elektrik ve gaz gibi temel harcama kalemleri üzerinden hesaplama yapıldığında, durumun söylendiği gibi olmadığı anlaşılacaktır. Bugün elektrik, gaz ve su faturaları ile sağlık kesintilerine baktığımız zaman, sadece bunlar emekli aylığının önemli bir kısmını alıp götürmektedir. Milliyetçi Hareket Partisi olarak emekli aylıkları arasındaki farklılıkların giderilmesi, emekli aylıklarının artışında büyümeden pay verilmesi, emeklilere “emekli destek ödeneği” altında yılda 2 kez net asgari ücret tutarında ikramiye ödenmesi için gerekli düzenlemelerin yapılmasını istiyoruz, bu çağrıda bulunuyoruz.

Sayın Bakanım, sunumunuzda dediniz ki: “Vaatlerimizi gerçekleştirdik, gerçekleştireyoruz.” Bir önceki Hükümetin eylem planında ortaya konulan vaatler burada benim elimde, sadece birkaç tanesini söyleyeyim: Taşeron işçilikle ilgili konu hâlen çözümsüz bir şekilde bekliyor, kıdem tazminatıyla ilgili konu hakeza, bu promosyon konusuyla ilgili Sayın Bakanım dediniz ki: ”Bir ay konuşmayalım.” ama bir ayı geçti, onun için konuşacağım Sayın Bakanım. 13 Ekimde, bu İslam Dünyasında Sendikacılık Sempozyumu’nda öyle bir ifadeniz olmuş, basından gördüm; 13 Ekimden bu yana bir ay geçtiğine göre konuşabiliriz. Sizin daha önce basına yansıyan şekliyle “Bizim böyle bir taahhüdümüz yok.” gibi de bir açıklamanız oldu. Yani, aslında şunu hatırlatmak istiyorum: Bir önceki Başbakan Sayın Davutoğlu 21 Ekim 2015 tarihinde emeklilerin huzurunda “Bankalarla anlaşmalar yapıyoruz. Emeklilerimiz böylece yılda en az 300 lira promosyon almaya başlayacaklar.” demişti. Ne zaman? 21 Ekim 2015 tarihinde.

Peş peşe bakanlar değişti, çalışma bakanları; hep umut verildi ama emekliler bugüne kadar promosyon değil hava aldı Sayın Bakanım. Yani, bu konu niye bu kadar uzatıldı? Sekiz yıldır milletvekilleri dâhil çalışanlar alıyor ama emeklilere maalesef üvey evlat muamelesi yapıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Kalaycı, lütfen toparlar mısınız.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Bugün, bildiğim kadarıyla aylık 15 milyar liraya varan emekli maaşı ödemesi var yani yılda 180 milyara karşılık geliyor. Yani, bu kadar ödeme karşılığında bankalardan niye bu promosyon alınamıyor, anlamak mümkün değil. Bu sorunun bir an önce çözülmesini bekliyoruz.

Çalışma hayatında en önemli sorun, biliyorsunuz, taşeronlaşma. Sayın Bakanım, bugün taşeron işçiler aşağılanıyor, taşeron işçiler küçümseniyor, taşeron işçiler eziliyor. Soruyorum: Bu, insan ticareti değil de ne? Yani, bu çağda böyle bir uygulama olabilir mi? Bu kölelik sistemi değil mi? Bunun hangi kitapta yeri var? Yıllardır oyalıyorsunuz taşeron işçileri, yıllardır da -bunu üzüterek söylüyorum- aldatıyorsunuz. 2014 yılında 6552 sayılı Kanun çıktı, burada “Görevlendirildikleri hizmetler dışında başka görevlerde çalışmayacak.” dendi, sonra uygulamayı ertelediniz. Yani, Hükümet, devletin hangi hizmetlerinin asıl iş, hangi hizmetlerinin yardımcı iş olduğunu dahi bugüne kadar belirleyemedi. Seçimler öncesi “kadro” dendi, 64’üncü Hükümetin Eylem Planı’nda “Alt iş planı çerçevesinde asıl işlerde çalışanların kamuda istihdam edilmesine yönelik düzenleme yapılacak.” denildi, kapsam daraltıldı. Daha sonra, yine, kadro müjdesi verildi, bizzat Başbakan tarafından “müjde” dendi ama taşeron işçiler önce sevindi, sonra ayrıntıları görünce hayal kırıklığına uğradı yani kadroya değil, sözleşmeli olarak kamuya alınacakları açıklandı. O konuda da bugüne kadar hiçbir şey yapılmadı. En son, Sayın Başbakan geçtiğimiz günlerde “Taşeronlarla ilgili konuyu biliyoruz, hem onları memnun edecek hem de kamuyu memnun edecek bir müjdeyi açıklayacağız, hiç merak etmesinler.” dedi ama bugüne kadar bir açıklama da yok, bir müjde de yok. Zaten kaç senedir müjde veren sayın bakanlar ve sayın başbakanlar sizlersiniz Sayın Bakanım. Ama, ortada bir gerçek var ki taşeron işçilerden siyasi rant sağlıyorsunuz, o nedenle bir türlü vazgeçemiyorsunuz. Taşeron işçilerin tamamı partinin kanalıyla, referansı ile işe alınıyor, işten çıkarma tehdidiyle oy kullanmaya zorlanıyor, siyasi mitinglerde kadrolu eleman gibi kullanılıyor. Yani, bu sistem bir an önce kaldırılmalı, bu kölelik sistemine, sömürü düzenine son verilmeli.

Kısa kısa birkaç konuya değineceğim Başkanım. Bir diğer konu, bu toplum yararına çalıştırma meselesi Sayın Bakanım. Yani, kamu mevzuatında olmayan yeni bir istihdam modeli açıkçası uydurdunuz. “Toplum Yararına Programları” adı altında dokuz aya kadar varan süreyle kamuda eleman çalıştırıyorsunuz, buna “İŞKUR elemanları” deniyor ama çalıştırdıkları işe baktığınız zaman kamunun işleri yani zaten Milli Eğitime, Ormana, belediyelere alınıyor. Şunu söyleyeyim: 7 Haziran ve 1 Kasım seçimlerinin yapıldığı 2015 yılında 523 bin kişi bu şekilde işe alınmış Sayın Bakanım. Yani, bakıyorsunuz, Ormana sezonda şu dönemde eleman alınıyor, belediyelere tika basa adam dolduruluyor. Bu uygulama mutlaka gözden geçirilmeli, insanların emeği sömürülmemelidir. Siyasi amaçla bu şekilde bir uygulama hem Anayasa’ya hem kamu mevzuatına aykırı, bu uygulamadan vazgeçmeliyiz.

İŞKUR mayıstan beri istatistik yayınlamıyor, benim sürekli takip ettiğim bir istatistik. Nedeni nedir, bilmiyorum. Özellikle İşsizlik Ödeneği’nde ilk beş ayda patlama vardı, sonrasında ne oldu sayıları bilmiyorum. Eğer 2016’da İşsizlik Ödeneği’ne başvurular ve bağlanan ödeneklerle ilgili sayısal bilgileri alabilirsek memnun olacağım.

Sayın Başkanım, çok konu var.

BAŞKAN – İşte, süre de kısıtlı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Süre de kısıtlı.

Bu geçici mevsimlik işçiler kadro bekliyor Sayın Bakanım. Yani, bunlarla ilgili verilen sözler de var. 30 Mayıs 2015 tarihli Kamu Toplu İş Sözleşmeleri Çerçeve Anlaşma Protokolü imza töreninde, o günkü Başbakan “Kişi, beş ay yirmi dokuz gün çalışıyor, ara veriyor. Bu, iş üretkenliğini, verimliliğini negatif etkiliyor.” diyerek geçici işçilerin çalışma sınırının kalkacağını müjdelemiş, protokolün 9’uncu maddesine de bu amaçla madde konulmuştur. Ama, bugüne kadar yapılan bir şey yok. Bir önceki Çalışma Bakanı Faruk Çelik Bey “Hızlı bir şekilde bu konuyu yasalaştıracağız.” demişti. Yani, hızınıza da yetişilmiyor. Aradan bir sene geçti.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum, evet.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Sayın Bakanım, bu, emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili biz diyoruz ki hiç olmazsa bu işsiz kalanlardan gene sağlık sigortası primi alınmasın, hatta bunlara, işsiz kalanlara, emeklilikte yaşa takılıp işsiz kalanlara İşsizlik Ödeneği verilmesi suretiyle hiç olmazsa evine giren bir gelir sağlayalım, bunların mağduriyetine hiç olmazsa bu şekilde çözüm bulalım.

Yine, kadınlara sigortalılık öncesi doğumlarını borçlandırma hakkı verilmesi lazım. Yine, çok yoğun talep var ve bence büyük haksızlık olan bu çıraklık ve staj sürelerinin boşa gitmesi. Bunların hizmetten sayılması için, işe giriş, başlangıç tarihi olarak esas alınması için gerekli düzenleme de mutlaka yapılmalı, Anayasa gereği yapılmalı diyorum.

Daha konu çok ama başka zeminlerde...

Ben tekrar bütçelerimizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Kalaycı.

Sayın Durmaz...

KADİM DURMAZ (Tokat) – Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

Sayın Bakanım, değerli Komisyonumuzun üyeleri, değerli milletvekillerimiz, kıymetli bürokratlar, basınımızın değerli temsilcileri; 2017 bütçemizin hayırlı uğurlu olmasını diliyorum.

Sosyal devlet, devletin sosyal barışı ve sosyal adaleti sağlamak amacıyla sosyal ve ekonomik hayata aktif müdahalesini gerekli ve meşru gören bir anlayış olmalıdır. Anayasamız madde 49’da “Çalışma, herkesin hakkı ve ödevidir. Devlet, çalışanların hayat seviyesini yükseltmek, çalışma hayatını geliştirmek için çalışanları ve işsizleri korumak, çalışmayı desteklemek, işsizliği önlemeye elverişli ekonomik bir ortam yaratmak ve çalışma barışını sağlamak için gerekli tedbirleri alır.” der. Bu anlayışla, bizler toplumsal barışın, eşitliğin gereği olan sosyal devlet anlayışını korumak ve katkı sunmak durumundayız. Kamu kaynaklarının adil dağıtıldığı, halktan, emekten yana bir bütçe yapmalıyız. Bu kaynaklar kimin için, ne kadar ayrılıyor? Hangi sorunu ne kadar çözecek? Bu soruların cevabı aslında bilinçli bir politikanın sonucunda ortaya çıkıyor. Yalnızca taşeronu büyüten, kayıt dışı çalışmayı büyüten, yasal düzenlemelerle işçilerin, emeklinin, emekçinin kazanılmış haklarını törpüleyen, işçiyi, emekliyi önemsemeyen bütçe insanı yok sayıyor demektir. Sürekli yok sayılan sendikaları, kâr hırsıyla ölüme gönderilen işçileri, kuru ekmeğe muhtaç bırakılan emekliyi ve asgari ücretliyi düşündüğümüzde görüyoruz ki bütçede emek ve insan yok.

Değerli milletvekilleri, bugün ülke ekonomisi âdeta krize sürükleniyor. Yine de çıkıp “Her şey yolunda, büyüyor.” diyebiliyorsunuz. Dövizin 3,5 liralara dayandığı bir ekonomide hangi büyümeden, hangi ulaşılabilir hedeften söz edebiliyorsunuz, anlamış değilim. Türk lirası her gün eriyorken bizim “1.500” ısrarımızı yok sayıp 1.300 lira yaptığımız asgari ücret halkın sofrasına girmeden devlet eliyle yok oluyor.

Ağustosta işsizlik oranı 11,3 oldu. Türkiye İstatistik Kurumu tarafından yapılan açıklama kapsamında, ülkemizde işsizlik oranı geçtiğimiz yılın ağustos ayına göre 1,2 artışla 11,3 seviyesinde gerçekleşti. Dolar 2.200 asgari ücret 1.300; dolar 3,500 asgari ücret 1.300; işsizlik 11,3'te; işte, Türkiye'nin en çarpıcı rakamları bunlar.

On beş yıldır ülkeyi yöneten iktidarınız, bu rakamların sonuçlarını bu halka açıklamak zorundadır. Eskiden “Ekmek aslanın ağzında.” derdik, oysa şimdi uyguladığımız politikalar sonucu emekçiler ekmeği kazanmak için âdeta aslanlar sürüsüyle dövüşmek zorunda kalmıştır. Milyonlarca işçi açlık sınırının altında yaşam mücadelesi verirken sigortalı ve güvenceli bir işin sadece hayalini kurmaktadır. Çıkarılan yeni yasalarda artık işverenin belirlediği kurallar işliyor. Sendikalaşma ve toplu sözleşme süreçlerinin önünde engeller gün geçtikçe artıyor. Sendikasızlık artık bu ülkenin politikası hâline gelmiştir.

Değerli milletvekilleri, OHAL süresinde haksız yere sendika üyeliği sebebiyle görevinden alınan binlerce kişi mevcuttur. Sendika üyeliği anayasal bir haktır, bu hak OHAL bahanesiyle bir bir yok edilmektedir. Öte yandan, sendika kararıyla iş bırakma eylemine katılanların görevden uzaklaştırılması, meslekten çıkarılması veya riskli memur olarak damgalanması ILO sözleşmesinin 87 sayılı Sendikalaşma Hakkı ve Örgütlenme Özgürlüğünün Korunması Sözleşmesi'ne de aykırılık oluşturmaktadır. Anayasa'nın 90'ıncı maddesine göre, Türkiye tarafından onaylanan temel hak ve özgürlüklere ilişkin uluslararası sözleşmeler kanun hükmündedir ve bu sözleşmeler iç hukukta yer alan düzenlemelerin yerine de geçer.

Türkiye işçiler için en kötü 10 ülkeden biridir. Uluslararası Sendikalar Konfederasyonu işçiler için dünyanın en kötü ülkelerinin yer aldığı Küresel İşçi Hakları İndeksi'ni yayımladı. Ne acı ki 141 ülkeden toplanan verilerle oluşturulan indekste, Türkiye, ayrımcılık, tutuklamalar ve polis şiddetindeki artış nedeniyle ilk kez Hükümetiniz zamanında 10 ülke arasında yerini aldı.

Türkiye'de istihdam, 3,5 milyona yakın işçi kayıt dışı çalıştırılmasıyla ayrı bir rekora koşmakta. Yine, Türkiye'de çalışma süresi OECD ortalamasının üstünde ve 6,5 milyona yakın işçi haftalık elli saatin üstünde çalışmak zorunda bırakılmaktadır.

Sayın Başkanım, Sayın Bakanım, değerli arkadaşlar; ülkemizde geline nokta uzun saatler ve kötü koşullar altında iş kazalarıyla burun buruna çalıştırılan işçiler ayın sonunda söz edilen ücretin tamamını alabiliyorsa ve sigorta primleri yatırılıyorsa kendilerini şanslı hisseder hâle gelebildiler. Bu hâle getiren sistemin sorumlusu öncelikle bu Hükümet ve Çalışma Bakanlığının onlarca eleştirimizi ve önerimizi dikkate almadan gece yarısı buraya getirdiği torba yasalarıdır. Emek dünyasının kronikleşmiş sorunlarının çözümü için ayırdığınız bütçe, izlediğiniz politika ne yazık ki iflas etmiştir. İşçi ölümünü fitrat gören anlayışın politikasını yürüttükçe işçiler ölmeye, binalar, maden ocakları çökmeye, emekliler üç kuruşa muhtaç olmaya, ek işlerde çalışmaya devam edeceklerdir.

Değerli arkadaşlar, şimdi on beş yıllık iktidarın Türkiye'de işçi haklarını getirdiği noktaya bir bakalım. En son süreçte tüm sendikaların işçilerin itirazlarına rağmen, emek cephesine büyük bir darbe indirildi. İşçilerin kazanılmış bütün haklarını yok eden kiralık işçilik modeli AKP iktidarıyla geldi. İşçiler artık daha geçici, daha esnek ve daha güvencesiz işçi simsarlığı, işçi sömürüsü olarak bilinen kiralık işçilikle ülkeyi yıllardır geriye götürüyorsunuz. Sayıları 1,5 milyona ulaşan küçük ve orta boy işletmeler, KOBİ'ler, artık sürekli işçi çalıştırmak zorunda kalmayacak; ihtiyaç duyduğu dönemlerde geçici sürekli işçi çalıştıracak, on iki ay ücret ödemekten, kıdem tazminatından, ihbar tazminatından yani işçilere karşı olan bütün sorumluluklarından muaf olacaklardır. İşçiler ise, işveren karşısında tamamen güvencesiz bırakılmaya iktidar eliyle devam ediliyor.

Tasarı, işveren ile işçi arasında hiçbir sözleşme ve hukuki bağa izin vermiyor. İşçi, işyerinde yaşadığı hiçbir sorumsuzluğun hesabını işverenden soramayacak, özel istihdam büroları âdeta iş bekleyen işsizler kahvesine dönecektir. Kiralık işçi sayısı, toplam işçi sayısının dörtte 1'ini geçemeyecek ancak 10 veya daha az işçi çalıştıran iş yerleri için 10 işçiye kadar kiralık işçi çalıştırılabilecek. Bir diğer ifadeyle, küçük iş yerleri âdeta kiralık işçi cenneti hâline gelecek.

Kadınların ağırlıklı olduğu tarım işçileri, temizlik işçileri, hasta ve yaşlı bakım işçileri özel istihdam bürolarının sürekli iş ilişkisi kurabileceği işler olarak tanımlanmaktadır. Kıyasıya rekabetin konusu olan bu işlerde kadınlar, giderek daha az ücrete, üstelik giderek kötüleşen koşullara mahkûm olarak çalışacak; iş ve çalışma yaşamı dışına itilecek, çocuk doğurur, bulaşık yıkar, yemek yapar, evinde oturur bir metaya dönüştürülecektir.

İşçileri çok ciddi sorunlar bekliyor. Güvencesizlik, sadece geçici süreyle primleri ödeneceği için neredeyse emeklilikleri de imkânsızlaşıyor. Özel istihdam bürosunun alacaklarını ödeyeceğini garanti eden bir sistem de yok. Kiralık işçilerin çalışmadıkları sürelerde kendilerinin ve bakmakla yükümlü oldukları kişilerin sağlık hizmetlerinden yararlanmalarında da ciddi sorunlar ortaya çıkacaktır. “Geçici çalışan” ilişkisiyle, bu işçiler kıdem hakkını nasıl alacak, merak edilmektedir.

Ülkemiz iş kazalarında Avrupa’da 1’inci, dünyada ise ne acı ki 3’üncüdür. Biz iş kazalarında şampiyonluk ve öyle anılmak istemiyoruz. İşçiye ölümü fitrat görenlere inat, yaşamadan, yaşatılmadan yanayız. İşçinin kaderi asla ölüm değildir. İşçi, iş güvenliğinde artan denetimsizliğe karşı önlem almazsak, bütçede bu konuda özel pay ayırmazsak ölüm kader değil, cinayet, duyarsız kalanlara da katil denilecektir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Durmaz, son cümlelerinizi alayım lütfen.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Binalarda, AVM’lerde, HES’lerde betonlara değil, insana değer veren... Artık bu değeri vermenin zamanı geldi de geçti diyoruz, bizlerden gelen önerilere artık kulak vermenizi şiddetle bekliyoruz.

Ülkemizde savaştan çok insanı iş kazalarında kaybediyoruz. Şu anki siyasi kaygılarla yaptığımız tartışmaların hiçbiri kaybedilen yaşamlardan daha önemli değildir. AKP iktidarda kaldıkça, ne acı ki bu bakışla işçiler de ölmeye devam etmektedir. Yaklaşık olarak... Elimde büyük endeksler var, onu okumuyorum ve devam ediyorum.

Siirt’teki maden kazasında ve bütün çalışma hayatında yaşamını yitiren yurttaşlarımızı Allah’tan rahmet, ailelerine sabır diliyorum. Biliyoruz ki Türkiye artık bir iş kazaları cehennemine döndü. Madenlerde, inşaatlarda, yollarda her ay yüzlerce işçiyi iş cinayetlerine içimiz acıyarak kurban veriyoruz. İş cinayetleri ihmal ve daha çok kâr elde etme adına yaşanıyor. İş güvenliğinde yol alamadığımız ve büyük şirketleri denetlemediğiniz, yaptırım uygulamadığımız için.

Siirt örneği çok taze. Bu kaza aynı madende daha önce yaşanmış, göçüğün yaşandığı tepede büyük çatlakların olduğu, işçilerin sürekli uyarıda buldukları bilinmekteyken bütün bu uyarılara, geliyorum diyen kazaya rağmen âdeta önlem alınmadan bu cinayete yol açılmıştır. Bu kaza normal bir maden göçüğü bile değil, düpedüz ihmal, ölüme de göz göre sebebiyet verip ortak olma suçudur. Birilerinin bu ölümlerin sorumluluğunu alması gerekiyor. Üç ay önce yaşanan göçükten sonra ne gibi önlemler alınmış, tespit yapılması, insan hayatını bu kadar değersizleştirenler hakkında da hakkımızı helal etmeden yakalarına yapışacak bir sistemi ortak bir anlayışla kurmamız gerekiyor.

Değerli milletvekilleri, AKP iktidarı eliyle, iş güvenliği hizmeti alma zorunluluğu resmen 2017'ye ertelendi. Kamu kurumları ile 50'den az çalışanı olan ve az tehlikeli sınıfta yer alan iş yerleri için iş güvenliği uzmanı, iş yeri hekimi ve diğer sağlık personeli görevlendirme yükümlülüğü 1 Temmuz 2016'dan 1 Temmuz 2017'ye uzatıldı. Bu uzatmayı neden yaptık Sayın Bakanım? 2016'da bu önlemlerin alınması çok mu zordu? Güvenlik önlemlerini erteledikçe işçiler de ölmeye bir bir devam ediyor. Güvencesiz çalışmayı, taşeron köleliğini büyüten, sendikal hak ve özgürlükleri yok sayan anlayıştan ve çalışma stratejisinden emekçiler için olumlu sonuçlar çıkmayacaktır. Çalışmak ile işsiz kalmanın bir sarmal gibi iç içe girdiği bugünlerde işçilerin yakasına takılan taşeron işçi kartı, işçi sınıfının tek çalışma biçimi hâline getirilmeye hızla devam edilmektedir. Örnekler verip “milat” dediğiniz 2002 yılında 387 bin olan taşeron işçi sayısını 2015 yılında 2 milyona getirdiniz. Ülkemizde bakanlıklar ve hatta yüce Meclis çatısı altında dahi âdeta bir taşeron kampı yaratıldı. Hani “Taşeron kalkacak.” diye manşetlere taşıdığınız sözler? Bunu tüm taşeron çalışanlar adına soruyoruz: Taşeron çalışana ne zaman kadro vereceksiniz, sözünüzü ne zaman tutacaksınız?

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Türkiye Büyük Millet Meclisi bütçesi görüşülürken dile getirmişt看im.

BAŞKAN – Sayın Durmaz, lütfen toparlar mısınız.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bütün ilgili bakanlıklarda tekrar gündeme getirmek istiyoruz. Mecliste çalışan danışmanlarımızın kıdem tazminat hakkını; çalışanı bedensel, ruhsal ve maddesel olarak güvencede tutan, huzurla çalışmasını sağlayan, kazanılmış haklarını görmek durumundayız. Şimdi, bizimle çalışan arkadaşlar bir sözle işsiz kalabiliyor. İşsiz kaldığında kıdem tazminatı hakkı da yok, üstelik işsizlik parası alma hakkı da yok. Meclis çatısı altında böyle bir adaletsizliğin yaşanması da hepimizin yüreğini burkmaktadır. Bu konuda birçok kanun teklifi vermiştik, sizler de biliyorsunuz. Artık bu duruma da bir formül bulup danışmanların kıdem tazminatı hakkını da verme zamanı geldi, geçti diyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Durmaz.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Son, toparlıyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Son cümle.

KADİM DURMAZ (Tokat) – Bugün sorunları sosyal güvenlik sistemi olan 11 milyon üzerinde emekli var. SSK, BAĞ-KUR, Emekli Sandığı emekli ücretlerinin ne kadar düşük olduğunu, insanların bu kadar emekli maaşıyla geçinemediğini ve bunun dışında ayrıca bir iş yapmak zorunda kaldıklarını, pazarda limon, mendil sattıklarını biliyoruz. Özellikle çocuk okutan emeklilerin durumları son derece kötü. Avrupa'da emeklilik “yaşamak” derken ülkemizde ne acı ki zulüm ve sıkıntılarla baş başa kalmak demek. Emeklilere verilen zamlar enflasyon karşılığında eline gelmeden eriyor, insanlar yıllarca emek verip emekli olduktan sonraki yaşamı âdeta istemez duruma düşürülüyor diyorum, daha fazla sabrınızı zorlamıyorum.

2017 bütçesinin sıraladığımız olumsuzlukları bir bir yok etmiş, bu eleştirilerin bir daha konuşulmadığı bir bütçe olmasını diliyorum.

Hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Durmaz.

Sayın Günal...

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, kıymetli bürokrat arkadaşlarım ve basın mensupları; hepinizi saygıyla selamlıyorum. Sayın Bakana da hayırlı olsun yeni Bakanlığı diyoruz.

Öncelikle, ben de elim kazada hayatını kaybeden işçilerimize Allah'tan rahmet diliyorum, ailelerine baş sağlığı diliyorum.

Tabii, vaktimiz çok az olduğu için onlar üzerinde fazla değerlendirme yapma şansımız şu anda yok. İnşallah Sayın Bakan bizi o konulardaki gelişmelerle ilgili bilgilendirir.

Sayın Kuşoğlu, Sayıştayla ilgili birçok bulgudan bahsetti. Hakikaten çok bulgu var ama ben bir iki tanesine değinmek istiyorum sistemin işlerliği açısından. Çünkü, her sene söylüyoruz. Maalesef diğer bakanlıklarda da benzer şeyler oluyor ve eksikliklerin giderilmediğini görüyoruz. Özellikle, bu ödenek yani transfer aktarmalarıyla ilgili yasal dayanağın yanı sıra, kontrol mekanizmalarının kurulmadığını söylüyor Sayın Bakanım. Şimdi, burada, o zaman yani amaca uygun kullanıldı mı, kullanılmadı mı? Doğrudan siz ödeneğe aktarıyorsunuz ama “O da bizim kurumumuz.” diye bakabilirsiniz siz kendi içinizde, bağlı kuruluş diye bakabilirsiniz. Ama, şöyle küçük bir örnek vereyim: Biz Merkez Bankası olarak reeskont kredisi verirdik, bankalar onu denetlerdi. Kamu bankaları da olsa yeniden o firmaya gidip kredibilitésini, ödeme gücünü, yatırımını yerinde, hatta üç ay yatırım süresinden sonra altı ay borcu bitinceye kadar da izlerdik, normalde bankanın riskiydi o ama. Onun için, gidip yine de biz onu, reeskonta getirdikleri kredi senetlerini inceledik çünkü kontrol mekanizmasını çalışması lazım. Demek ki burada bir eksiklik var.

Sosyal Güvenlik Kurumuyla ilgili de bulgulardan iki üç tanesini ciddi buluyorum yani arkadaşlar bir not alırsa... “Entegre sistem olmadığı zaman alacakların takibi yapılmıyor.” diyor özeti, çok önemli bu. Çünkü, sürekli olarak af çıkarıyoruz yani o şekliyle olmasa iyi ama vatandaş sıkıştı diyoruz, bir daha yapıyoruz. Bu sefer, aldığımız, alamadığımız, icraya giden, gitmeyen, burada milyarlarca liradan bahsediyoruz. Hani, üç beş yüz milyonluk bir şey olsa “Ha olur, kapatırız, alırız.” diyebilirsiniz ama neyi aldık, neyi yapılandırdık, ne kaldı, sonrasında ne kadar daha borcumuz, alacağımız var?

Şimdi, arkadaşların son cümlesini ben burada okuyunca çarpıcı geldi. Yani, gerçekten, tamam, mevzuat çalışmaları, birtakım çalışmaları siz de yazıyorsunuz, kurum cevaplarını okuyoruz. Yani, bunu söylerken ezbere söylemiyoruz, sizin Sayıştaya verdiğiniz cevapları da okuyoruz, bir çalışma var ama bir türlü nedense... Geçen sene söyledik, tekrar önceki sene de söyledik; 2012’de sistem açılmış, tekrar kapanmış, başka şeyler kullanılıyor, neyse ama entegre olmadığı zaman alacağımızı takip etmemiz, daha doğrusu, verdiğimiz paraların da nereye gittiğini, ne olduğunu bilmemiz mümkün olmuyor.

Yani, şu cümle enteresan değil mi size: “Yapılandırma kapsamından çıkan borcun güncellenmesi otomatik olarak yapılmadığından son borç durumu gerçeği yansıtmamaktadır.” Şimdi, içerideki işin doğru ya da yanlış yapıldığı ayrı, bütün bakanlarımız ayrı söylüyorlar ama onun görülebilir olması, şeffaf olması ve hesap verilebilir olması ayrı bir şey. O zaman ne oluyor? Suistimale açık bir yapı... Yani, borcu eğer göremiyorsam -siz iyi niyetli olabilirsiniz ama- orada aksama olduğu zaman birilerinin lehine kayırma yapılabilir. Niye öyle söylüyorum? Bir tane örnek vereyim: Tespitlerin içerisinde diyor ki: “‘E-borcu yoktur.’ yazısını buna göre veriyorsunuz.” Ya yanlış yaptırısanız veya birisi gelip birinin hakkını korumak için başka bir işlem yaparsa? Yani, sistemimiz doğru çalışacak ki o zaman verdiğimizden ve yaptığımız işten bizim emin olmamız lazım.

Yani, kısacası, öbür tarafta da takiplerin MOSİP yerine diğer başka bir sisteme aktarıldığını söylüyor. “2012’de başladık, tekrar arıza çıktı.” diyor ama yani bunlar böyle iki sene, üç sene sürmemesi gereken şeyler Sayın Bakan. Artık teknoloji çağında yaşıyoruz. Varsa bir sorun oturacağız, devletin kurumları girecek işin içine; TÜBİTAK da girecek, ötekiler de, sizin yapmış olduğunuz çalışmalarla ilgili altyapıyı sağlayan kim varsa veya TÜRKİSAT’tan danışmanlar, ötekiler, berikiler kim yapıyorsa

bir an önce onu çözmemiz lazım. Yani, entegre olmadığı zaman böyle sorunlarla karşılaşılıyor, işin özeti bu. Kontrol mekanizmalarını takip edebilmek için alacağımızı, borcumuzu, demek ki o sistemi bir an önce çözmemiz lazım ve ne ise diğer ortak sistem üzerinden de bütün kontrollerimizi, alacağımızı, borcumuzu takip etmemiz lazım diyor, olayı kapatıyorum.

Şimdi, işsizlikle ilgili geldiğimiz son noktada ciddi önlem almamız gerektiğini düşünüyorum. Önlem derken bu sadece Çalışma Bakanlığının kendi başına alacağı önlem değil ama Hükûmetin bir üyesi olarak bizim istihdam yaratan bir büyüme anlayışına geçmemiz lazım yani oraya buraya bir şey söylemeye gerek yok. Tüketim anlayışından, konuta, inşaata dayalı anlayıştan dönüp yüksek teknolojiye, yüksek katma değerli... Sürekli “yenilik, yenilik” diye programlarda söylediğimiz ama bir türlü uygulamaya geçemediğimiz alanlara yönelmezsek istihdam yaratamayız.

Yani, geçen gün burada sorduk, Sayın Millî Eğitim Bakanına da o gün sorduk; bir kısmına bakıyoruz şimdi. Ekonomi Bakanımızla da görüştük, Kalkınma Bakanımızla da görüştük, hepsine soruyoruz. Rapor yayımlanmış, ne eğitimde ne istihdamda olmayan 5,5-6 milyon genç görünüyor. Nerede bunlar yani ne yapıyorlar, kayıplar mı diye şakayla karışık takıldık. Şimdi, resmî rakamlarda 19,9 olmuş genç işsizlik oranı. Bunun üzerine, biz, tabii sizinki gibi 3,5 daha bırakmıyoruz, üzerine çalışmaya hazır olup da “İş bulamadık, aramadık.” diyenleri de koyunca 6 milyonu geçiyor. O zaman burada bir sorun var demektir. Bir taraftan, ne yapacağız peki?

Meslek liseleri sorunu ortada duruyor, meslek yüksekokulları. Daha önce de söyledim ama size denk gelmemiştir, Çalışma Bakanı olarak size de bu hususu arz edeyim: Birkaç gün önce YÖK Başkanımızla görüştük, sağ olsun akademisyen kökenli milletvekillerine, bizlere bilgi verdi bazı çalışmalarla ilgili. Ona da geçen yıl da söylemiştim: Bir, yükseköğretim planlaması yapmamız lazım, sizin de içinde olduğunuz, İŞKUR’un içinde olduğu, meslek kurumlarının içinde olduğu, mesleki eğitimi etkin hâle getirecek, istihdamın niteliğini, iş gücünün niteliğini artıracak bir çalışma yapılması gerekiyor Sayın Bakanım. Meslek yüksekokulları, çocuklarımızın, evden kaçtığı diyelim artık yani evde durmamak için, “Üniversiteyi kazanmadın mı?” sorularına muhatap olmamak için gittiği yerler hâline gelmiş, amacından uzaklaşmış. Bu konuların yeniden ele alınması gerekiyor, hassaten sizin de öncülüğünüzde o “Üniversite-sanayi iş birliği” diyoruz ama ara eleman, teknik eleman yetersizliği var. Bunun için de meslek liseleri ile meslek yüksekokullarını ve mühendislik ilgili fakülteleri bağlayacak yeni bir sistem lazım. Tabii, çalışma yapıyor, her seferinde “Yapıyoruz.” deniyor ama her sene biz de söylemekten imtina etmiyoruz. Çünkü ortada çözüm bulunmamış oluyor. Bu kapsamda, belli çalışmaların yapılması lazım.

Şimdi, “Nereden bulacağız kaynak bunlarla ilgili?” diye bakmayın, aktif iş gücü eğitimlerine, GAP’a kadar para verdik, İşsizlik Sigortası Fonu 102 milyar hatta 102,9, tahmininiz yıl sonu itibarıyla. Ya dedik ki: “Mademki bunu teşvik ediyorsunuz, birtakım şeyleri affediyorsunuz, onun yerine belli alanlarda, öncelikli alanlarda -demin söylediğimiz gibi mesela- istihdama yönelik birtakım teşviklerde kullanabiliriz.” Ya da “En azından bir süre işverenden bunu almadığımız zaman yükünü hafifletmiş oluruz.” dedik. Çünkü gelir gider farkı her sene ekleniyor ve önümüzdeki dönemde de 113,5 milyar olacağını düşünüyorsunuz. Şimdi, bir yılda 10 milyar daha fona para geliyor. Yani sadece kamu net borç stokunu hesaplarken bunu düştüğümüzü diye, bu bir işimize yarıyor gibi bakmayın, o çok önemli değil, biz brüt olarak ne olduğunu zaten biliyoruz, dışarıya da biliyor. Bir de oradan alıp, fondaki paralarla hazine kâğıdı alıyoruz, başka bir işimize yaramıyor, orada duruyor.

Onun için, bu bir atıl fon gibi duruyor açıkçası. Ya bir şekliyle, bir süre farklı bir yöntem bulalım dedik, kaç yıldır söylüyoruz ama maalesef Sayın Bakanım, bu gibi şeyleri etkin kullanıp gerekirse de o zaman bir süre azaltalım. Yani primini azaltalım, insanların oraya verdiği şeyi azaltalım ki orada

bekliyor, her sene 10 milyar 10 milyar artarak gidiyor, kabaca söylüyorum bu senenin ve geçen senenin rakamlarıyla. Bir şey yapmamız lazım ama öbür tarafta da yapısal sorunlarımız var, onların çözümü için yeni kaynaklar arıyoruz. Bu konuda bir çalışma yapılmasının gerekli olduğunu düşünüyoruz.

Tabii, diğer hususlar, diğer bakanlıklarla Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığıyla falan beraber yapılması gereken çalışmalar ama Bakanlar Kurulunda hızlı bir şekilde... Yapısal önlem deyince bize, “Şunu mu yapalım, bunu mu yapalım?” diyoruz. Sayın Savaş da dün, evvelki gün soruyordu, kendi yoktu, ben bir tane daha... Her seferinde öneri söylüyorum ama öneri söyle diyor, sonra biz öneriyi söylerken gidiyordu, bugün burada, dinlemiş olsun. Yani sana gönderme de yapıyorum, geçen gün söylemiştik bir iki öneri, duyamadın diye Mustafa.

Yani bunları bir an önce burada çözmemiz lazım, bize düşen bir şey varsa, işin mevzuat tarafıyla, kaynak tarafıyla, bütçe tarafıyla ne varsa bunlara yoğunlaşmamız lazım. Yoksa her seferinde yine konuşmaya devam edeceğiz, bu işsizliği de önlememiz mümkün olmayacak. Arkadaşlarımın söylediği, az önce hepsinin değindiği, taşeron, diğer çalışanlarla ilgili kısım... Bunun çözümü basit Sayın Bakanım, sadece işte şunu işe aldık, bunu kadroya aldık değil. Yıllardır dilimizde tüy bitti, bir kamu personel rejimi reformu lazım, Devlet Personel Başkan ve...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Başkanım bitiriyorum, son bir cümle...

BAŞKAN – Son cümlelerinizi alayım.

Buyurun.

MEHMET GÜNAL (Antalya) – Teşekkür ederim.

Bunun için, gerçekten bütün görevlerin tanımlandığı, unvanların tanımlandığı... Herkesin kendine göre KHK’yla yaptığı bir şeyden dolayı bir hilkat garibemiz oldu biliyorsunuz. Bu 2011’deki KHK’lar bu işi iyice karmaşık hâle getirdi. Onun için, yeniden bütün hizmetlerin, unvanların, bunların karşılığının tanımlandığı, performans kriterlerinin belirlendiği yeni bir personel rejimine ihtiyacımız var. Bunu yapmadığımız sürece siz geçici olarak bu sene çözsünüz, önümüzdeki sene yine çıkacak, sonraki sene yine çıkacak. Birinin adaletsizliğini gidereceksiniz bir düzenlemeyle, öbürü yine kalacak. Onun için, böyle biraz popülist, eşit işe eşit ücret değil de herkesin işinin gücünün tanımlandığı, unvanların tanımlandığı... Burada bir sürü şikâyet var, bir sürü soru önergesi var, sadece Erkan Akçay Bey’in bir sürü sorduğu, unvanlarla ilgili, adaletsizliklerle ilgili, bizim sürekli dile getirdiğimiz bir sürü husus var. Bize de geliyor, şimdi onlara tek tek giremeyeceğim ama size gerekirse... Zaten size de geliyordu.

İnşallah bunları kökünden çözme yolunda adımlar atar, sorunlarımızı daha az düzeye indiririz diye düşünüyor, Bakanlık bütçesinin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Sayın Günel, çok teşekkür ediyorum.

Sayın Bekaroğlu...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli arkadaşlarım; Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesi hayırlı olsun.

Ben iş kazaları ve meslek hastalıkları üzerinde daha çok yoğunlaşacağım. Tabii, öncelikle Siirt Şirvan Madenköy’de meydana gelen kazayla ilgili birkaç bir şey söylemek istiyorum. Hemen işte “Bu kaza, yapılacak bir şey yok.” gibi bir ortam oluşturulmaya çalışılıyor. Böyle değil, bizim –bu kazadan hareketle- denetim sistemiyle ilgili çok ciddi bir problemimiz var Sayın Bakanım. O maden ocağını kim

denetledi, kim denetliyor iş güvenliği açısından? O maden ocağının patronunun maaşını ödediği insan. Bu olmaz yani böyle bir insanın denetlenmesi mümkün değil, nitekim denetlemiyor yani görünürde denetliyor. Bu yasada hâlâ böyle bu şey. Ciddi bir problem var, bu problemin düzelmesi gerekiyor.

Şimdi, iş kazası diyoruz, işte “iş cinayetleri” filan dendiği zaman çok kızıyorlar, bilmiyorum siz de kızıyor musunuz Sayın Bakanım? Ama yani cinayet olmasa bile büyük ağır ihmalle adam öldürme bu. Niye? Çünkü, patron gerekli tedbirleri almamış maliyeti düşürmek için, almamış. Devlet denetlememiş, “Denetledik.” demeyin Sayın Bakanım, denetlemediğinizden dolayı oldu. Bakın, göz göre göre oldu. Patron diyor ki, patronun gazetesi diyor ki... Bu da ayrı bir şey, yani devlet ihalesi alıyor, dünya kadar adamı, medyası var, televizyonu var, gazetesi var insanların; ondan sonra bu televizyonu, gazeteleri kendi çıkarları için kullanıyorlar. Bu da ayrı bir problem, Türkiye’de devam eden bir problem. Diyor ki: “Aşırı yağışlardan dolayı meydana gelen heyelan...” Peki, aşırı yağışlardan dolayı heyelan –hadi heyelandır diyelim bu- meydana geleceğini öngöremediniz mi? “Niye gecenin sekiz buçuğunda aşırı yağışlar varken insanlar orada çalışıyor?” diye bir soru sormak bile yeterli. Kaldı ki bu heyelan filan değil Sayın Bakanım, yani bu gerçekten “şev kayması” dediğimiz bir olay yani açık madenlerde işi bilenler bunu bilir, uzatmak için girmiyorum. Burada, gerçekten bir cinayet var ve sadece burada değil, bu cinayetler devam ediyor.

Sayın Bakanım, iş kazalarıyla ilgili istatistiklere şöyle bir göz atalım: Bakın, sizin döneminde yani şu ya da bu suçlu falan demiyorum; sistemden, anlayıştan kaynaklanan bir şey var. Bakıyorsunuz, yıllara göre giderek artıyor. On dört yıl vereceğim sizin döneminizi, çünkü bütün bakan arkadaşlarımız sunumlarında 2002-2007-2016 karşılaştırması yaptılar. Bakın, on dört yılda 18.067 işçi hayatını kaybetti iş kazalarında Sayın Bakanım ve bu iş kazalarının sadece birkaç tanesinin mahkeme seyirlerini izlemeniz bile gerçekten devletin, işverenlerin bu işe nasıl baktıkları, işçinin yani bir insanın sağlığını, yaşamını ne kadar hafife aldıklarını çok açık bir şekilde gösteriyor Sayın Bakanım.

Şimdi, bugün Soma kazasının 12’nci duruşması devam ediyor. Enteresan şeyler var, hem Soma’da, Esenyurt’ta Fi Yapıda meydana gelen, Mecidiyeköy Torun Center’daki kazayla ilgili dava, Ankara Ostim’de filan... Sadece bu dava dosyalarını bile incelemeniz Sayın Bakanım, nasıl bütün sistemin güçlü olanın lehine kurulduğunu çok açık, net bir şekilde görebilirsiniz Sayın Bakanım. Olmaz, bunlar insan.

2016 yılında, daha rakamlar tamamlanmadı ama geçen seneye göre iş kazalarında ölümlerin sayısı artmaya devam ediyor ve bu kazaların oluşlarında, hepsinde, hemen hemen hepsinde ihmaller söz konusu. En hafifinden ihmaller söz konusu ve tamamı hırstan, para kazanma hırısından, tedbir almamaktan ve devlet olarak sizin denetlememenizden kaynaklanıyor. Bir arkadaşımız kitap yazmış İsmail Saymaz “FITRAT” diye, hani “FITRAT” kelimesinden hareketle yazmış. Burada inşaatla ilgili, en çok ölümlerin meydana geldiği alan inşaatla ilgili enteresan tespitleri var.

TOKİ inşaatları Sayın Bakanım, bir kişi ihaleyi alıyor, o bir kişi işte değişik işleri bölüyor, yani ikinci taşeronu veriyor. O taşeron, parça parça iştir, diğerlerine veriyor. Kâr şeylerine baktığımız zaman hiçbir sebep olmasa bile en son alan çok az kâr edecek. Ama kâr edecek, o işi almış. Ne yapacak peki? İşçiden çalışıyor Sayın Bakanım.

Bakın, ben bir firma adı vereceğim, gidin denetleyin, Rize’de güney çevre yolunu yapıyor, DEMCE İnşaat, veriyorum adını. Kimlere vermiş işleri, alt işleri ve kaç saat insanları çalıştırıyor? Bürokrat arkadaşlara buradan suç duyurusunda bulunuyorum. Kaç saat çalıştırıyor? Bayramda şey çalıştırıyor. Bordroda ne kadar gösteriyor, insanlara ne kadar veriyor? Ve geri olarak, o verdiği paradan,

elden geri ne kadar alıyor, bunlara bakın ya, bunlar sizin işiniz arkadaşlar ya. İnanmış bir kadrosunuz, insansınız ya. Bu insanlar, bu zayıf olan insanların can güvenliği, ekmekleri, çoluk çocukları, nafakaları size emanet değerli arkadaşlar.

Devlet zayıf olan insanlar için vardır. Yani güçlü olan zaten götürüyor işi. Ama bir bakıyoruz, şu sadece iş kazalarıyla ilgili mahkeme seyirlerine bakıyoruz, bütün sistem güçlülerin lehine çalışıyor. Peki bu zayıf insanları, bu asgari ücretle çalışmak zorunda kalan insanları -şimdi zaten köle hâline geliyor onlara istihdam bürolarıyla filan- bunları kim koruyacak arkadaşlar ya? Lafla oluyor mu? Dicle'nin kenarındaki kuzu, ya kuzu, kuzu, insanlar gidiyor, şu anda 10 tane insan toprağın altında.

Aynı firma sabıkalı -Elbistan'da kaç, 10 tane daha mı- yine o firmanın şeyinde yine insanlar toprak altında, aynı firma arkadaşlar. Yani bunların hakkını hukukunu kim gözetecek, kim yapacak bunları değerli arkadaşlar?

Bir şey daha söyleyeceğim, dikkatinizi çekiyor mu Sayın Bakan: Bu iş kazaları niye hep özel sektörde meydana geliyor? Yani dikkatinizi çekiyorsa bilmiyorum, bakın, sadece kömür ocaklarıyla ilgili istatistikler var, Zonguldak kömür havzası. Özel sektörün kömür ocaklarında, yani bin ton üretime karşılık ölümler -öyle hesaplanıyor- bir de TTK'nın şeylerine, devletin işlettiğine bakıyoruz. 2010'da 883 bin ton üretmiş, 43 ölüm. TTK, 2.727 bin ton üretmiş, 6 ölüm. 2015'te özel 486 üretmiş, azaltmış, 10 ölüm. 1.585 ton üretmiş, 4 ölüm. Yani bunlar tesadüfen mi oluyor? Yani niye TTK'da az da, devletin işlettiği maden ocaklarında iş kazaları ve iş kazaları sonrası ölümler az da özel sektörde niye fazla? Yani, ee, özelleştiriyoruz.

Şu bütçeye bakıyorum baştan sona Sayın Bakanım, büyümeye endeksenmiş, her konuda yani, Sağlık Bakanlığı bile bütçesini takdim ederken -insanın sağlığıyla uğraşılıyor- büyümeye, rakamlara endeksenmiş. Büyüklükle neredeyse kafayı bozmuş durumdayız. Ya, insan, insan, insan var, özelleştirelim, daha çok da üretmiyoruz kaldı ki, daha verimli şeyler de üretmiyoruz. Daha çok kömür çıkaralım. Ee, peki oradan çalışan insanlar? Sonra iş kazası geldiği zaman ağlaşıyoruz, gidiyoruz, bakanlarımız orada günlerce bekliyor, işte o yorgun şeyleri televizyonda izliyoruz, ne yapalım ya? Öyle değil, ondan önce Sayın Bakanım, bu İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu'nu bir düzeltin. Bu kanunla bu kazaları engelleyemezsiniz, bunu bir düzeltelim önce. Ondandır da bir denetleyelim ya, bu insanlar ne yapıyor, denetleyelim.

Bakın, işçi ifadeleri var, arkadaşlarımız gittiler incelediler bu son kazayı, "Evet, geldiler, temmuz ayında oldu, daha sonra küçük bir kayma oldu, geldiler, oturdular, gittiler." diyor. Oturdular, gitmesinler Sayın Bakanım, gerçekten denetlesinler. Burada ölen insanlar ya, gariban insanlar, ekmek parasına çalışan insanlar. "Şehit" filan diyoruz, onları da ayırıyoruz ama bunlar da şehit işte ya. Ekmek parası, çoluk çocuğun nafakası için gidiyor, orada çalışıyor, toprağın altında kalıyor. Niye kalıyor? Çünkü işverenin gözü aç, tedbirleri almıyor, maliyeti düşürmeye çalışıyor, devlet de, kimsesizlerin kimsesi olması gereken Türkiye Cumhuriyeti devleti maalesef güçlüden yana tavır alıyor. Bu kimsesizlerin kimsesi olmuyor, bu kimsesizin hakkını, hukukunu gerektiği gibi korumuyor değerli arkadaşlarım, yani ölümlerin sebebi o.

Başka önemli bir konu bu konuya bağlantılı: Çocuk işçiler. Dün Çocuk Hakları Günü'ydü. Çocuk işçilerle ilgili çok ciddi sorunlar var, sıkıntılarımız var. Şimdi, yarın yine tartışacağız tecavüzler şöyle mi olsun, böyle mi olsun diye, tecavüz mü, değil mi diye. Türkiye'de 1 milyona yakın çocuk işçi var Sayın Bakanım ve son üç buçuk sene içerisinde 194 çocuk bu iş kazaları, iş cinayetlerinde hayatını kaybetti. Bunlar çocuk. Yani bu çocuklar okulda okuması gerekiyor, tahsillerini, kişiliklerini geliştirmesi gerekiyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Bekaroğlu, son cümlelerinizi alayım.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Nerede son cümle ya? Daha milletin, kimsesizlerin dertlerine yeni girdim Sayın Başkanım ya, biraz zaman ver de konuşalım.

BAŞKAN – Siz zor çıkarsınız oradan, onun için iki dakikada toplayın lütfen.

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Bu iş kazalarında filan biliyorsunuz yani Avrupa’da mavrupada rekora doğru gidiyoruz, bunları biliyorsunuz.

Sayın Bakanım, bu Başkanın baskısıyla biz ne kadar bu konuları konuşabiliriz bilmiyorum ama şu konuya da bir gireyim: Meslek hastalıklarıyla ilgili çok ciddi sıkıntılar var. Meslek hastalıkları hastaneleri neredeyse kapandı, meslek hastalıklarıyla ilgili denetimler de son derece az, iş kazalarından daha çok meslek hastalıklarından insanları kaybediyoruz ama meslek hastalıklarına yazılmıyor bunlar. Bunlar, ölümler yıllar sonra ortaya çıktığı için meslek hastalıklarına yazılmıyor. Daha evvel “meslek hastalıkları” diye kurulan hastanelerin durum nedir, bunu soru olarak soruyorum, size mi bağlı, Sağlık Bakanlığına bağlı muhtemelen de nasıl işliyor bu meslek hastalıkları hastanesi? Gerçekten meslek hastalıkları hastanesi mi? Bu konuyla ilgili de bir şey söylerseniz çok memnun olurum.

Bu silikozisle ilgili çok az sayıda insan kaldı, hepsi öldü neredeyse –kot taşlama- bunların emeklilik sorunları hâlâ çözülmedi defalarca söz verilmesine rağmen. Sayın Faruk Çelik’in de burada kulağını çınlatayım, “Halledeceğim ben.” diye açıklama yaptı, dün gibi hatırlıyorum ama bu konu maalesef çözülmedi.

Bu kiralık işçilerle ilgili olan konu ciddi bir konu, zaten tartıştık ama inadına bunu yaptınız “istihdam büroları” diye. Ama şimdi enteresan bir şey yaptınız, kanunla halledilmeyen işleri yönetmelik çıkararak halletmeye çalıştınız. Böyle bir alışkanlığınız da var, böyle bir şey olmaz yani. Yani bunun kanunla halledilmesi gerekli olduğu hâlde çıkardımız, orada yapamadığımız, infial, problem oluşturacak, Mecliste tartışılacak dediğimiz konuları yine bu işçilerin... Ya da ben “köle” diyorum artık, köle bu insanlar, orada oturuyorlar, birisi geliyor kiralyor, güvencesi yok. Biraz evvel Kadim arkadaşımız anlattı, o konulara girmeyeyim, zaman almayayım. Bu taşeron işçilere bir daha hatırlatıyorum sözünüzü ve bir konuya geçip bitiriyorum.

Bakın, siyasi bir konuya gireceğim, hiç siyasi konuşmadım bu dakikaya kadar. Sürekli olarak Cumhurbaşkanı ve bütün Adalet ve Kalkınma Partisinin yetkilileri “SSK’nın genel müdürü”, “SSK’yi batıran adam” filan diye Sayın Kılıçdaroğlu’na saldırıyorlar. Yani biraz insafli olmak lazım yani, biraz insaf. Rakamlar ortada, biraz evvel Sayın Kuşoğlu açıkça anlattı, Sayın Kılıçdaroğlu zamanındaki SSK’nın açığı –çok iyi bilirsiniz Sayın Başkanım, siz de çok iyi bilirsiniz- ortada, devletin bütçesinden ne katılıyor ortada, gayrisafı millî hasılanın yüzde 1’i civarında arkadaşlar. Şu anda gayrisafı millî hasılanın yüzde 4’ü, belki de 2016’nın sonunda yüzde 5 olacak, biraz insaf edin yani. Ha, şunu demiyorum, “Niye Türkiye Cumhuriyeti devleti çalıştırdığı, üretime katkı yapan emeklilere veriyor da ülkeyi batırıyor...” filan, öyle bir şey demiyorum. Yani bu işi iyi yönetemedik, bu işle ilgili ciddi bir sistem problemimiz var, ciddi bir reform yapmamız gerekiyor. Şeydeki gibi değil yani, 2001’de yapılan reform gibi değil, yani “Bugün 400 milyar versek bile halledemiyoruz.” diyorsunuz değil mi? 400 milyar versek bile emeklilikte yaşa takılanların şeyini halledemiyoruz. Ama hiç onların suçu yok. Yani kazan... Yasayı geriye doğru işlettiniz ve insanları mağdur ettik -devlet olarak diyorum- şimdi “400 milyar olmadı için yapamıyoruz.” diyoruz. Ama yani bunlar bizim işimiz yani, bunların devlet olarak sorumluluğu bize ait, bunları yapmamız gerekiyor.

Teşekkür ederim, bütçe hayırlı uğurlu olsun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum Sayın Bekaroğlu.

Sayın Turpcu, süreniz beş dakikadır, süreye dikkat edin, uzatma yapmayacağım.

Buyurunuz.

ŞERAFETTİN TURPCU (Zonguldak) - Sayın Başkan, Sayın Bakanım, değerli katılımcılar; hepinizi selamlıyorum.

Yakın zaman önce Soma'da yaşanan facia nedeniyle 301 emekçimizi kaybettikten sonra bu ailelerimize tanınan hakların Zonguldak'taki ve Türkiye'nin diğer illerindeki madenci ailelerine tanınmaması bu insanları derinden yaralamıştır. 2014'te yaşanan Soma ve Ermenek çok büyük facialardı, tıpkı daha önce yaşanan facialar gibi. Öncelikle şunu söylemek isterim ki amacımız acıları tazelemek veya acıları karşılaştırmak değildir, sadece şunu söylemek istiyorum: Maden şehidi Soma'da da aynıdır, Ermenek'te de aynıdır, Zonguldak'ta da aynıdır, Türkiye'nin her yerinde aynıdır, Şirvan'da da aynıdır. Her türlü teröre karşı kaybettiğimiz şehitlerimizle 15 Temmuz şehitlerimiz arasındaki ayrım yapıldı, yapılıyor. Soma ve Ermenek'te yaşanan facia sonrasında bu ailelerimize tanınan hakların Zonguldak'taki ve Türkiye'nin diğer illerindeki madenci ailelerine tanınmaması bu insanları derinden yaralamıştır. Oysa bu madencilerimiz de Soma ve Ermenek'te hayatını kaybeden emekçilerimiz gibi ülkemizin refahı ve kalkınması için mücadele ederken hayatlarını kaybetmişlerdir.

Taş kömürünün başkenti Zonguldak'ta en ağır bilançolu facialara baktığımızda 1983 senesinde Armutçuk'ta 103, 1992 senesinde Kozlu'da 263 maden şehidi vermişiz. Zonguldak da bugüne kadar 5 binden fazla maden şehidi vermiş bir ilimizdir. 2014 yılında çıkarılan Yasa'yla tanınan hakların Zonguldak'taki ve Türkiye'nin diğer illerindeki madenci ailelerini kapsamaması eşitsizlik doğurmuştur, bu eşitsizlik mağduriyet yaratmıştır. Bu Yasa olaylara has düzenleme yaptığı için belirli bir zaman ve olayın gerçekleştiği yerle ilgili sınırlama yaptığı için mağduriyet yaratmıştır. Aynı veya benzer nedenlerle hayatını kaybetmiş emekçilerimizin arasında il ve zaman gözeterek ayırım yapmak Anayasa'nın eşitlik ilkesine aykırı olmakla birlikte vicdanların da kabul edebileceği bir durum değildir. Zonguldak'ta ve ülkemizin diğer yerlerinde gerçekleşmiş kazalarda hayatını kaybetmiş maden emekçilerimizin yakınlarına sahip çıkmak zorundayız. 2014 yılında Soma ve Ermenek'te yaşanan facialar sonrasında hayatını kaybeden madencilerimizin ailelerine tanınan hakların genişletilmiş hâliyle Zonguldak'taki ve Türkiye'nin diğer illerindeki tüm madenci ailelerine tanınması amacıyla tarafımdan verilen ve 12/07/2016 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kurulunda gündeme alınması görüşülen kanun teklifim diğer muhalefet partilerinin milletvekillerinin de evet demesine rağmen -ki bu arada kendilerine teşekkür ediyorum- AKP milletvekillerinin hayır oylarıyla reddedilmiştir. Bu kararın Zonguldak dâhil tüm madenci ailelerini incittiğini bilgilerinize sunuyorum. Madencilerin çalışma şartları genellikle bir facia yaşandığında, kazalar, ölümler olduğunda gündeme gelmekte ve ardından yeni bir facia oluncaya kadar unutulmaktadır. Maden kazası olduğunda herkesin yanında olduğu maden emekçilerinin aileleri emekçi toprağa verildikten sonra kaderine terk edilmektedir. Hayatını kaybetmiş birçok maden emekçimizin ailelerinin çok zor durumda olduğunu bilmekteyiz. Yüce Meclisimizin bu duruma kayıtsız kalması düşünülemez. Bu nedenle vakit kaybetmeden gerekli tedbir ve önlemler alınarak mağduriyetin giderilmesi sağlanmalıdır. Ortaya çıkan haksızlığı gidererek Yasa kapsamı dışında kalan maden şehitlerinin yakınlarının bir önceki Yasa'dan kaynaklanan mağduriyetinin giderilmesi ve ülke genelinde tüm maden şehitlerinin yakınlarının aynı Yasa kapsamına alınması sağlamalıdır diyor, hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Evet, Sayın Demirtaş...

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri, değerli bürokratlar; çalışma yaşamında iktidarımızın çözemediği o kadar çok ve büyük yapısal sorun var ki hangi birinden başlayacağımı ben de bilemiyorum. TÜİK Ağustos 2016 dönemi hanehalkı iş gücü araştırması sonuçlarına göre dar tanımlı işsizlik bir önceki yıl ağustos ayına göre 435 bin kişi artarak 3 milyon 493 bine yükseldi. Yüzde olarak ise yüzde 11,3'e ulaşarak son beş yılın en yüksek işsizlik oranına ulaşıldı. Geniş tanımlı işsizlik oranı ise yüzde 19,4'e ulaşarak 6,5 milyona yükseldi yani işsizlik patladı yani işsizlikte rekor kırdınız. Sayın Bakan, şu anda 5 kişiden 1'isi işsiz, işsizlik kadınlarda ve gençlerde çok daha fazla. 4 gençten 1'isi işsiz, 3 kadından 1'isi işsiz yani işsizlikle mücadelede on dört yılın sonunda iktidarımızın geldiği nokta tam bir fiyasko. Üstelik şu an ekonomik kriz derinleşerek devam ediyor, dolar 3,40 seviyelerinde rekor üzerine rekor kırıyor, bu da gösteriyor ki mevcut iflaslara yeni iflaslar eklenecek ve işsizlik çok daha fazla artacak. Çalışanlar işsiz kalacak, işsizlik aynen dolar kuru gibi rekorlar kırarak. Siz de biliyorsunuz ki her gün binlerce vatandaşımız iş umuduyla iktidar muhalefet ayrımı yapmaksızın tüm milletvekillerinin kapısını çalıyor. Peki, Sayın Bakan, işsizlikle mücadele edecek misiniz? İş arayan, mağdur olan bu 6,5 milyon işsiz derdine çare bulacak mısınız? İşsizliği bitirmek için neler yapıyorsunuz? İşsiz derdine çare bulmak için mi çalışıyorsunuz yoksa bir kişiye ısmarlama bir başkanlık koltuğunu ayarlamak için mi çalışıyorsunuz?

Sayın Bakan, çalışma yaşamının bir başka gündemdeki konusu ise asgari ücret, 6,5 milyon kişiyi ilgilendiriyor. Bakın, Cumhuriyet Halk Partisi asgari ücreti 1.500 lira olarak vadencede siz önce "Kaynak yok, kaynak yok." diyordunuz, sonra da ikinci seçimde Cumhuriyet Halk Partisinin zorlamasıyla da olsa asgari ücreti 1.300 lira olarak vadettiniz ve 1.300 TL olarak yapmak zorunda kaldınız. Demek ki kaynak varmış, yetersiz ama sözünüzü tuttunuz. Eğer CHP iktidarda olsaydı şu anda Sayın Bakan, asgari ücret 1.500 liraydı, yıl başından sonra ise en az 1.700 TL olacaktı. Asgari ücreti 1.700 TL'ye çıkarmak için bir çalışmanız var mı? Yoksulluk sınırını açlık sınırının üzerine çıkartma gibi bir şeyiniz var mı? Buradan asgari ücretliye bir müjde verecek misiniz yoksa asgari ücretliye yine hüsrana mı var? Yoksa asgari ücreti 1.700 TL'ye çıkarmaya çalışacağımıza bir kişiye ısmarlama bir başkanlık koltuğu ayarlamak için mi çalışıyorsunuz?

Sayın Bakan, Cumhuriyet Halk Partisi yine kamuda çalışan yaklaşık 800 bin taşeron işçisini kadroya alacağı sözünü verince saray darbesiyle görevden azledilen devrik Başbakanınız Sayın Ahmet Davutoğlu da kamudaki taşeron işçilerinin kadroya alınacağı sözünü verdi. 1 Kasım seçimlerinden sonra bir yıl geçti, siz hâlâ taşeron işçilerini kadroya almadınız. Açıklamalarınıza bakıyorum Sayın Bakan, "Yıl başından sonra." diyorsunuz yani hâlâ ipe un seriliyor. Kamudaki taşeron işçilerini ne zaman kadroya alacaksınız yoksa taşeron işçilerini kadroya almaya çalışacağımıza bir kişiye özel ısmarlama bir başkanlık koltuğu ayarlamak için mi çalışıyorsunuz? Taşeron işçilerini başkanlık koltuğu için mi mağdur ediyorsunuz?

Sayın Bakan, iş kazalarının yüzde 98'i öngörülebilir ve önlenebilir. Ancak maalesef iş cinayetleri ülkemizin kanayan bir yarasıdır. Sizin iktidarınızın kanattığı ağır ve büyük bir yaradır. İktidara geldiğiniz 2002 yılından 31 Ekim 2016 tarihine kadar 18.067 işçi iş cinayetlerinde hayatını yitirdi. 73.500 işçi ise iş göremez hâle geldi. 2016 yılının ilk on ayında iş cinayetlerinde yaşamını yitiren işçi sayısı 1.596'dır.

(Oturum Başkanlığına Başkan Vekili Mehmet Şükrü Erdiç geçti)

BAŞKAN – Sayın Demirtaş, süreniz bitti, son cümlelerinizi alalım.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Tamamlayayım.

BAŞKAN – Son bir dakikada toparlarsanız, buyurun.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Tamam, toparlıyorum.

İş cinayetlerinde Avrupa 1'incisiyiz, dünya 3'üncüsüyüz. İç savaşta bile bu kadar kişinin yaşamını yitirmesi ve iş göremez hâle gelmesi mümkün değil ve bu ağır bilanço iktidarımız devam ettiği sürece her geçen gün daha da ağırlaşmaya devam ediyor. Geçen sene Sayın Bakan, sizden önceki Bakana bunları anlattık, önlem alın, iş cinayetlerini durdurun dedik ama iş cinayetlerinin önlenmesi için hiçbir çözüm üretmedi. İş cinayetleri ölümlerini durmuyor. Bakın, bu sene yine aynı şeyleri konuşuyoruz, daha dört gün önce Siirt'in Şirvan ilçesinde bir maden faciası daha yaşandı, bu sizin döneminizde kaçınıcı maden faciası? 16 işçimiz özelleştirme, kâr hırsı, taşeronlaşma ve denetimsizlik yüzünden yaşamını yitirdi ve 10 işçi hâlâ toprak altında. Sayın Bakan iş cinayetlerini önlemek için bir çalışma yapıyor musunuz, Türkiye'deki iş cinayetlerini durdurmak için neler yapacaksınız?

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Demirtaş.

Sayın Arık, buyurun süreniz beş dakika.

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, yeni göreviniz hayırlı uğurlu olsun.

Türkiye'nin önemli sorunlarından biri istihdam ve istihdam içinde yer alan aslında oyun oynaması gerene çocukların iş gücüne katılımlarıdır. TÜİK verilerine göre işsizlik oranı ağustosta, geçen yılın aynı dönemine göre 1,2 puan artarak yüzde 11,3 oldu. İşsiz sayısı da 435 bin kişi artarak 3 milyon 493 bin kişiye ulaştı. Bu, maalesef bir rekor. Bu rekorun içinde artık iş aramaktan umudunu kesen, bir başka deyişle işsizliğin kader olduğunu düşünerek köşesine çekilen yurttaşlarımız hariç. Resmî rakamlara göre 3,5 milyon, gayiresmi rakamlara göre 6 milyon işsiz, 78 milyonluk bir ülke için çok büyük bir tehlikenin kapıda olduğunun göstergesi. Bu konu, siyasi tartışmaların ötesinde, bu ülke üzerine kafa yoran herkesin ciddiyetle üzerinde durması ve yaşanan tehlikeyi bertaraf edecek istihdam politikaları üzerinde yoğunlaşmasını gerektiren bir konu. Maalesef bu konuya gereken hassasiyetin gösterilmediğini endişeyle izliyoruz.

Sayın Bakan, istihdamla ilgili bir diğer tehlikeyse okulda oyunda olması gereken çocukların tarlada, atölyelerde, sokaklarda, ekmek parası peşinde koşmasıdır. Çocuk işçiliği insani gelişmişlik açısından ciddi bir sorun olarak karşımızda durmaktadır. Çocuk işçiliğinin azaltılması ve çocuk istismarının ortadan kaldırılması için çeşitli projeler yürütülse de ülkemizde güvencesiz ve esnek çalışmayı dayatan istihdam stratejileri, ideolojik amaçlı eğitim politikaları, çocukların istismarı ve çocuk işçiliği konusunda son derece olumsuz bir tablonun ortaya çıkmasına neden oluyor. 2012 yılında yayımlanan TÜİK'in Çocuk İş Gücü Anketine göre yüzde 44,7'si tarım, yüzde 24,2'si sanayi ve yüzde 31'i hizmet sektöründe olmak üzere toplam 893 bin çocuğumuz evine ekmek götürmek için bir iş yapıyor. Başta kız çocukları olmak üzere yoğun ev işleri yapan çocuklarımız bu sayının içerisinde yer almıyor.

Yine 2012 yılında yasalaşan 4+4+4 ile zorunlu ilköğretim yaşı 6-13 yaş aralığına çekilmiş; bu da çocuk işçiliğinin yaygınlaşmasına, yaşı 13'e düşmesine neden olmuştur. Uzaktan ve esnek çalışma stratejileri de çocuk işçiliğe maalesef katkıda bulunacaktır. Uzaktan ve esnek çalışma altında yürütülen istihdam projeleri, ev içinde çalışan 8 milyon çocuğu ilgilendiren önemli bir konudur.

Türkiye'de önlenmesi yerine yönetilmesi tercih edilen yoksulluk çocukların çalışma nedenlerinin de başında yer almaktadır. Ülkelerindeki savaş ortamından kaçarak ülkemize sığınan Suriyeli çocukların da ülkemizdeki çocuk işçiliği konusunda tabloyu daha da kötüleştiriceği aşikârdır. Ülkemize sığınan 3 milyon Suriyelinin yarısının çocuk olduğu öngörülmüyor. Bu da ülkemizdeki çocuk işçi rakamlarının artışı demektir. Bu konuda sağlıklı bir veri elimizde bulunmasa da kentlerin sokaklarında her gün karşılaştığımız Suriyeli çocuklar bu gerçeği gözler önüne seriyor.

Ucuz iş gücü olarak görülen çocuklarımız son derece olumsuz koşullar altında çalışıyor. Ücretli ya da yevmiyeli olarak çalışan çocuklarımızın yüzde 3,4'ü sakatlanma ve yaralanma yaşamış, yüzde 34'ü aşırı yoruluyor, çalışan çocuklarımızın üçte 1'ine iş yerinde yemek verilmiyor, yüzde 36'sının haftalık izni yok, yüzde 89'unun yıllık ücretli izni bulunmuyor ve ülkemizin kanayan yaralarından biri olan iş cinayetlerinde çocuklarımız da kurban gidiyor. İstanbul İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisi verilerine göre 2013 yılında yaşamını yitiren 1.235 işçinin 59'u çocuk işçi. Bunlardan 18'i 14 yaş altı çocuklarken 41'i 15-17 yaşlarındaki çocuk işçiler. 2014 yılında her 100 iş cinayetinin 3'ünde çocuk işçiler bulunuyor. Çocuk ve büyükler ülkemizde iş cinayetlerinden ölüyor.

Bu vesileyle, Siirt'in Şirvan ilçesindeki maden ocağında meydana gelen heyelanda hayatını kaybeden işçilerimize Allah'tan rahmet diliyor, henüz ulaşılamayan işçilerimizin de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Arık, son bir dakika.

Buyurun.

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Toparlıyorum Başkanım.

...sağ salim ailelerine kavuşması için dua ediyorum. İnşallah Şirvan'dan müjdeli haberleri alırız.

Maalesef, Türkiye olarak iş cinayetlerinde de kötü bir rekorun sahibiyiz. İş cinayetlerinde Avrupa'da 1'inci, dünyada 3'üncüyüz. 2016 yılının ilk on ayında iş cinayetlerinin sonucu en az 1.596 işçi kardeşimiz hayatını kaybetti Görülen o ki, yıl sonuna kadar yeni, fakat utanılası bir rekor kırılarak iş cinayetlerinde de tarihimizin en üst seviyesine ulaşacağız.

Altını bir kez daha çizmek istiyorum. Bu konular siyaset yapılacak konular değil ancak AKP iktidarının emek politikaları iş cinayetlerini de beraberinde getiriyor. Bakın, AKP iktidarının on dört yılını tamamladığı dönemde hazırladığı bir rapor bunu gözler önüne seriyor. İş Sağlığı ve İş Güvenliği Meclisinin SGK verileri üzerinden hazırladığı rapora göre AKP iktidarı döneminde en az 18.067 işçi yaşamını yitirmiş.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Toparlıyorum.

BAŞKAN – Sayın Arık, son bir dakikanızı da kullandınız. Son cümlelerinizi alayım.

Buyurun.

ÇETİN ARIK (Kayseri) – Tamam Başkanım.

Savaşan ülkelerin savaşta kaybettiğinden fazla insanı maalesef biz ekmek kapılarında kaybediyoruz. Bu sorunun “fitrat”, “kader” denilerek geçiştirilmemesi, iş cinayetlerini önlemek için ciddi tedbirlerin ve yatırımların alınması gerekiyor.

Bütçenin hayırlı uğurlu olmasını diliyor, teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Arık.

Sayın Tor, buyurun.

Süreniz beş dakika.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Çok teşekkür ederim Başkanım.

Sayın Bakanıma da hayırlı uğurlu olsun diyorum. Tabii ben de bir kurum mensubu olarak buradakilerin çoğu arkadaşlarım, onlara da hoş geldiniz diyorum.

Geçen yıl burada bu konuyu dile getirmiştım. Onun cevabını aldım. Sayın Bakanımız geçen yıl olmadığı için bilmeyebilir fakat o cevaptan tatmin olmadım, zaman darlığından da yeterince inceleyemedim. Esasında o konunun bir inceleme konusu olması lazımdı. 2013 raporunda 19 milyar 324 milyon lira bir şüpheli alacak olduğu hâlde 2014’te bu 1 milyar 235 milyona düşmüş. Arada 18 milyar 100 milyon liralık şüpheli alacak vardı. Nereye gitti diye sormuştum. Bir cevap geldi ama bu cevap beni tatmin etmedi. Çünkü bilançonun ekinde bu şüpheli alacakların envanteri olur. 18 milyar 100 milyon. Büyük bir para, çok büyük bir para. Bunu kısa kesiyorum ama bu konu önemli bir konu. Sayın Bakanımın dikkatine sunmak istiyorum.

İkinci konu, yine orada 2,3 milyar zaman aşımı vardı, primden zaman aşımı. Bundan da tatmin olmadım. Şimdi, Sosyal Güvenlik Kurumunun mali tabloları ortada. Feci bir durum var. Dolayısıyla dosyalarda da çok büyük paralar yatıyor. Burada yeri gelmişken bir konuyu, somut bir konuyu söylemek istiyorum. Yapılandırma ile ilgili bir üniteyi aradım. Sayın Bakanım, Sayın Müsteşarım, Sayın Kurum Başkanım, getirdiğiniz müdür, işveren dosyasıyla icra dosyasının birbirinden farklı olacağını bilmiyor. Çok üzülüm. Bunu söyleyeyim ben. İşveren dosyasıyla icra dosyasının birbirinden farklı olacağını bilmiyor. Tekrar ediyorum ben bunu. Böyle bir yapıyla biz başarılı olamayız, maalesef. Yani bırakın, müdürü, şef bile olamaz ya. Memur bile bunu bilir. Ama biz buraya müdür yapmışız. At sahibine göre kişner, nasıl kişneyecek bu müdür?

Şimdi, tabii vakit dar ama Sayın Başkanım, burada sizden önce Komisyon Başkanımız Sayın Sadi Bey bir konunun düzeltilmesini sağladı. Burada bir şey var, 2017 yılı bütçe gerekçesinde şurada bir sayfada o atlanmış, onu sizin dikkatinize sunmak istiyorum. Konuşmayı da biraz ona bağlayacaktım ben. 2016 yılı bütçe transferleri 160 milyar olarak gözüktüyor. Kitaba bakarsanız bu atlanmış. Atlanmaması lazımdı. Geçen yıl, 2015, 80 milyardı; şimdi yüzde 100 katlamış, 160 milyar 550 milyona çıkmış. Bu olacak iş değil yani.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – 106.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Evet. Yani böyle olmuş, atlanmış. Ben de tabii konuşmamı değiştirdim.

Sayın Bakanım, şimdi, 2015 yılı sonu itibarıyla 2016 Ağustos itibarıyla bizim 367.780 sigortalımız eksilmiş. Gidişat çok kötü. Ağustos ayı bu. Her şeye rağmen turizmde -emek yoğun çalışıyor turizm sektörü- biz kasım, aralık olarak baktığımızda bu sayı 367 bin değil -sigortalı anlamında- emin olun, 500 bini de geçer. BAĞ-KUR’lu da aynı durum söz konusu, 10.808’den 10 bin... Pardon, BAĞ-KUR’a sonra geleceğim. Pasif sigortalı sayımız da 125.793 artmış yani dokuz ay içerisinde bizim 367 bin sigortalımız artıyor, 125 bin pasifimiz çoğalıyor. Yani, ikisini topladığımız zaman toplamda yaklaşık 500 bin kişinin hem gelirini azaltmış olduk, az gelir elde ettik hem giderimiz çoğaldı bizim. Bunun karşılığı ortalama olarak, 700 lira dedim, minimumdan aldım ben bunu, çarptığım zaman, sekiz aylık dönemde bizim 3,5 milyar TL kaybımız var. İstihdam azalışı, pasif sigortalının artması nedeniyle.

Şimdi, geçen hafta Meclisten bir yasa çıktı, prim tavanını biz artırdık, 6,5 kattan 7,5 kata çıkardık. Bizim oradan beklediğimiz maksimum gelir 2,6 milyar.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tor, bir dakika ek süre veriyorum.

Buyurun.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Bitti mi Başkanım, vallaha daha bir konuyu dile getiremedim.

BAŞKAN – Beş dakikanız bitti.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Bana bir torpil yaparsınız diye düşünüyorum, ben kurumun insanıym çünkü.

BAŞKAN – Kusura bakmayın, bugün özel bir gün, torpil yapamıyoruz.

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Tamam.

Şimdi, burada, tabii, sıkıntı büyük. Sayın Bakanım, burada en büyük sıkıntıyı çeken BAĞ-KUR'lular, 4/B'liler. 2015'in 12'nci ayında, aralıkta, 2 milyon 833 binden -küsurları söylemiyorum- 2016 8'inci ayda 2 milyon 690 bine düşmüş, 142 bin azalmış. Gerçekten esnafın durumu çok kötü, bunu burada belirtmek istiyorum.

İkinci bir konu, iş kazalarıyla ilgili. 2005 yılında 43 bin dosya varken 2016 8'inci ayda 55 bin dosyaya çıkmış. Hak sahibi olarak da 73 binden 86 bine çıkmış. Yani, biz şu anda 86 bin kişiye...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Tor...

FAHRETTİN OĞUZ TOR (Kahramanmaraş) – Tamamlayayım, çok önemli bir konu da.

Burada, iş kazası konusunda karnemiz zayıf. Şimdi, Afşin-Elbistan Termik Santrali'nin B bölümünü işleten Park Holding'di, Şirvan'daki de Park Holding. İkisinde de -sayın vekillerimiz söyledi- şeyden dolayı başka sebepler var. Bakanlık, sorumluları hakkında 4483'e göre soruşturma izni vermedi. İnşallah, bu konuda da bekliyorum, Şirvan'daki konuya da soruşturma izni verilir. Yapanın yanına kâr kalırsa biz burada başarılı olamayız maalesef. Yarın bir gün mahkeme kararı çıkacak, göreceksiniz orada, kurum soruşturma izni vermeyenlerin durumu çok kötü olacak. Yani, burada, bizim iş kazası konusunda karnemiz zayıftır diyorum.

Son cümlelerimi söylüyorum: Şehitler arasında ayırım yapılması yanlıştır, derhâl düzeltilmesi lazım.

Prim tavanının yükseltilmesi, 2,6 milyarlık prim geliri tüketiciye yansiyacaktır, tüketicinin durumu daha da zorlaşacaktır. Otuz yıl üstü ikramiyenin, tasarının bir an önce kanunlaşması lazım çünkü ha bire soruyorlar bize "Ne oldu, ne oldu, ne oldu?" diye.

Bir de birleştirilmiş hizmetlere ikramiye ödenmemesi yanlıştır. 2012'de madde değişmiş, 5434 sayılı Yasa'nın 89'uncu maddesi değişmiş. Burada da değişen şekliyle, kırk yıl memurluk yapmış, ihraç olmuş, ikramiye alıyor ama bir gün sigortası varsa ikramiye alamıyor. Yanlış bir şey bu. Bence, hakça bir düzenleme değıldir diyorum.

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz.

Sayın Atıcı, buyurun, süreniz beş dakika.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değıerli arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamliyorum.

Sayın Bakan, öncelikle, konuşmanızın sonunda, son cümleğinizde şehitler arasında yaptığınız ayırım nedeniyle üzüntülerimi dile getirmek istiyorum ve bir hekim olarak size yakışmadığımı düşünüyorum. Ama bu durum sadece sizin sözle belirttiğiniz bir durum değıil, Hükümetinizin yaptığı uygulamalarla da gündeme getirdiğı ve ortaya koyduğı bir durum.

Bir örnekle sadece bunu açıklayacağım: Örneğin, terör şehitlerimize 87.850 lira nakdî tazminat verirken Hükümetiniz, 15 Temmuz şehitlerine 101.028 lira nakdî tazminat vermektedir. Sayın Bakan, şehitler arasında böyle bir ayrımcılığın yapılması bütün şehitlerimize yapılan saygısızlıktır en hafif

tabiriyle. Ama AKP Hükûmeti, ölümler arasındaki ayrımı çeşitli temellerde yapmaya devam etmektedir. Nasıl ki Hatay’da 54 Sünni vatandaşın öldüğünü belirterek Sünniler üzerinden mezhep tartışması, ölümler üzerinden mezhep tartışması yaptıysanız şimdi de maden şehitleri arasında da yine ayrım yapmaya devam ediyorsunuz.

Bu vesileyle, Siirt’in Şirvan ilçesinde yaşanan katliamda, iş cinayetinde hayatını kaybeden 16 işçimizin ailelerine başsağlığı diliyorum, bütün ülkeye başsağlığı diliyorum.

Ancak, bu ölümler, maalesef, bize, özellikle AKP Hükûmetine ders vermiyor. Soma katliamından sonra hep birlikte bu sorunun sadece Soma’yla ilgili olmadığını söyledik. Her an diğer büyük kazaların da olabileceğini söyledik. Ancak denetim eksiklikleri giderilemedi. Hemen arkasından, Ermenek’te 18 işçimizi de kurban verdik ve madenlerde o tarihten bu yana 200 arkadaşımız can verdi Sayın Bakan. Yine, 2015 yılında 67 işçi cinayete kurban gitti. Kasım başı itibarıyla, 2016 yılında 45 işçi hayatını kaybetti.

Sayın Bakan, bunlar sadece rakam değil, bunlar insan, bunlar ölen insanlar ve siz de çok iyi biliyorsunuz ki bunlar önlenabilir durumlardan hayatını kaybediyorlar ve gerçekten, 2002’den bu yana –siz hep onu mukayese ediyorsunuz- 18.100 işçi hayatını kaybetti. Her geçen gün iş cinayetlerinden ölenlerin sayısı artıyor Sayın Bakan. Bakın, rakamları vereyim: 2012’de 59, 2013’te 74, 2014’te 122, 2015’te 140, 2016’da 157 işçi iş cinayetlerinden dolayı hayatını kaybetmiş durumda. Bu nedenle, oturup ciddi bir öz eleştiri yapmanız ve hatalarınızı görmeniz gerekiyor.

Bir yandan da işsizlik can almaya devam ediyor. Yani, işçiler işe girse de ölüyorlar, işe girmese de işsizlik nedeniyle açlıktan ölüyorlar. Bakın, Türkiye’nin en önemli sorunu işsizlik. Öyle, Türkiye’nin önemli sorunu rejim değişikliği, başkanlık falan değil Sayın Bakan, milletin canını yakan işsizliktir ve bu işsizlik sizin rakamlarınıza göre yüzde 11,3. Kentteki işsizliğe baktığınız zaman, yüzde 13,7; gençlerde ise yüzde 20’yi geçen bir işsizlik söz konusu. Son bir yılda 435 bin yeni işsiz var ülkemde Sayın Bakan. Geniş tanımlı işsiz sayısı 6,5 milyonu geçti. Bunun da daha kötüsü var mı? Var. Kadınlar arasındaki işsizlik yüzde 15,1’i, genç kadınlarda ise yüzde 25’i geçmiş durumda. Bu konuda da oturup ciddi bir öz eleştiri yapmak gerekiyor.

Kayıt dışılıktan bahsettiniz Sayın Bakan, dediniz ki: “Biz kayıt dışılığı azaltacağız.” Ve sizin verdiğiniz rakam, Türkiye’de çalışan nüfusun yüzde 34,6’sı hâlen kayıt dışı. Geçen yıl sizin yerinizde oturan Sayın Bakan da bu rakamın geçen yıl için yüzde 33,6 olduğunu ve süratle azaltılacağını söyledi ama tam tersi, rakamın giderek yükseldiğini görüyoruz. Yani, siz ancak lafta mücadele ediyorsunuz ama rakamlar bu şekilde sizi yanıltıyor ya da siz halkı bilerek, isteyerek yanıltıyorsunuz.

Kayıt dışılığa Suriye’den gelen sığınmacıların sorunu da son derece önemli. Bunların kaçak ve ucuz iş gücüyle çalışmasına bilerek, isteyerek göz yumuyorsunuz. Bu da bizim kendi işçilerimizin haklarını gasbetmek oluyor.

Bakın, demin size dedim ki...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Atıcı, bir dakika ek süre veriyorum.

Buyurun.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – İnsanlar işe girince de ölüyorlar. Bakın, TÜRK-İŞ. TÜRK-İŞ size yakın oldu maalesef, tarafsız olması gereken bir sendika AKP’nin yanı başında yer alıyor. Onlar bile diyorlar ki: “Açlık sınırı 1.405 Türk lirasıdır benim ülkemde, 4 kişilik bir aile için.” Ama siz asgari ücreti

1.300 lira yaparak milyonlarca insanı açlığa mahkûm ettiniz. Allah aşkına, bana dünyada ikinci bir ülke gösterin ki çalışanların yarısından fazlası asgari ücretle yaşamını sürdürmeye çalışsın ya da açlıktan ölmeye devam etsin.

Hangi birisini söyleyeyim? Taşeronlaştırma dediniz, Türkiye’yi bir taşeron cenneti hâline getirdiniz. 360 bin olan taşeron işçi sayısı sizin döneminizde 2 milyonu aştı. Utanç verici bir şey. Kamudaki taşeron işçi sayısı 1,2 milyonu aştı Sayın Bakan.

Örgütlenme hakkı ve sendikalardan bahsetsek daha da rezil bir durum da ortaya çıkıyor.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Atıcı, son cümlelerinizi alayım lütfen.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – 2003 yılında yüzde 57,5 olan sendikalaşma oranı bugün yüzde 11,5 işçiler arasında. Allah aşkına, ne yaptınız siz bunlara? Bu işçileri korkutarak, “Sakin sendikalaşmayın, sizi işten çıkarırız.” diyerek bunların oranlarını net bir şekilde azalttınız Sayın Bakan.

İŞKUR’dan bahsettiniz. İŞKUR bir utanç kurumu hâline geldi neredeyse, âdeta iktidarın seçimler zamanında kullandığı bir meta hâline geldi. AKP’den getirdiği bir belge varsa elinde İŞKUR’dan faydalanıyor, değilse bundan faydalanması mümkün değil.

Son olarak da Sayıştay raporundan bir cümle okuyacağım size ve bütün durumu size izah edecek. Sayıştay raporunun denetim görüşü diyor ki: “SGK 2015 yılına ilişkin mali rapor ve tablolarının denetim görüşünün dayanakları bölümünde açıklanan nedenlerden dolayı doğru ve güvenilir bilgi içermediği kanaatine varıldı.” Bu ayıp da yeter. Yani daha başka hiçbir şey söylemeye gerek yok Sayın Bakan.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Atıcı.

Sayın Yiğit.

Beş dakika süreniz.

ALİ YİĞİT (İzmir) – Sayın Başkan, Değerli Bakanım, çok değerli bürokratlar, saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, çok değerli basın mensubu arkadaşlar; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Bakanıma da yeni görevinde başarılar diliyorum.

Bürokratların değişti mi, değişmedi mi, bilmiyorum ama değiştiyse de yeni bakanlara hayırlı olsun diyorum.

Bir önceki Bakanla aynı komisyonda aşağı yukarı bir yılı geçkin bir süre beraber yaşadık. Çok da önemli yani bize göre önemli değil ama o günkü Bakanımıza göre de çok önemli kanunlar yaptık. Uluslararası iş gücünü getirdiler, özel istihdam bürolarını getirdiler köleliği başlattılar ve o gün de bunları yaparken de şunu söylediler, dediler ki: “Biz Avrupa Birliği’ne uyum yasaları yapıyoruz.” Yani bir bakıma “Avrupa’da var, bizde niye yok?” denildi. O gün sabahlara kadar çalıştık, çabaladık, o kanunları yaptık. Hatta biz dedik ki: “Ya, acele de etmeyin. Tali komisyonlara havale edilmiş. Önce tali komisyonların da sonuçları gelsin, öyle devam edelim.” Ama pek de öyle olmadı, apar topar o zamanki sivil toplum kuruluşlarının bile doğru dürüst görüşü alınmadan kanunlar çıkarıldı edildi.

Ve bugün bir bakıyorsun peşi peşine açıklamalar geliyor, Cumhurbaşkanından geliyor, Başbakan’dan geliyor, Dışişleri Bakanından geliyor: “Avrupa Birliğiyle yollarımızı ayıracağız.” diyorlar. Yıllardır, elli yedi yıldır bu insanlarla çalıştık, bunlarla beraber bir araya geldik ara ara, dedik ki: “Sizler gibi olacağız, biz de Avrupalı olmaya çalışacağız sizin gibi.” ve biz bugün ise diyoruz ki: “Olmazsa da olmaz.”

Şimdi, çok değerli arkadaşlar, o gün Avrupa Birliği uyum yasalarını yaptık ama bugün reddediyoruz. Çok da önemli değil, hayırlısı olsun. Döviz arttı, Avrupa Birliğindeki bu kopuş nedeni de iş adamların da gerçekte tedirginlik yarattı, “Ne oluyoruz, nereye gidiyoruz?” diyoruz. Her gün, son günler Avrupa Birliğine kafa tutuşumuzdan bu yana dolar 3,4; euro 3,6’yı buldu. Daha da sonra ne olacak, bilmiyoruz. Bu gidişat çok iyi değil. Bir an önce aklımızı başımıza toparlamamız gerekir diye düşünüyorum.

Şimdi, bir olağanüstü hâl getirildi, doğrudu ama dedik ki: “İçimizdeki yanlışları ayıklayacağız.”, o zamanki Başbakanımız dedi ki: “Biz içimizi temizleyeceğiz, içimizdeki yanlışları temizleyeceğiz.” Ama üç ay oldu temizlenmedi, ikinci üç aya girdik, daha temizlenip temizlenmeyeceği belli değil. Bu olağanüstü hâl de Avrupa’daki insanlarda ve tüm iş aleminde bir korku yaratmış durumdadır. Demokrasiye bir bakıma ara veriliyor, ben öyle kabul ediyorum, siz nasıl düşünüyorsunuz, bilmiyorum.

Sayın Devlet Bey bir iki gün önce bir açıklama yaptı, dedi ki: “Ya, bu AKP’nin içinde eski ve yeni vekil olarak 89 tane FETÖ’cü var, 47’si eski, geri kalanı yeni.” Bununla ilgili de hiçbir açıklama yapılmadı. Hâlbuki bu olağanüstü hâl getirilirken “Biz içimizdeki ayrıntıları, kırıntıları temizleyeceğiz.” dediler. Bu kırıntılar ve bu ayırık otları ne zaman temizlenecek, kimlerdir? Bunu, ne ayırık otlarını tanıyoruz ne de ne zaman temizleneceğini biliyoruz. Bir an önce tekrar demokrasiye geçilmesi, insan haklarına saygı gösterilmesi...

Bir de çok enteresan bir şey var değerli arkadaşlar. Yani bir mal terörden edinilir, o mala en konulur. Eroinden, esrardan edinilir, o mala en konulur. Ama bir bakıyorsun, hiç de öyle olmayan, kimin ne yaptığı belli olmayan... Dilediği insanların mallarına el koyuyorlar, diledikleri insanları hapse atıyorlar. Bu çok adil değil. Yeni baştan, tekrar bu Hükûmetin iyi düşünmesi gerekir. Gerçekten, terörden elde edilen mallar varsa el konulmalı, eroinden, esrardan elde edilen mallar varsa el konulmalı ama herkesin malına da el konulmamalı. İnsanlar yarınını göremiyor, yarınını bile düşünemiyorlar.

Hepinize saygılar sunuyorum, sağ olun.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Yiğit.

Sayın Çam, süreniz on dakika.

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Başkan, Komisyonumuzun saygıdeğer üyeleri, Sayın Bakan, kamu kurum ve kuruluşlarının çok değerli temsilcileri, basınımızın değerli temsilcileri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

2017 yılı bütçesinin Bakanlığa, çalışanlarımıza, emeklilerimize, dul ve yetimlerimize hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Yaklaşık olarak 20 milyon çalışan, 11,5 milyon emekli ve sosyal güvenlik hizmetleriyle beraber yaklaşık olarak nüfusumuzun tamamına hitap eden bir Bakanlığın, bir kurumun bütçesini görüşüyoruz. Söylenecek o kadar çok şey var ki. Ama on dakika içerisinde bunların tamamını söylemek tabii ki çok zor ve güç.

Dolayısıyla, benden önceki konuşmacı arkadaşlarımız konuşulması gereken önemli yerlere değindiler. Ben bir sendika kökenli milletvekili olarak sendikal hareketle ilgili birkaç şey söylemek, daha sonra iş kazaları, iş cinayetleriyle ilgili birkaç şey söylemek istiyorum.

Sayın Bakan, Türkiye’de sendikal hareket ve sendikal örgütlülük dibe vurmuş durumda. Benden önce Sayın Aytuğ Atıcı devletin resmî istatistiklerine göre yüzde 11,5 civarında bir örgütlülüğün olduğunu söyledi. Bu, sendikaya üye olan işçileri belirtiyor. Ama Türkiye’de gerçek anlamda toplu sözleşme yapan, toplu sözleşmeden faydalanan işçi sayısı 3 konfederasyonun, TÜRK-İŞ, HAK-İŞ ve

DİSK'in toplam üye sayısı 700 bin civarında arkadaşlar. Oysa 12 Eylül 1980'de ülke nüfusunun 40 milyon olduğu ülkemizde toplu sözleşme yapan işçi sayısı 2,5 milyondur. Ülkenin nüfusu 80 milyon, çalışan oranı yüzde 100 artmış durumda 1980'e göre ama Türkiye'de sendikali işçi sayısı yaklaşık olarak maksimum 750 bin civarında. Ters orantılı bir durum var. Neden? Çünkü 1982 Anayasası Türkiye'de sendikal hak ve özgürlüklerin önüne önemli engeller koydu. Geçtiğimiz yıllarda bunları kısmen kaldırdık ama baraj sistemi yüzde 1 de olsa hâlâ daha yasaklar devam ediyor. Noteri kaldırdık, doğru, güzel ama örgütlülüğün önündeki esas engelleri kaldıramadığımız için hâlâ daha, ne yazık ki Türkiye'de sendikal örgütlülük dibe vurmuş durumda.

Türkiye ILO'nun sözleşmelerine imza atmış ülkelerden biri. Yaklaşık olarak Türkiye 1932 yılından bu yana ILO üyesi ancak Türkiye'nin ILO'nun sözleşmelerine uyum karnesi çok zayıf durumda. Türkiye özellikle sendikal haklara ilişkin ILO sözleşmelerini yoğun biçimde ihlal ediyor. Onaylanan ILO sözleşmeleri Anayasa'nın 90'ıncı maddesine göre iç hukukun üstünde yer almasına rağmen uyumsuzluk durumunda öncelikle ILO sözleşmesinin uygulanması gerekiyor. Ne yazık ki uygulanmıyor. ILO sözleşmelerinin sadece yüzde 31'ini onayladı Türkiye. ILO sözleşmelerini en çok ihlal eden ülkeler arasında yer alıyoruz arkadaşlar. Yine, 1995-2015 arasında 14 kez Aplikasyon Komitesi gündemine alınan Türkiye, AKP Hükümetleri döneminde 7 kez Aplikasyon Komitesinde incelemeye alınmıştır. Yani her yıl Mayıs-Haziran ayında Cenevre'de toplanan Uluslararası Çalışma Örgütü'nün yapmış olduğu araştırmalar sonucunda Türkiye çalışma hayatı açısından sakıncalı ülkeler arasına girmiş durumdadır. Dolayısıyla bir an önce bunun önündeki engellerin kaldırılması gerekiyor. Yine, Türkiye 2005-2015 arasında ILO sözleşmelerini ihlal ettiği için Aplikasyon Komitesi gündemine en çok alınan ilk 5 ülke arasında, sendikal hak ihlallerinde Belarus, Guatemala, İran, Myanmar ile aynı kategoride yer alıyor arkadaşlar. Şimdi, bu bize yakışan bir tutum ve davranış biçimi değil. Türkiye'nin süratle, imza altına almış olduğu uluslararası ILO sözleşmelerini uygulayacak bir noktaya gelmesi gerekiyor.

Sayın Başkan, konuşmanızın bir bölümünde emeklilikte yaşa takılanları söylediniz. Gerçekten çok zor durumlar. Yani siz dediniz ki: "400 milyar civarında bir bütçeye ihtiyaç var." Ama bu insanlar çalışma hayatına başladıklarında böyle bir değişiklik söz konusu değildi. Çalıştılar, geldiler, üç bin altı yüz gün prim ödemediler bunlar, beş bin gün, altı bin gün, yedi bin gün, sekiz bin gün, dokuz bin, on bin gün prim ödeyen insanlar var bunların arasında. Siz oyun oynanırken oyunun kurallarını değiştirdiniz yani maç başlamış, Galatasaray-Fenerbahçe maçı başlamış, siz kalelerin yerini değiştiriyorsunuz, penaltı noktalarını değiştiriyorsunuz, diyorsunuz ki: "Buna uyacaksınız." Ya, maç başlamış, bu insanlar çalışıyor, çalışırken bunların kurallarını değiştiriyorsunuz. Mutlaka emeklilikte yaşa takılanlarla ilgili bir çözüm bulmamız gerekir.

Sayın Bakan, siz de yurdu geziyorsunuz, değişik yerlere gidiyorsunuz. Hiç kahvelerde şu soruyla karşılaşmıyor musunuz emeklilerin oturduğu yerde: "Sayın Bakan, siz işinizi bilirsiniz, milletvekilleri işini bilir, promosyonu kaptınız. Biz emekliler ne olacağız?" gibi sorularla bir milletvekili olarak seçim bölgeme gittiğimde sık sık karşılaşıyorum. Peki, sizler karşılaşmıyorsunuz arkadaşlar? Sayın Bakan, emekliler, 11,5 milyon emekli promosyonla ilgili bu konuda yeni yıldan önce müjdeli bir haber bekliyor.

Çocuk işçiliği. Sayın Bakan, çocuk işçiliği almış başını gidiyor. Hele özellikle 3,5 milyon Suriyelinin olduğu ülkemizde, gidin sanayi sitelerine, tekstil sektörünün, ayakkabıcıların, kunduracıların olduğu diğer sanayi sitelerine gidin, 10 yaşında, 11 yaşında, 12 yaşındaki Suriyeli çocukların orada karın tokluğuna çalıştırıldığını, büyüklerin de orada karın tokluğuna çalıştırıldığını, 10 liraya, 15 liraya çalıştırıldığını ve sanayi sitelerinde yatıp kalktığını, lütfen bunları görün arkadaşlar.

Sayın Başkan, iş cinayetleri... Arkadaşlarımız AKP hükümetlerinin on dört yıllık karnesini bütün sektörlerde aşağı yukarı verdiler. Şimdi, perşembe akşamı saat 21.00 civarında Siirt'in Şirvan ilçesinin Maden köyünde bir göçük yaşandı. Gördüğünüz gibi 16 kardeşimiz bu göçüğün altında kaldı. Bunlardan Murat Ant, Savaş Kızılkın, Şefik Tuncer, Reşit Can, Bedrettin Caylı ve Sedat Bulut kardeşlerimizin cesetlerine ulaşıldı ama 10 arkadaşımızın cesetlerine henüz daha ulaşılamadı. Şimdi, 17 Kasım Perşembe günü burada gerçekleşen bu heyelanda... Aslında bu bir açık maden, Soma gibi kapalı bir maden değil, açık bir maden burası. Yani cevherin üstündeki toprağı ve diğer kalıntıları temizleyip ondan sonra cevhere ulaşmak mümkün ve bunun için teraslama sisteminin yapılması gerekiyor. Yani teknik bir konu, mühendislik işi bu. Oysa Enerji Bakanlığının yeteri kadar mimarı, mühendisi, madeni, hepsi var. Bunların tamamının gidip buraları denetlemesi gerekirken ve buna uygun teraslama yapılması gerekirken ne yazık ki bunlar yeteri kadar yapılmadı. Daha önceden burada bir çatlak olduğu tespit edildi ve burada bir kaymanın olacağı da tespit edildi ama bütün uyarılara rağmen gerekli önlemler alınmadı. Şimdi, bu iş sadece Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının işi değil, aynı zamanda Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının da işidir. Çünkü neden? Orada çalışanlar var ve nitekim kaybedilen insanlar da can. İnsan bunlar yani sizin Bakanlığınızı ilgilendiren bir konu ama ne yazık ki bu konuda gerekli olan önlemlerin alınmadığını hem Soma'da hem Ermenek'te ve bugüne kadarki madenlerde yaşanan cinayetlerde gördük. Şimdi, 21.00'de gerçekleşen bu madendeki göçükte ve 2011 Şubatın 6'sında ve 11'inde Afşin Çöllolar'da yine aynı şirket, yine orada göçük oldu ve yine orada insanlar, işçiler hayatlarını kaybettiler ve yaklaşık olarak 1 milyon metreküp enkazın olduğu yerde şu anda hâlâ daha cesetleri çıkartılmayan işçi kardeşlerimiz var arkadaşlar. Beş yıldır oradaki o göçükte hâlâ daha cesedi çıkartılmamış işçi kardeşlerimiz var. her yıl onların aileleri oraya gidiyorlar ve çocuklarının o cesetlerinin çıkartılmasını bekliyorlar. Aynı firma, şimdi, yine, bugün Siirt Şirvan'da olan firma da aynı firma.

Şimdi, şunu isterim ben: Enerji Bakanı gitti oraya, gerekli incelemeleri yapıyor ama beni esas üzen konu Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız perşembe günü gece 21.00'de gerçekleşmiş olan bu göçüğün üzerine cuma, cumartesi, pazar, pazartesi olmasına rağmen bugün gideceğini söylüyor. Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımızın oraya ulaşmamış olması beni gerçekten derinden üzmüştür. Oysa orasını sadece madencilik olduğu için Enerji Bakanının değil, Çalışma Bakanının da bizzat ulaşması gereken bir yer olarak düşünüyorum arkadaşlar. Merak ettim, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanımız cuma, cumartesi, pazar ne yaptı diye merak ettim arkadaşlar. Siirt'te göçük oluyor, insanlar toprağın altında can mücadelesi yapıyor, aileler kan ağlıyorlar. 34 çocuk var bu işin içerisinde, 3'ü bekâr...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Çam, süreniz doldu, ek süre veriyorum.

Buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bitiriyorum.

34 çocuk var, aileleri bekliyor, acaba Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı nerede diye merak ettim. Cuma günü Bakanlıkta Bursaspor Kulübü Başkanı Sayın Ay dâhil olmak üzere sendikaları ve çeşitli randevuları gerçekleştiriyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Sayın Musa Çam, o perşembe, cuma günü Balıkesir.

MUSA ÇAM (İzmir) – Söyleyeceğim ben, cuma günü Balıkesir. Benim Twitter'dan takip ettiğime göre Balıkesir'desiniz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Perşembe günü Bursaspor’u kabul ettim, perşembe günü kaza...

MUSA ÇAM (İzmir) – Tamam, cuma günü Balıkesir’desiniz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Cumadan başlayalım, tamam.

MUSA ÇAM (İzmir) – Dün Trakya’da mıydınız?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Dün Kırklareli’deydim.

MUSA ÇAM (İzmir) – Dün Tekirdağ, Kırklareli örgütlerini, sosyal güvenlik kurumlarını, sivil toplu örgütlerini toparlıyor ve orada bölgenin sorunlarını konuşuyor. Konuşamaz mı? Tabii ki konuşur.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – CHP ve MHP il başkanlarımız ve belediye başkanlarımız.

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, mazereti yok yani CHP, MHP il başkanlarını, milletvekillerini davet etmeniz oraya sizin Siirt’e gitmenize engel değil.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Hayır.

MUSA ÇAM (İzmir) – Bitireyim ben sözümü, siz bize daha uzun cevap vereceksiniz.

Tabii ki Balıkesir’e gitmek önemli, tabii ki Trakya’ya gitmek önemli, tabii ki Bakanlıkta rutin randevuları kabul etmek normaldir ama ülkemizde büyük bir heyelan yaşanıyor, büyük bir cinayet yaşanmış ve 16 kişi toprağın altında ve biz normal rutin programları uyguluyoruz. Sayın Bakan, ben sizi çok yakından tanıyorum. Ben Musa Çam olarak ölüm döşegindeyim, öleceğim, ölerken bir bakan, kabinenizin içerisinde herhangi bir bakan dese ki: “Bir damla su versem, Musa Çam, sen ayağa kalkacaksın.” Asla kabul etmeyeceğim bakanlar var ama ben sizi yakından tanıyorum, sizin ne kadar naif ne kadar insancıl olduğunuzu biliyorum. Ama Sayın Bakan, göçüğün üzerinden bu kadar zaman geçmiş ve bu kadar insan göçüğün altında, aileler perişan durumda ve siz üç gün normal, rutin randevularınızı gerçekleştiriyorsunuz ve bölgeye gitmiyorsunuz. Bu kabul edilebilir bir iş değil ve bunun doğru olmadığını burada bir kez daha söylemek istiyorum. Bu, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı açısından son derece eksik ve son derece yanlış olmuştur. Bizim için Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı demek sadece işverenlerin hakkını, hukukunu korumak değil, aynı zamanda çalışanların hakkını ve hukukunu korumaktır.

Beni ikinci yaralayan konu da şu olmuştur Sayın Bakan: Bu firmanın sahibinin televizyonları ve gazeteleri var ve siz onun televizyonuna çıktınız. İnsanlar orada göçük altındayken Perşembe veyahut da cuma günü, cuma günü olabilir, saat 18.00’de o madencinin, iş adamının, o holdingin televizyonuna çıktınız. Bunu ben gerçekten içim cız ederek... Başka bir televizyon kanalına çıksanız, durum değerlendirmesi yapsanız o kadar rahatsız olmam ama o cinayetin işlendiği o madenin sahibinin televizyonuna çıkıp konuşmanızın bir işçi ve bir sendika kökenli milletvekili olarak beni derinden yaraladığını bilmenizi isterim. Bu üzüntülerimi belirtiyorum. Bu makus bir talih olamaz. Türkiye’de iş cinayetleri, iş kazaları, işçilerin, emekçilerin sürekli bu kazalarda mağdur olması kabul edilebilir bir iş değildir. Türkiye iş cinayetlerinde Avrupa’da 3’üncü olacak bir ülke değildir, bizim bunları özellikle çözmemiz gerekiyor.

İŞKUR’la ilgili, işsizlik sigortasıyla ilgili önemli şeylerimiz var. Türkiye’de işsizlik sigortasından faydalanma koşulları çok ağır, çok zor ama görüyoruz ki biz bu İşsizlik Fonu’nun topluma yararına çalışmaya, GAP’a ve başka projelere, duble yollara ayrıldığını ve oraya aktarıldığını görüyoruz. Bunları

kabul etmek mümkün değildir. İşsizlik Sigortası Fonu işsiz kalan arkadaşlarımızın, kardeşlerimizin daha rahat alabilecekleri koşullara dönüştürülmeli ve bu kaynak başka yerlere aktarılmamalıdır. Şimdi, 1 Ocaktan itibaren yürürlüğe girecek bireysel emekliliğe katkı yapacak bir noktaya taşınacak bu kaynaklar. İşçilerden kesilen bu kaynakların heba edilmemesini diliyorum.

2017 yılının kazasız belasız, iş cinayetlerinin işlenmediği bir yıl olmasını diliyorum, başarılar diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyoruz Sayın Çam.

Sayın Aksu, süreniz on dakika.

Buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, sayın milletvekilleri, değerli bürokratlar, basın mensupları; konuşmamın başında hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de konuşmama Siirt'in Şirvan ilçesinde meydana gelen iş kazasında hayatını kaybeden işçilerimize Allah'tan rahmet, yakınlarına başsağlığı dileyerek başlamak istiyorum. İş sağlığı ve güvenliğinin çağdaş normlarda sağlanması için her türlü teknik, hukuki ve idari tedbirlerin alınması gerekiyor. Denetimler bu anlamda etkinleştirilmeli, işletmelerin çağın teknolojik gelişmelerinden yararlanarak yapılması, işçi sağlığı ve güvenliğinden taviz verilmemesi gerekiyor. İş kazası sonucu oluşan sakatlıkları nedeniyle bağlanan sürekli iş göremezlik gelirinun belli bir gelir düzeyinin altına inmemesi için bir alt sınır getirilmelidir. İş kazalarının altında yatan kayırma, denetimin etkin olmayışı ve gerekli güvenlik tedbirlerinin alınmamasına dönük işletmecilik zafiyetlerinin yapılacak yasal ve idari düzenlemeler ve etkili bir takip ve denetim sistemiyle engellenmesi gerekir. Bu alanda özellikle denetim sistemindeki zafiyetin kayırma ve suiistimal iddialarının üzerine Bakanlık olarak gidilmesi gerektiğini ifade ediyorum. Tekrar rahmet diliyorum.

Ben çok fazla değinilmeyen kısımlara değinmek istiyorum. Şimdi, Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü (TODAİE) 1952 yılında bir Birleşmiş Milletler projesi olarak kurulan bir kurumumuz. Kamu yönetimini geliştirecek çalışmaları yapmak, idari alanda eleman yetiştirmek, memurların hizmet içinde yetişmelerini sağlamak gibi 3 temel görevi var. Kamu idaresinin geliştirilmesine yönelik akademik altyapı oluşturulması ve araştırma yapılması amacıyla kurulan söz konusu kurum, uygulamada bu işlevlerini yerine getiremiyor. Nitekim, bir dönem sadece mahallî idareler, belediyeler personeline eğitim hizmeti veren bir kurum görüntüsü vardı. Bundan dolayı da 59'uncu Hükümette İçişleri Bakanlığına bağlandı, yoksa İçişleri Bakanlığına bağlanacak başka hiçbir bağlantısı yok görevleri itibarıyla, yetkileri itibarıyla, sorumlulukları itibarıyla.

Aslında bakarsanız, geçmişte 2 tane çok önemli projeye imza attı TODAİE. Bunlardan bir tanesi MEHTAP, bir tanesi KAYA Projesi yani kamu yönetiminin reorganizasyonu anlamında yapılan bu çalışmalar bütünüyle uygulama alanı bulmamış olsa da o dönemde, çok faydalı hizmetler de verildi bu kapsamda. Fakat daha sonra bir içine kapanma, dışarıyla çok fazla bağının olmaması gibi bir görüntüde kurum.

Bunun çeşitli sebepleri olabilir. Bunlardan bir tanesi de, bana göre en önemlisi, kamunun bütününde var olan görev-yetki karmaşasının bir sonucu. Şimdi, Başbakanlıkta İdareyi Geliştirme Başkanlığı var, Devlet Personel Başkanlığı var, TODAİE var, aynı zamanda da üniversiteler var; bütün bunların hepsi aslında benzer amaçlarla faaliyet yürütüyorlar. TODAİE belki burada bir koordinasyon görevi yapabilir ve şu anda bu MEHTAP ve KAYA projelerinin hazırlandığı dönemdeki kadar idarenin yeniden reforme

edilmesine ihtiyaç var. Dolayısıyla bu ihtiyaç karşısında TODAİE'nin atıl durmaması gerekir diye düşünüyorum. Üniversitelerle ve bu saydığım diğer kurumlarla etkili bir iş birliği ve koordinasyon içerisinde bu görevi ifa etmesinde yarar vardır diye düşünüyorum.

Bir de tabii kurumun şeyi belli değil tam olarak, bir üniversite değil, hâlâ bu Birleşmiş Milletlerle ilişki devam ediyor mu, etmiyor mu, ne düzeyde, yani orayla bir bağımız kaldı mı, yoksa... Şimdi, bir ilmi ve idari muhtariyetten söz ediliyor teşkilat kanununda ama tam tersine, biz bir sayın genel müdür eliyle orayı yönetiyoruz. Dolayısıyla, bütün bunların da bir gözden geçirilmesi, esas buradan beklediğimiz nedir, buna göre de yeniden yapılandırılması gerekir.

Şimdi, bu 15 Temmuz süreci bize birtakım şeyler gösterdi. Bunlardan bir tanesi de kamu görevlilerinin, özellikle de kamu yöneticilerinin ne kadar önemli olduğunu gösterdi. Şimdi, bir ülkede veya bir yerde sistem kalitesi önemlidir ama sistem kalitesi kadar insan gücü kalitesi yani o sistemi yönetecek olan insanların kalitesi de önemlidir. İşte bu kurumun aslında bu işlevi görmesi gerekir. İşte, Fransa'da ENA var, başka yerde başka şeyler var. Buranın kamuya üst düzey yönetici yetiştiren bir kurum, bir okul hüviyetine büründürülmesi lazım. Liyakatli, ehliyetli, alanında temayüz etmiş kişilere bilgi veren, onları yetiştiren bir okul olması lazım. Aynı zamanda da, az önce ifade ettiğim gibi, bu süreç "Önce vatan, önce Türkiye, önce Türk milleti." diyecek olan kamu görevlilerinin ve kamu yöneticilerinin ne kadar önemli olduğunu bize gösterdi. Bütün bunlara yönelik olarak TODAİE'nin bir fonksiyon ifa etmesi gerekir.

Biliyorsunuz, bizim Anayasa'mızın 128'inci maddesinin son fıkrasında bir hüküm var. Orada memurları, kamu görevlilerini tanımladıktan sonra, sonunda da diyor ki: "Üst kademe yöneticilerinin eğitimi özel olarak ayrı bir kanunla düzenlenir." Şimdi, bu yönde, bu Anayasa hükmüne rağmen yapılmış olan bir çalışma yok. Üst düzeye değil ama onun altındaki orta düzeye ilişkin bir görevde yükselme düzeni 1999 yılında getirildi. Bu merkezî sınavla birlikte, aslında Türkiye'de bu alanda yapılmış olan çok önemli 2 projeydi fakat son zamanlarda, daha doğrusu tedricî olarak o günden bugüne, giderek bu alanda da bir nesnellikten uzaklaşmaya dönük, daha subjektif yargıların öne çıktığı, mülakata ağırlık veren bir sistemin burada getirildiğini görüyoruz ama üst düzey kamu görevlerine atanabilmek için herhangi bir şey yok. Devlet Memurları Kanunu'ndaki genel ilkeler dışında, birkaç tane kurumun kendi teşkilat kanunundaki özel düzenlemeler dışında böylesi genel bir düzenleme yok. Bir tarihte böyle bir yasa hazırlandı fakat o, Anayasa'ya başka sebeple ayrılıkları nedeniyle iptal edildi, ondan sonra da böyle bir düzenleme yapılmadı. Burada mutlaka Devlet Personel Başkanlığıyla beraber Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsünün bir eş güdüm içerisinde bu meseleye el atmasında ve bir sisteme bağlamasında yarar var diye düşünüyorum.

Şimdi, 2017 programından bir şey okuyacağım: "Kamu kesiminde etkili bir insan kaynağı geliştirme politikası uygulanması ve kamu personel sisteminde şeffaf, anlaşılır ve yeknesak kurallara dayanan, mesleki yeterliliği, performansı ve hizmetin gereklerini esas alan bir düzenlemeye gidilmesi, kamuda etkinlik ve verimliliği önemli ölçüde artıracaktır. Bu çerçevede kamu hizmetleri ile personel sayı ve yapısının analiz edilmesi, mevcut insan kaynaklarının etkin bir şekilde kullanılması ve niteliğinin artırılması ile hizmet-personel-ücret ilişkisinin sağlıklı bir şekilde kurulması ihtiyacı önemini korumaktadır. Kamuda verimlilik kültürünü geliştirmek için hizmet içi eğitim programlarının kapsamlı ve sistemli bir anlayış doğrultusunda ele alınması ihtiyacı bulunmaktadır. Personel değerlendirme sisteminin gözden geçirilerek personelin performansının ölçülmesinde nesnel ve açık standartların geliştirilmesi önem arz etmektedir. Görevde yükselme konusunun mevzuatta açık ve yeterli bir şekilde tanımlanmamış olması, kamu personelinin kurum ve kuruluşlar arasında dengesiz dağılımı, personel ve ücret düzeyinin..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Aksu, ek süre veriyorum.

Buyurun.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Toparlıyorum Sayın Başkanım.

“...hizmet gerekleriyle uyumsuzluğu kamu personel sisteminde göze çarpan diğer sorunlardır.” Devam ediyor. Sayın Bakanım, bunu niye okudum? Biz ta 1965’te Devlet Memurları Kanunu’nu çıkarmışız, 1965’teki Devlet Memurları Kanunu hazırlanırkenki gerekçelere bakıldığı zaman bunlardan farklı bir şey yok aslında, aynı gerekçeler yine devam ediyor. Aradan geçmiş dünyanın zamanı ve biz 2017 Programı’nda bunları sorun olarak yazıyoruz ve bunlar düzelirse sistem düzelecek diyoruz. E, o zaman, biz ne yapıyoruz? Yani on senedir, on beş senedir neyi düzelttik? Dolayısıyla, burada hep söyleniyor, yazılıyor, çiziliyor, “Kapsamlı bir devlet personeli rejimi, reformu hayata geçirilecektir.” diye, ne yapılacaksa bir an önce yapılması lazım. Fakat şu da var: Burada zaman zaman münferit düzenlemeler yapılıyor. Bunlar bir yaraya merhem de oluyor esasen ama belli bir süre sonra bu yapılan münferit düzenlemeler başka bir yeri bozuyor, bir yeri düzeltirken başka yeri bozuyor. Şimdi, bastıran, ücret düzeyini birazcık daha yukarı çıkarıyor, meslek grupları olarak bunları söylüyorum. Bu da uzun vadede bir haksızlığa sebep oluyor. O sebeple, ben şöyle özetleyerek bitirmek istiyorum: Şimdi, yönetimin temel fonksiyonları var, bunlardan bir tanesi planlama. Biz etkili bir planlama maalesef yapamıyoruz. Bizim devlet olarak stratejik önceliklerimiz neler, her konuda? İkincisi: Ekonomik ve sosyal olarak beklentilerimiz neler? Bunlara dönük ne yapmamız gerekiyor? Bir öncelik stratejisi ortaya koymamız lazım. Üçüncüsü: Teşkilatlanma. Bu da yönetimin temel fonksiyonlarından bir tanesi. Biz bir sürü kurum var, evet, gerektiği zaman kurumlar kurulmalı; e, bunların bir fonksiyona dayalı olması lazım ama aynı zamanda, bir kaynak israfını önleyici, etkili bir iş bölümüne dayanıyor olması lazım, idarenin bütünlüğünü esas alması lazım. Burada çok ciddi sorunlarımız var, çok ciddi yetki geçişleri var. İşte, demin, TODAİE örneğinde verdim. Eğer bir işin çokça sahibi varsa o zaman hiç sahibi yoktur demektir. Şimdi, 217 sayılı Kanun Hükmünde Kararname, Devlet Personel Başkanlığının Kuruluş Kanunu, bunun görev maddesini okuduğunuz zaman, aslında bütün her şeyi kapsıyor, içerisinde olmayan bir şey yok ama bu, bu hâliyle uygulanabilir, sürdürülebilir değil. O zaman ne oluyor? Sadece, işte, özelleştirme aktarmaları vesaire gibi daha güncel, istihdama dönük şeyler yapılıyor. Hâlbuki, bir koordinasyon görevi olması lazım bu tür kurumların. Kuruluş gayesi de budur. “Başbakanlığa bağlı” yazar teşkilat kanununda ama şu anda zatıalimize bağlı. Niye? Çünkü sürekli, pratik olarak uygulamada istihdama dönük şeyler yaptığı için, onun dışında yapması gereken bir ombudsmanlık görevi var o kurumun, onları yeterince yapamadığı için Çalışma Bakanlığıyla ilişkilendirilmiş.

Dördüncü mesele, denetim meselesi. Bakın, bu Hükümetin 2002’den beri en fazla -bana göre- zarar verdiği alan denetim sistemi. Denetim sistemi etkisizleştirildi. Denetim çıktılarına yeterince önem verilmiyor. Allah aşkına, şu Sosyal Güvenlik Kurumunun denetim raporuna, Sayıştay raporuna bakmışsınızdır mutlaka, bürokratlar bakmıştır ama hiç yenilir yutulur şeyler değil, bunların hiçbirisi kabul edilebilir değil. Yani, çok ciddi eleştiriler var ve arkadaşlarımız söylediler, tekrar etmek istemiyorum. Denetim, “Rakamlar güvensiz.” diyor yani bu çok açık. Ondandır da “Denetim Bulgusunu Etkilemeyecek Hususlar” demiş, 63 tane daha şey saymış ve bunların 63’ü de hakikaten çok önemli şeyler. O sebeple, işte, iş kazaları, başka şeyler, bütün bunların hepsi Türkiye’de denetim sisteminin bir zaafa uğratılmasından kaynaklanıyor.

(Oturma Başkanlığına Başkan Süreyya Sadi Bilgiç geçti.)

BAŞKAN – Sayın Aksu, toparlayalım lütfen, son cümlelerinizi alayım.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) – Bitiriyorum.

Bunun dışında da bir koordinasyon meselesi var. Yine, idarenin, yönetimin en önemli fonksiyonlarından birisi de koordinasyon işlevidir. Bu koordinasyon görevinde çok ciddi zafiyetler var. İşte, hep verdiğim örnek bunlardan bir tanesi ama genel olarak bu sorunların aşılabilecek, bütüncül bir yaklaşımla meseleye bakılması hâlinde ancak biz bu sorunları çözebiliriz. Bakanlığınızın bağlı kuruluşlarına ilişkin sorunlarını da bu tarzda daha rahat çözebiliriz diyorum.

Bütçenin hayırlı olması dileğiyle saygılar sunuyorum.

BAŞKAN – Çok teşekkür ediyorum Sayın Aksu.

Değerli arkadaşlar, bu arada, Komisyon üyelerimize, milletvekillerimize bilgilendirmede bulunayım: Burada Türkiye Cumhuriyeti yeni kimlik kartları için hem fotoğraf çekimini yapabileceğiniz hem de parmak izi için de bir sistem kuruyorlar. Eğer yaparsak da Sayın Bakan, Sayın Soylu, çarşamba günü Komisyon üyelerimize ve burada bulunan milletvekillerimize kendisi yeni T.C. kimlik kartlarını takdim etmek ister. Bu imkân şu an itibarıyla Komisyonumuzda mevcuttur.

MUSA ÇAM (İzmir) – Ama bu bizim eleştirilerimizi hafifletmeyecek.

BAŞKAN – Bir nebze diye düşündüm ama bilemiyorum, göreceğiz.

Çok teşekkür ediyorum tekrar Sayın Aksu.

Sayın Pekşen, size söz vereyim.

Buyurun.

Süreniz beş dakikadır.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Sayın Bakan, saygıdeğer milletvekilleri, kıymetli bürokratlar...

Sayın Bakanım, ben hayatın içerisinde birkaç örnek başlamak istiyorum. Benim seçim bölgem Trabzon'da, Araklı ilçesinde asgari ücret bir yana, orada çalışan insanlara ayda 600 lira para veriyorlar. Asgari ücrete ulaşmaları zaten mümkün değil ve bu, devletin her kademesince bilinen bir uygulama. Bu sürpriz değil, Urfa'da da aynısı var. Mesela, Urfa'da aynı şeyi yapıyorlar, orada da 600 lira para veriliyor, asgari ücret gösterilerek 600 lira ücret karşılığında çalışıyorlar. Başka yerlerde de durum farklı değil. Mesela, İstanbul'da 1.300 lira para banka hesabına yatırılıyor, “300 lirayı geri getir.” diyorlar, bunu da herkes biliyor. Bu uygulama artık Türkiye'de yaygın bir hâl almış. Ama nedense Bakanlığınız buna ilişkin ne yerindelik ne de konu yönünden herhangi bir denetim yapmıyor.

Şimdi, tabii, size eleştirilerimizi yöneliyoruz ama Türkiye'nin içerisinde bulunduğu bu ağır ekonomik koşulların özellikle, iş yaşamına ilişkin sonuçlarını da görmezden gelmek mümkün değil. Mesela, turizmde 12 milyar dolar ciro kaybettik, tekstilde şu anda kapasite yüzde 54'te ama daha yeni, çok ciddi, yeni bir krizimiz daha var önümüzde; havacılık. Havacılık sektöründe de çok büyük bir personel ve iş kaybı, aynı şekilde, Türkiye'nin önünde büyük bir sorun olarak duruyor. Şimdi, sektörlerde krizden kaynaklanan olağanüstü bir çökme var ama buna ilişkin herhangi bir tedbir alınmıyor. Yani, geçmişte yapıldığı gibi, mesela, 2001'de “İstanbul Yaklaşımı” diye bir yasal prosedürle sektörlerin korunmasına çalışıldı. 2006 yılında, sizin iktidarınız döneminde de “Anadolu Yaklaşımı” adı verilen bir çözüm yöntemiyle şirketlerin ayakta kalması sağlandı. Ama sizin döneminizde, tam tersi, şimdi, iflas ertelemesinin de yasaklanmasıyla şirketlerin krizlerden çıkmasının önü engellendi. Böylece, olağanüstü ağır bir süreç de kendini göstermeye başladı. Şimdi, Sayın Bakan, yanılmıyorsam, bana gelen bilgiler doğrultusunda Türkiye'de yaklaşık 7 bin şirket iflas erteleme aşamasında. Bu 7 bin şirketin istihdam ettiği personel şu anda mevcut, Türkiye'deki istihdam edilen personelin yaklaşık yüzde 14'ü. Yani yüzde 14 daha işsizlik önünüze doğru geliyor. Bunu şuradan teyit edebilirsiniz:

Mesela, yalnızca İstanbul'daki şehir otellerini örnek vermek istiyorum size. İstanbul'da ilk 4'teki, Türkiye'nin en prestijli, ilk 4'teki şehir otellerinde doluluk ortalaması yüzde 30. Oradaki işçilerin de iş akitlerinin feshedileceği açık.

Şimdi, bunların tamamı bir ekonomik modelin ve takip etmiş olduğunuz dış politika modelinin Türkiye'yi taşımış olduğu, şu anki gelinen nokta. Ama bir başkası daha var. Mesela, sizin Bakanlığımızın asla kayıtsız kalmaması gereken nokta da şu: FETÖ soruşturması gerekçesiyle olağanüstü büyük bir ihmallere ve ağır hak ihlalleri ortaya çıktı. Şimdi, bakınız, yargılanmadan insanları yaftaladınız ve bunu bir mahkeme ilamına dönüştürdünüz. İnsanların dava açma haklarını, hak arama özgürlüklerinin tamamını kanun hükmünde kararnamelerle ortadan kaldırdınız. Çalışma anayasal bir hak. Bir örnek: Kütahya'ya gittim Sayın Bakan, bir hanımefendi elini kaldırdı, "Buyurun." dedim, "Eşim üniversite sekreteryasında çalışıyordu, FETÖ soruşturması gerekçesiyle iş akdi feshedildi, atıldı. Ben özel sektörde çalışıyordum beni de attılar." dedi. "Dün bir şirketin bulaşıkçı aradığı ilanını gördüm, oraya gittim, çok mutlu oldular, aylardır bulaşıkçı arıyorlarmış, beni kabul ettiler. Tam işe başlayacağım, 'Daha önce çalıştınız mı?' Evet, çalıştım dedim. 'Niye ayrıldınız?' İşte bu sebeple olduğunu söyleyince 'Sizi işe alamayız dediler.'" dedi. Şimdi, bakın, üç aylık bir bebekleri olduğundan bahsetti. "Şu anda evde 2 kilo patates, biraz da işte başka şeyler var, onun dışında eve bir gram yiyecek götüreceğiz hâlimiz yok." Şimdi, siz vicdanlı bir insansınız, bunu biz de biliyoruz. Sayın Bakan, bunun hangi olağanüstü hâlde izahı mümkündür, bunu olağanüstü hâlde nasıl izah edebilirsiniz? Bu vicdani değil, insani değil, dünyanın hiçbir yerinde kabul edilebilecek bir durum değil. İnsanlar suç işlemişlerse yargı onları yargılar ve mahkûm eder. Bakanlar Kurulu yargının yerine geçmiş, "Sizi yaftaladık hadi güle güle." diyorlar. Yani bir Bakanlar Kurulu üyesi olarak lütfen Bakanlar Kurulunda bu vicdanlara biraz seslenin, böyle bir şey olamaz Sayın Bakanım. Bu insanlar suçlularsa elbette yargılandılar, mahkûm olsunar, hükümler kesinleşsin, en ağır cezayı çeksinler ama suç ortada yokken böyle bir şeyin olması doğal değil.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Sayın Pekşen, teşekkür ediyorum.

Son cümlelerinizi alayım.

HALUK PEKŞEN (Trabzon) – Bir cümleyle tamamlayayım.

Şimdi, Sayın Bakan, bu gelinen nokta aslında çok açık, parti devletlerinde insanlar devlete çok fazla itibar etmezler partiye itibar ederler ama devletin düzeninde bürokratlar partiye değil devletin kurallarına itibar ederler. Yapacağınız tek şey yeniden devletin düzenini hâkim kılmaktır.

Çok teşekkür ediyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çakırözer...

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekili arkadaşlarım, Bakanlığımızın ve diğer kamu kurumlarının değerli bürokratları, kıymetli basın mensubu meslektaşlarım; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Ben de sözlerime Siirt Şirvan'daki maden kazasında ölenlere Allah'tan rahmet ve kederli ailelerine başsağlığı dileyerek başlamak istiyorum. Tabii, diğer değerli arkadaşlarım da söylediler, sürekli iş kazalarında, maden kazalarında başsağlığı diliyoruz ama alınması gereken önlemler üzerinde yeterince düşünmüyoruz diye düşünüyorum. Önümde rakamlar var, 2010 Balıkesir Dursunbey'de 17, 2011'de

Afşin Elbistan'da 9, 2014'te Soma'da 301, Ermenek'te 18, şimdi, Siirt Şirvan'da şu anda 6 kişinin ölü olduğunu biliyoruz, cesetlerine ulaşıldı ama diğer 10 kişinin sağlıklı çıkması için dua etmekten başka bir şey elimizden gelmiyor.

Burada, belki görmüşsünüzdür, bugün basında bir karşılaştırma vardı maden kazaları, maden kazalarında ölümler üzerine ve istatistiklere bakıldığında şöyle bir şey ortaya çıkıyor: Özel sektör tarafından işletilen madenlerdeki ölüm oranı kamu tarafından işletilen madenlerdeki ölüm oranının 16 katı yani 100 bin ton üretimde özel sektördeki maden ocaklarında 16 madenci ölürken yine 100 bin ton üretimde kamuda bu rakam 1 olarak ortaya çıkmış. Böyle bir karşılaştırmalı analiz yapılmış. Yani öyle anlaşılıyor ki özelleştirme ve sendikasızlık madencilerimizi, işçilerimizi öldürüyor. Kimi "fitrat" diyebilir kimi "kader" diyebilir ne fitrat ne kader ama onları öldüren daha fazla kâr hırsı oluyor. Ne yapılabilir? Kamunun ya denetlemeler vasıtasıyla mutlak suretle bu konuda öncü olması lazım ya da bu tür kritik alanlarda ya da hayati risk çok fazla taşıyan alanlarda belki de özelleştirme yapmamamız gerekiyor. Bu konuda sizin de sunumunuzda çok fazla detayı en azından ben göremedim ama iş güvenliği konusunda neler yapılabilir konusunda bizi aydınlatmanızı isteyeceğim. Tabii, burada biliyorsunuz, bir de yasa çıkardık biz, işte uzmanlar var, mecbur, işletmelerin iş güvenliği uzmanları ama maaşı işveren tarafından verildiği sürece bu uzmanların yapacağı denetlemelerden ne kadar hayır gelebileceğini hep birlikte üzülmek ve başsağlığı dileyerek görüyoruz sürekli. Umarım bu konuda etkin önlemler alınabilir.

Sayın Bakanım, işsizlik oranı çok yükselmekte, üretmeden tüketen, borucu borçla çeviren bir ülke konumumuz giderek daha da pekişmekte. Daha fazla yatırım lazım, istihdam lazım ancak hem içeride hem dışarıdaki ya da hem içerideki gelişmeleri hem de dış dünyayla ilişkilerimize baktığımızda kaygılanmadan edemiyoruz. Ticaretimizin en büyük ortağı olan Avrupa ile gelinen noktanın ben bir kez daha Hükûmetinizce değerlendirilmesi gerektiğini düşünüyorum. Bugün basında yer alan demeçleri gördünüz, Avrupa Parlamentosu sanırım yarın bir oylama yapacak Türkiye'yle müzakereleri durdurma yönünde. Bu onların fikridir deyip geçebilirsiniz, ne hâlleri varsa kendileri bilirler diyebilirsiniz ama bir kere daha söylüyorum ki bizim en büyük ticaret ortağımız Avrupa. İşin demokrasi, insan hakları boyutunu kendi insanımız için düzeltmemiz lazım Avrupalılar istiyor diye değil, kendimiz için bizatihi ama bundan ticaretin, üretimin etkilenmesi önünde sonunda yine bizim önümüze işsizliğin daha da yükselmesiyle o grafiklerde gösterdiğiniz işsizliğin... Ki gerçek işsizlik ondan da fazla özellikle genç, eğitilmiş işsizlik oranının neredeyse yüzde 20-30'lar rakamına eriştiğini biz seçim bölgelerimizde çok yakından görüyoruz. O yüzden, özellikle Avrupa'yla ilişkilerin... Tabii ki ulusal çıkarlarımızı korumalıyız, tabii ki bizler kendi insanımızın iyiliği için adımlar atmalıyız, onlar bize bir şeyleri dayatmamalı ama bu iş birliğinin bizim en önemli 2 çapımızdan biri olan on yıllardır Avrupa'yla ilişkilerimizin kötüleşmemesi için Hükûmetinize önemli bir sorumluluk düşmekte.

Eskişehir'de geçici mevsimlik işçiler var, tüm diğer milletvekili arkadaşlarımızın seçim bölgelerinde de var, memleketlerinde de var. Bunlar, işte beş ay yirmi dokuz gün çalıştıktan sonra maalesef çalışmıyorlar, bunların arasında on yıllardır çalışanlar var, emeklilik haklarını kazanma şansları yok, bu konuda verilmiş olan sözler var, bunların tutulması lazım. Taşeron işçilik konusu, bunu çözmemiz lazım. Siz, Hükûmetinizce çözüleceği yönünde açıklamalar yaptınız, bir taslaktan bahsedildi, sonra tekrar ortadan kaldırıldı. Mecliste, biliyorsunuz, bulunduğumuz katlarda, burada bizlere hizmet veren arkadaşlarımız da taşeron işçi, gittiğimiz memleketlerimizde, kamu kurumlarına gittiğimizde her yerde taşeron işçi var, belediyelerimizde taşeron işçi var. Bu sorunu bizim çözmemiz lazım, onlara haklarını vermemiz lazım, bir kere daha dikkatinize getirmek istiyorum.

İşsizlik sigortası, Sayın Bakanım, işsizlik artarken bizim işsizlik sigortası fonumuz 100 milyarın üzerine çıktı ancak işsizler için çok sınırlı miktarı –görebildiğim kadarıyla sunumunuzdan- 13 küsur milyar lirası 2002’den beri kullanılmış gözüküyor. Bu işsizlik fonunun işsizler için kullanılmasını sağlamamız lazım. Kullanılıyor diyeceksiniz ama çok büyük sınırlamalar var, yani kullanmak isteyen için hem kısıtlama var, hem sınırlama var. Bunun kullanım kolaylığının sağlanması lazım, belki asgari ücretin desteklenmesi için kullanılabilir. Yani eğer istenirse ülkemizde sosyal sorunları çözecek şekilde, toplum yararına kullanılabilir diye düşünüyorum.

Ekonomik Sosyal Konsey -geçtiğimiz yıl bütçe sırasında Sayın Bülent Kuşoğlu ifade etmişti, ben de ifade etmek istiyorum- sanırım sekiz yıl oldu toplanmıyor, sosyal tarafların mutlaka bir araya gelmesi lazım ülkemizde.

Biz, bu Komisyonunda epey tartıştık, aşağıda Genel Kurulda konuştuğumuz bir husus vardı, asgari ücret düzenlemesi yaptı Sayın Bakanım çok kısa süre önce. 1.300 liralık asgari ücret biliyorsunuz ekim ayından itibaren 1.231 liraya düşmüştü. Biz bunu düzeltelim diye burada oturduk, saatlerce konuştuk ve düzelttik. Evli olmayan yani bekâr ve çocuksuz bir çalışan için asgari ücretli için 1.231 liraya düşen bu asgari ücreti 1.300 liraya çıkardık, 69 lira eklendi maaşına, o da üç ay için; ekim, kasım, aralık ayları için. Maliye Bakanlığı bu konuda bir bilgilendirme yaptı, nasıl uygulanacağı konusunda. Bekâr, çocuksuz birine 69 lira eklenirken, evli ve 1 çocuklu bir çalışana, maaşı 1.300 liradan 1.274 liraya düşüyordu, 26 lira eklendi, evli ve 3 çocuklu olan bir asgari ücretli çalışanın maaşı 1.387 liradan 1.317 liraya düştüğü için hiçbir şekilde yararlanamayacağı bizzat Maliye Bakanlığının kendi gönderdiği tebliğde var. “Bu, eşitlik ve adalet ilkesine aykırıdır.” diye burada hepimiz söyledik ancak bu şekilde geçti. Bunun düzeltilmesi lazım çünkü sadece 2016 için bir düzenleme yapıldı, 2017 ve daha sonraki yıllar için bence bunun kalıcı bir şekilde ve eşitlik ve adaleti sağlayacak şekilde düzeltilmesi lazım diye düşünüyorum.

Engelliler konusunda... Biz seçim bölgelerimizde çalışma yaparken engelli yurttaşlarımızla konuşuyoruz. Şöyle: İş bulma imkânları... İşte, biliyorsunuz, zorunlu kadrolar var ancak bu kadroların boş olduğu ama buralara kendilerinin yerleştirilmediğini söylüyorlar. Toplam kadro sayısı nedir engelliler için ayrılmış, engelli kardeşlerimiz için? Bunların ne kadarı boştur ve bu konu nasıl artırılabilir? Verdiğiniz rakamlarda bir artış gözüküyor ama ihtiyaç çok büyük. Onu dikkatinize getirmek istiyorum.

Emeklilikte, ben de Eskişehir’de...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Birkaç dakika içinde bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Sayın Çakırözer, lütfen toparlar mısınız.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – ...yurttaşlarımızla bir araya geldiğimde, yaşa takılanlar konusunda ciddi sıkıntılar var. “Özellikle, bunlardan prim ödemek durumunda kalanlara kolaylık sağlanabilir mi?” diye kendileri soruyorlar.

Promosyon konusu sizlerin de, bizlerin de, hepimizin de gündeminde ve biz hepimiz adına bu sözün tutulmasını istiyoruz, milyonlarca emekli yurttaşımıza.

Benzer şekilde, kadınlara yarı zamanlı çalışma imkânı sağlandı Hükûmetiniz tarafından ancak bunun, çocuklu kadınlar için sağlanan bu imkânın zamanla dezavantaja dönüşme ihtimali var çünkü işverenler doğal olarak yarı zamanlı çalışacak bir elemanı tercih etmeyebiliyor. Bunun da kadınların iş hayatına katılımı anlamında bir dezavantaj, bir negatif etki, çok büyük bir negatif etki yaratacağı kaygısındayız.

Son olarak da burada Komisyon üyelerimizin birçoğuna iletilmiş olan bir dosyayı dikkatinize getirerek sözlerimi bitirmek istiyorum Sayın Bakanım. Temel hizmetler sınıfında ekonomist titriyle görev yapan ekonomistlerin talepleri var. Şöyle ki, karşılaştırmalı bir analiz yapmışlar, ben dosyayı da size sunumumdan sonra takdim ederim: Lise mezunu teknisyen olarak görev yapan 1'inci derecede bir çalışmamız 3.017 lira maaş alırken, meslek yüksekokulu mezunu olan, tekniker titriyle çalışan, yine 1'inci derecede çalışan bir çalışmamız 3.384 lira maaş alırken, üniversite mezunu olup teknik hizmetler sınıfında olan ama ekonomist titriyle çalışan ekonomistler ise daha düşük, 2.993 lira maaş almakta. Bunun düzeltilmesi için kendilerinin bizlere, tahmin ediyorum, sizlere de talepleri olmuş. Bu konuda yardımcı olmanızı onlar adına rica ediyorum.

Bütçenizin hayırlı olmasını diliyorum.

BAŞKAN – Teşekkür ederim Sayın Çakırözer.

Sayın Temizel, buyurun lütfen.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, değerli milletvekilleri; bugün Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığının bütçesini görüyorsunuz ama Siirt Şirvan'da 6'sı kesinleşmiş, 10'u muhtemel, 16 tane, hem de üstelik açık madende göçük altında kalmış maden şehri var. Allah kimseyi bu duruma düşürmesin. Burada sözün bittiğini hissediyorsunuz, sözün bittiği yer. Burada ne tartışsınız? Maden kazalarını tartışsınız, iş güvenliğini tartışsınız; iyi de bu bitmiyor ki. Açık madenlerde insanların kafasına tozlar, taşlar, kayalar yığılıyor, onların altında kalıyor, üstelik de gündür buraya ulaşamıyorsa işte bu, sözün bittiği yerdir. Daha dramatik olanı da Sayın Bakanın bu bütçeden sonra apar topar oraya gidecek olması.

Sayın Başkan, daha önceden defalarca buralarda Komisyon programı değiştirildi. Niye Sayın Bakanın programını en azından bugün olduğu gibi boşaltmıyorsunuz da bir an önce gitsin diye tam gün ayırdığımız bir Çalışma Bakanlığı bütçesini böyle yalap şalap ortalıktan çıkarmaya çalışıyoruz?

BAŞKAN – Sayın Bakanım, son hafta olduğu için program ayarlaması yapamadım yani sıkıntım odur.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Gerekirse gece çalışırdık, yarın gece çalışırdık, yarın bir tane bütçe var. “Çalışma Bakanlığı bu nedenle gitti.” dediği andan itibaren buradan tek bir ses çıkmazdı.

BAŞKAN – Başkanlık Divanı olarak benden kaynaklanan bir sorundur.

Buyurunuz efendim.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – O nedenle, bu, sizin açınızdan gerçekten üzüntü bildirmekten öte bir olay. Yani, hâlâ iş kazalarından konuşuyoruz, aynen şairin devam ettiği gibi, iş kazalarımız devam ediyor hâlâ. Yapacak bir şey yok, söyleyecek de bir şey yok.

Diğer temel sorunuz işsizlik. Sorun sizin değil aslında; aslında sorun, sizin işsizlerle ilgili olarak Çalışma Bakanlığı için yaptığımız düzenlemeler. Esas sorun, bu ekonomik sistemin işsizlik yaratan bir sistem olması ama Bakanlar Kurulunda sorumluluk ortaktır.

Değerli milletvekilleri, bunu burada ısrarla dile getirmeye çalışıyoruz, en azından tarihe not olsun, akıllarda kalsın diye. Şu anda bizim ekonomik sistemimizde işsizlik oranları arasında artık bağlantı mağlantı, bir şey yok; büyüseniz de işsizlik büyüyor, küçülseniz de işsizlik büyüyor. Şöyle bir seri hazırlamış arkadaşlar, 1990'dan 2016 yılına kadar olanlarda: 1990'da işsizlik yüzde 8, büyüme oranı 9,3. Devam ediyor, 1991'de birdenbire büyüme oranı yüzde 1'in altına düşüyor, işsizlik yine 8,2 yani birdenbire, neredeyse 9 puan birden düşmüş büyüme ama işsizlik rakamı değişmiyor. Hepsini okumadan geçeceğim, hızlı hızlı geçivereyim. 1994'te büyüme eksi 5 ama buna karşın işsizlik 7,6.

Devam ediyorsunuz, 1999'da büyüme eksi 3,4; küçülmüşüz, işsizlik 7,7. Burada örnekler çok yani 2003'ten sonra da olaya bakıyorsunuz olduğu gibi, büyümeler 9,4; 8,4; 6,9 diye gidiyor ama işsizlik hep çift haneli; 10,5; 10,8; 10,6; 10,2; 10. 2008 yılında 11 oluyor ama orada 0,7'ye kadar düşmüşüz.

Değerli arkadaşlar, bizim büyümemiz işte bu, sizin işsizliğinizi ortadan kaldırmıyor. Çoğalan nüfusumuzun, her yıl istihdama katılan, iş gücüne katılan insan sayısının artmış olmasına karşın onlara iş yaratamıyor. İş yaratamadığı zaman da Sosyal Güvenlik Bakanlığı diğer bakanlıklar gibi bir transfer bütçesine dönüşmeye başlıyor işsizleri ne yapabilirim, ne edebilirim diye. İstihdam yaratmayan, üretim yapmayan, tüketim ve ranta dayalı ekonomilerde bu tabloyu değiştiremiyorsunuz. Yani, burada da söyleyecek bir şey yok, burada da söyleyecek bir şey yok, işsizlik de artarak devam ediyor hâlâ.

Değerli milletvekilleri, işsizlik dediğimiz zaman şu İşsizlik Fonu'yla ilgili arkadaşlarımız değerlendirmelerde bulundular ama şunun herkesin aklında kalması açısından bir değerlendirmesini yapalım diyorum ben: İşsizlik Fonu'nda kurulduğundan beri 105 milyar lira para toplanmış vaziyette, bunun 13 milyar lirasını da çok kısıtlamalara rağmen işsizlere ödenivermiş. Kaynak nerede değerlendiriliyor? Kesin olarak bilmiyoruz ama yüzde 90 ihtimalle Hazine kâğıtlarında değerlendiriliyor, zaten para Hazine'de, öyle olması gerekiyor. Bunu, oturup da fon olarak kurulmuş ve fon değerlendirme esasına göre çalışacak olan bu kurumun gerçek anlamıyla değerlendirmesi gerekiyor. Çünkü, niye? Bu fonun yüzde 1'i işçiden kesiliyor, yüzde 1'i devlet katkısı, yüzde 2'si de işveren katkısı. Bu fonu kullanma hakkı kimin? İşçinin. İşçi dışında bunu kullandırma olanağımız var mı? Yok. Kullanılıyor olması -çok net olarak ifade ediyorum- Anayasa'ya aykırıdır. Kişilere belirli yükümlülükler yükliyorsunuz ve ayırım yapıyorsunuz. Herkes bu yükümlülüğe katlanmıyor, işçi katlanıyor buna. Emekçiden kesinti yapıyorsunuz, sonra başlıyorsunuz bu parayı dağıtmaya.

2011 yılında yapmış olduğumuz düzenlemeyle bu fonun, yani, kullanılmayacağı alan bırakmamışız neredeyse, kullanılmayacağı alan bırakmamışız. Her yıl elde edilen hasılatı yüzde 50'ye kadar değişik yerlerde kullanıyorsunuz. GAP'ta kullanıyorsunuz. GAP'la buradaki garip işçinin, yüzde 1 kestiğiniz işçinin ne ilgisi var? Niye katılsın onun maliyetine ki? Buna herkes katılacaksa eğer, toplumda herkesten bir yüzde 1 kesin, öyle bir şey biriktirin, onu kullanın buralarda. Sadece bunları elimize geçirmişiz, "Ben bunlardan keserim, bunun üzerinden GAP'a da veririm, güpa da veririm." dediğiniz andan itibaren, işte, bu, Anayasa'ya aykırı olur, eşitlik ilkesine aykırı olur. Bunu vermeye sizin hakkınız yok ki. Yasa sadece ve sadece işçi için, işsiz kalmış olan, o da belirli koşulları sağlayan işçilere ödenmek için böyle bir fon kurduk demiş.

Nitekim, biraz önce büyüme modeliyle işsizlik arasında bağlantının olmadığını da söyledikten sonra, birden bire çok masif, yığın, korkunç bir işsizlik olayıyla karşı karşıya kalındığı zaman sosyal patlamaların da önüne geçilsin, o insanlar da hiç değilse evlerine bir ekmek götürürebilsinler diye bunlar konulmuş. E, dağıtıyorsunuz, yasayı değiştirdik, yaptığımız da yasa diyemezsiniz. Yaptığınız da yasaysa eğer, o zaman ya bu yükümlülüğü yayacaksınız ya da kimseye vermeyeceksiniz. Şimdi ne ilgisi var belediyenin çiçek dikme faaliyetleriyle ilgili olarak çalıştırılan insanların ücretlerinin fondan karşılanmasının? "İşsizlik Fonu'ndan ne yapıyorsunuz?" "Ankara Belediyesine çiçek dikiyoruz." Olmaz değerli arkadaşlar. Bunu yapamazsınız. Bu çok büyük bir haksızlıktır, çok büyük bir adaletsizliktir. Üstelik bunun yapımında da çok farklı ölçüler kullanmaya başladıysanız, çok farklı değerlendirmelerle bu paralar çarçur edilmeye başlandıysa... GAP'a verilmesiyle ilgili olayı çarçur edilme olarak varsaymayalım ama bu yükümlülüğe niye sadece işçiyi katıyorsunuz ve elindeki fonu alıyorsunuz?

Ülkemizin ulusal tasarruflarının yetmediğini, bu tasarrufları artırmak gerektiğini, bu şekilde olmuş olan tasarrufların nemalandırılması ve değerlendirilmesi gerektiğini, bizim sistemimizin sadece ve sadece nesiller arası dayanışma veya fon sistemi değil, ikisinin karışımı olduğunu, dolayısıyla da özellikle de fon olarak kurulmuş olan bu tür sandıkların, kurumların veya kuruluşların da bu ilkelere uyması gerektiğini burada kabul etmemiz ve kolay kolay bunun aleyhinde tavır sergilemememiz gerekiyor.

Emekli Sandığı bir zamanlar hazinenin en varlıklı kurumlarından birisiydi. Nerede hazinenin otelleri? Nerede Tarabya Oteli? Nerede Maçka Oteli? Nerede Bursa'daki Çelik Palas Oteli? Nerede arkadaşlar? Bunların hepsi işçinin parasıyla alınmış olan ve gelecekte para kazanıp işçiye güya bu kaynakların aktarılacak olduğu kuruluşlardı. Bu olmaz. Böyle sosyal güvenlik olmaz. Böyle bir sosyal güvenlik değerlendirmesi de olmaz.

Kesinlikle, İşsizlik Fonu'yla ilgili, özellikle kurulduktan sonra yapılan düzenlemelerin hepsinin büyük bir hızla yeniden bu kurumun asli işlevine dönmesini sağlayacak şekilde değiştirilmesi gerekiyor. Değiştirilmezse sorunlar büyük.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Buyurun.

ZEKERİYA TEMİZEL (İzmir) – Değiştirilmezse gerçekten sorunlar büyük.

Bir anekdot vardır, sürekli olarak anlatılır Anadolu'da. Adamın bir kör atı, bir de aklievvel oğlu varmış. Ata yem verme işi de oğulun. Oğul götürürmüş, atın görür tarafından yemi verirmiş, görmez tarafından çekermiş. Sonra da gelir dermiş ki: “Ya, baba, bizim ata ben görür tarafından yemi veriyorum, görmez tarafından da çekiyorum, hiçbir şey anlamıyor.” “Anlar evladım, anlar.” demiş. Bir gün telaşla koşarak gelmiş. “At yattı, kalkmıyor.” demiş. “Gördün mü, anladı.” demiş.

Değerli milletvekilleri; çalışan kesim, bu halk, kesin olarak bunları anlayacak; anlamaması mümkün değil. Buralardan sıkı sıkıya ve sıkı sıkıya yoksulluğun yönetimine dönük olaylarla uğraşyoruz, onlarla boğuşuyoruz. Benim bugünkü konuşmam gerçekten bütün şartları zorlayarak uzun olacaktı ama Sayın Bakan uçağa yetişecekse bunu zorlayamam şimdi. Yani sonuç olarak, hiçbir anlamı olmadığı hâlde bundan sonra gitmesinin, bir felaket bölgesine gidiyor.

Sayın Bakanım, böyle bir olay olduğu zaman sayın başbakanlar, her kim ise, Bakanlar Kuruluna gelir ya da gelemese veya toplanamazsa ilk aradığı kişi sosyal güvenlik makamı veya bakanı, ondan sonra da ya Enerji Bakanı, ya Bayındırlık Bakanı ya Orman Bakanı, artık felaket nerede oluştuysa, derhâl ikisini görevlendirirdi bu olaylarda ve geleneği de budur bu işin. Enerji Bakanının gidip orada tek başına olayı seyretmesi ne anlama geliyor acaba? Ya da sizlerin bir Çalışma Bakanı olarak böyle bir felaket karşısında oraya hemen, anında gönderilmemenizin bir anlamı mı var diye düşünüyor insan.

Değerli arkadaşlar -süre- ayrı, bunu başka bir zaman tartışırız sanıyorum.

Son olarak bir şey hatırlatmak istiyorum size. Burada onu da görüyorsunuz. Aslında görüştüğümüz ve değerlendirmedığımız dünya kadar kurum var. İşsizlik Fonu'nun rakamlarını bilmiyoruz, nereye harcandığını da bilmiyoruz. Biz bunu değerlendirilmiş sayacağız, birazdan buradan geçecek şeyleri. 105 milyar liranın sadece 13 milyar lirası ödenmiş. Geçende burada yaptığımız bir yasada, “Yarım çalışma dönemine sahip olan, doğum yapan insanların ücretleri nereden ödenir?” denildiği zaman onu da buraya koymuştuk, hatırlıyor musunuz? Anayasa Mahkemesine götürdük. Buradaki birtakım insanların çırpınmasıyla olmuyor bu. Gerçek anlamıyla ne oluyor? Niye biz bunları yapıyoruz? Niye

yapıyoruz? Bunların devletin görevi. Devlet buna kaynak ayırmak zorunda. Kaynak ayırmadan bu işler olmaz. “Kaynak” dediğin zaman da gidip de birileri için özel olarak kurulmuş, onların maaşından, hem de üstelik asgari ücretinden kesilmiş olan yüzde 1’lerle oluşturulmuş fona tasallut edemez hiç kimse.

Sizin burada görüştüğünüz kurumlardan bir tanesi de -biraz önce Sayın Aksu dolaylı olarak değindi- Devlet Personel Başkanlığı.

Değerli arkadaşlar, kanunla kurulmuş bir kurum. Bütçesi de var. Ne yapıyor?

Şimdi, değerli arkadaşlar, işlevlerini büyük ölçüde artık yerine getiremeyen -“getirmeyen” demek istemiyorum- dolayısıyla mevcudiyeti sorgulanır hâle gelmiş bazı kurumların istihdam politikalarını belirleme gibi sorumluluklarının olduğunu göz önünde bulundurursanız, ya bu kurumları bu sorumluluktan kurtarırsınız ya da gerçek işlevlerini yerine getirmesini sağlarsınız.

Bu ülke bir 15 Temmuz darbe kalkışması geçirdi, büyük bir felaket geçirdi. Şimdi yavaş yavaş ortaya çıkacak ki devletin personel rejiminde ortaya çıkartılan deliklerden, boşluklardan yararlanmış bu insanlar. Bu personel sisteminin, liyakat ve kariyer ilkelerine göre sınavların yapılmamış, personel alınmamış olmasının sonucu olarak ortaya çıkmış bütün bunların hepsi. Herkesin gözünün önünde dolmuş bu kadrolar buralara. Peki, devlet Personel Başkanı neredeymiş, Başkanlığı neredeymiş? Devlette bunlar gitti, kariyer ve temel amaçlarından birisi liyakat ilkesini uygulamak olan bu kurum ortaya çıkıp da “Böyle böyle yapıyorsunuz, bu ilkeyi bozuyorsunuz, bunun arkasından gelecek olan felakettir.” niye dememiş?

Değerli arkadaşlar, sessiz sedasız bütçeleri geçen kurumların her birisi geçmişte çok önemli tanımlarla kurulmuşlar. Bu kurumlar yavaş yavaş çökmüş. Varlığı ve yokluğunu bile konuşmuyorsunuz burada. Lütfen konuşun, lütfen konuşun.

Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

BAŞKAN – Ben teşekkür ediyorum Sayın Temizel.

Sayın Arslan, buyurun lütfen.

MİKAİL ARSLAN (Kırşehir) – Sayın Başkan, Sayın Bakanım, sayın milletvekili arkadaşlarım; ben de konuşmaya başlamadan önce hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Çok kısa olarak birkaç konuya değineceğim.

Sayın Bakanım, Millî Savunma Bakanlığı bütçesinde dile getirilmişti ama burada da ilgisi hasebiyle gündeme getirmek istiyoruz. Uzman Erbaş Kanunu’yla ilgili bir problem var 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu’nun 14’üncü maddesine göre, uzman erbaşların iki yıl Silahlı Kuvvetler bünyesinde çalıştıktan sonra istifa etmesi hâlinde 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’na göre ilgili kamu kuruluşlarının boş kadrolarına yerleşebiliyorlardı. Sonra 29 Ocak 2016 tarihinde bir yasa çıkarıldı, 10 Şubat tarihinde de onaylandı. 6663 sayılı Gelir İdaresi Kanunu ve Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun’un 14’üncü maddesinin 3269 sayılı Uzman Erbaş Kanunu’nun 5’inci maddesine bir fıkra eklendi. Burada 92’nci madde hükümünden yararlanmak için yedi yıl hizmet yılını tamamlamış olmak şartı getirildi 657 Sayılı Devlet Memurları Kanunu’na. Bundan sonra iş biraz karışık hâle geldi. Bu tarihten sonra istifa edenler için sorun yok ama bu tarihten önce istifa eden uzman erbaşlar var. İki yıl görev yapmışlar sonra bir kamu kurumuna yerleşmek düşüncesiyle istifa etmişler, bunların durumunda bir problem var. Hatay Valiliğine bir müracaatta bulunuyor, Hatay Valiliği devlet personel hukuk müşavirliğine, İçişleri Bakanlığına bir yazı yazıyor. İçişleri Bakanlığı hukuk müşavirliğine bir görüş soruyor. Hukuk müşavirliği diyor ki: “Daha önce uzman erbaş olarak görev yapmış olanlardan 657 sayılı Devlet Memurları Kanunu’nun 92’nci maddesine istinaden açıktan atanmalarının yapılmasında başvuru tarihi 10/02/2016’dan önce olanların uzman çavuşlukta geçirdikleri sürenin iki yılı doldurmuş

olmasının yeterli olduğu, 10/02/2016'dan sonra olanların ise yedi hizmet yılını tamamlamış olmalarının zorunlu olduğu değerlendirilmektedir.” diyor. Yani diyor ki: “Bu tarihten önce görev yapanların iki yıl çalışmış olmaları yeterlidir.” Dolayısıyla, şimdi, burada Devlet Personel Başkanlığının bir olumsuz görüşü var. Bunun çözülmesi gerekir Sayın Bakanım, hak ihlali var yani adam iki yıl görev yapmış sonra istifa etmiş, bir yere yerleşecek yerleşmiyor, bir problem oluştu. Bununla ilgili ya Devlet Personel Başkanlığı görüşünü revize edebilir ya yasa teklifiyle çözülebilir veyahut da kanun hükmünde kararnameye bir madde ilavesiyle bu sorun çözülebilir diye düşünüyoruz.

Sayın Bakanım, ayrıca, bu taşeron işçilerinin sorununun çözülmesi lazım. Bununla ilgili, Maliye Bakanlığında bir problem olabilir mali açıdan ama en az beş yıl çalışan ve ağır işlerde çalışanların yeni bir statü ile bir an önce göreve başlaması lazım. KPSS sistemiyle birçok aşamadan geçip, devlet memuru olanlara da haksızlık yapılmaması gerekir.

Ayrıca, iş güvenliği ve sağlığı konusunda iki yıllık meslek yüksekokulları var; 27 tane üniversitede –bildiğim kadarıyla- iki yıllık meslek yüksekokulları var. Bunların bir kısmının dört yıllığa çıkarılması lazım ki gerçekten iş güvenliği ve sağlığı eğitimi almış kişiler iş güvenliği uzmanı olsun. Bu sistem çok iyi çalışmıyor, bunları biraz düzenlemek değiştirmek lazım. Bazı tespitler yapılıyor eğer bu tespitler yerine getirilemezse bir doktorun yapmış olduğu tahlillerde, analizlerdeki tespitleri değerlendirmemesi veyahut da bunu arşive kaldırması gibi bir sonuçla karşı karşıya kalıyoruz. Özellikle bu Sayıştay raporlarında ve tespitlerde, denetim raporlarında ortaya çıkan sonuçlara muhakkak dikkat edilmesi lazım. “Kaza ‘Geliyorum.’ demez.” diyorlar ama aslında kaza ‘Geliyorum.’ diyor. Bu, raporlarda kendini aslında bir şekilde gösteriyor.

Bunlara dikkat edilmesinin faydalı olacağını düşünüyor ve bütçenin hayırlara vesile olmasını temenni ediyor, saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Değerli arkadaşlar bütçeler üzerindeki ve kesin hesaplar üzerindeki konuşmalar tamamlamıştır.

Şimdi sırasıyla soru işlemini yapacağım.

Söz taleplerine göre de söz vereceğim.

Sayın Bekaroğlu, buyurun.

Sayın Bakanım, bu doğu ve güneydoğuda terörle mücadele dolayısıyla büyük bir yıkım var. Sanki orayı unuttuk ama işte “Şırnak yıkıldı.” filan birisi dese hemen terörle ilintileniyor, kimse konuşmuyor. Orada çok sayıda iş yeri de kapandı ve çok sayıda işçi de mağdur. Evet, birtakım şeyler yapıldı ama çok yakın zamanda oraları gezdim, çok büyük bir sıkıntı var. Yani gerçekten bu bölgeyi bütünüyle gözden mi çıkardık? Soru bir, bu.

İki: SGK'nın gerçek açığıyla ilgili net bir şey söylemiyorsunuz. Sizin verdiğiniz istatistikte, sanki açığın gayrisafi yurtiçi hasılasına oranı yüzde 1'lerin altına düşmüş gibi bir şey var. Bu doğru değil, bu istatistik yanıltıcı bir istatistik. Transferlere filan baktığımız zaman SGK'nın açığı gayrisafi yurtiçi hasılasına oranı yüzde 4'ü geçiyor, 4,5 civarlarında; bu konuda ne diyorsunuz?

Bir başka soru: Bu sendikalaşma oranımız ne? 2002'de neydi, bugün ne? Bu fark nereden doğdu? Onu şey yapayım.

Son bir soru: Türkiye'nin birçok yerinde olduğu gibi Rize'de de yabancı işçiler çalıştırılıyor. Rize'deki özel çay fabrikalarında olduğu gibi ÇAYKUR'un da taşerona yaptırdığı yerlerde yoğun bir şekilde Gürcüler çalıştırılıyor. Bu konuyla ilgili bir şey yapacak mısınız? Yani devlet bir şeyi ihale

ediyor, çayı yüklemeyi, taşımayı, transferi; çalışan 10 işçiden 8'i Gürcü ve bunlar kaçak. Taşeron bunların şeyini yapmıyor, akrabalarının adına bir kısmına sigorta yatırıyor, niye denetlemiyorsunuz Sayın Bakanım?

Ve son bir şey: Devlette kaç tane taşeron işçi var; belediye, kamu; tamamı? Rakam ne? Herkes bir rakam söylüyor.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum.

Sayın Kalaycı.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) - Teşekkürler Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, iş yeri kapanan işsiz kalan esnafa da işsizlik ödeneği verilmesi yani esnaf sigorta fonu oluşturulmasıyla ilgili bir çalışmanız var mıdır? Geçmiş yıllarda kayıt ve tescili yapılmamış hizmetlere borçlanma imkânı verilmesine dair bir çalışmanız var mıdır? Çıraklık ve staj sürelerinin hizmete sayılması konusunda çalışmanız var mıdır? BAĞ-KUR'lular son üç buçuk yılda SSK'lı olup, daha az prim daha çok maaş alma yolunu seçiyor, prim gün sayısında bir eşitlik sağlanması söz konusu mudur? Son olarak, Sayıştayın raporlarını dikkate alıp gerekli tedbirleri alacak mısınız?

Sayın Bakanım, özel olarak, bir dost uyarısı olarak söylüyorum, gelecekte çok başınız ağrıyabilir çünkü raporlarda usulsüz işlemler, kanunlara aykırı uygulamalar çok fazla. Buna özel bir zaman ayırıp, bu konuda gerekli tedbirleri alırsanız hem de kurumun bu şekilde kayıtları da düzelmiş olur.

Ben teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Turpcu.

ŞERAFETTİN TURPCU (Zonguldak) - Sayın Bakanım, 2014 yılında Soma ve Ermenek'te yaşanan facialar sonrasında hayatını kaybeden madencilerimizin ailelerine tanınan hakların genişletilmiş hâliyle Zonguldak'taki ve Türkiye'nin diğer illerindeki tüm madenci ailelerine tanınması için bir çalışmanız var mıdır?

İki: Zonguldak emek şehridir, bugüne kadar 5 binden fazla maden şehidi vermiş bir ildir. 2014 yılına özel, geçici, istisnai bir durum olmaktan çıkarılmasını, maden emekçilerinin yakınlarına kapsamı genişletilmiş şekilde mali ve sosyal hakların verilmesini ve hayatını kaybeden madencilerimizin reşit olmayan çocuklarının haklarını da güvence altına almayı planlıyor musunuz?

Üç: Her türlü teröre kurban verdiğimiz şehitlerimiz ile 15 Temmuz şehitleri arasındaki uyumsuzluğu kaldırmayı düşünüyor musunuz?

Teşekkür ediyorum.

BAŞKAN - Sayın Demirtaş.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) - Sayın Bakan, çalışma yaşamının bir başka önemli konusu kıdem tazminatının fona devredilmesi konusu. Maalesef, iktidarınız ısıtıp ısıtıp kıdem tazminatının fona devredilmesini gündeme getiriyor. Bir buçuk yıldır da bu konuyu konuşuyoruz. İktidarınızın görüşü, kıdem tazminatının fona devredilmesi yönünde, bunu savunuyorsunuz. Yılbaşından sonra da siz, bakan olarak, bu konunun gündeme geleceğini söylüyorsunuz. Kıdem tazminatının fona devredilmesini bu koşullarda hiçbir işçi sendikası istemiyor sayın Bakan, hiçbir işçi istemiyor. Hatta işverenlerin de bu yönde açıklamaları var, onlar da istemiyor. Kıdem tazminatının fona devredilmesini sadece sizin iktidarınız istiyor.

BAŞKAN - Sayın Bakan, soru şu: Buna rağmen yapacak mısınız?

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) - Evet.

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Demirtaş.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) - İşverenin sırtından bedava kaynak çünkü fona devredilmesi olayı. Evet, bunu devredecek misiniz yoksa Türkiye'nin gündeminden çıkaracak mısınız?

Teşekkür ederim Sayın Başkan, duygularıma tercüman olduğunuz için.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Çam, buyurun.

MUSA ÇAM (İzmir) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Taşeron sisteminin kaldırılmasıyla ilgili son cevabınız nedir?

İki: Yeni yıldan önce, emeklilerinin promosyonuyla ilgili bir müjdeli haberi verecek misiniz?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN - Sayın Aksu.

İSMAİL FARUK AKSU (İstanbul) - Teşekkür ederim.

Sayın Bakanım, şimdi, bu kamu personel istatistiklerinde kurum bazında farklı şeyler var. Mesela, bu dağıttığınız sunumunuzdaki rakamlarla Maliye Bakanlığının bütçe gerekçesindeki rakamlar birbirini tutmuyor. Şimdi, bunlar dolu boş uygulamasından kaynaklanıyor olabilir belki ama sanki daha başka hata var gibi görülüyor. Bunun doğrusu nedir? Birinci sorum bu.

İkinci sorum: Özellikle sözleşmeli personellerde kamu istihdamında bir sendika baskısının olduğu yönünde ciddi şikayetler alıyoruz. İşte “ X sendikaya üye olmak kaydıyla alabiliriz, başlatabiliriz.” deniyor diye şikâyetler var, bu doğru mudur?

Üçüncüsü, size sorduğum bir soruya verdiğiniz cevapta “Kamu Personel Seçim Sisteminin Gözden Geçirilmesi Projesi” diye bir projeden bahsediyorsunuz. Bu proje nedir, ne zamandır yürüyor? Bu mülakat sisteminin yaygınlaştırılması bu proje çalışmalarının bir sonucu mudur? Eğer böyleyse felaket bir proje demektir bu. Yoksa, henüz daha değerlendirme aşamasında mı?

Son olarak da, bu 2015 Avrupa Birliği Türkiye Raporu'nda sosyal içermelerle ilgili ciddi eleştiriler var, olumlu şeyler de var; buna ilişkin değerlendirmenizi de merak ediyorum.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

UTKU ÇAKIRÖZER (Eskişehir) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakan, işsizlik maaşından faydalandırma konusunda şartlar değişebilir mi, kolaylaştırılabilir mi? Bu konuda bir çalışmanız var mı? Devlet personel reformu konusunda nasıl bir çalışma yapıyorsunuz?

Bir de seçim bölgem Eskişehir'de Toplum Yararına Çalışma Proje kapsamında 230 kişiye 2 milyon 874 bin liralık bir kaynak ayrılmıştı onların istihdamı için. Bu istihdama ayrılan ilçeler Alpu, Beylikova, Çifteler, Günyüzü, İnönü, Mihalgazi, Mihalççık, Sarıcakaya, Seyitgazi ve Sivrihisar'dı. Bizim kırsaldaki 12 ilçemizden 2'si buna dâhil edilmemişti, Han ve Mahmudiye. Umarım tesadüftür çünkü dâhil edilmeyen 2 ilçemiz Cumhuriyet Halk Partisinin belediyeleriydi, saydığım diğer 10 ilçenin tamamı ise Adalet ve Kalkınma Partisinin belediyeleri olduğu ilçelerdi. Bundan sonraki bu tür çalışmada daha, tüm, iktidar-muhalefet ayrımı yapmadan, destek olunması düşünülmü mü?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Çam...

MUSA ÇAM (İzmir) – Sayın Bakan, 2015 yılındaki toplum yararına çalışan sayısı kaçtır, 2016 yılındaki sayı kaçtır?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Sayın Ayar...

HİKMET AYAR (Rize) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, sizin de eminim ki bildiğiniz bir mevsimlik işçi sorununuz var. Yaptığımız bir çalışmada toplam sayılarının 23 bin dolayında olduğunu, bunlardan 9 bin dolayındakinin de Rize’de, daha doğrusu Çay bölgesinde, ÇAYKUR bünyesinde çalışan işçiler olduğunu biliyoruz.

Bunlarla ilgili şöyle bir sorum var Sayın Bakanım: Bunların sözleşmeleri askıda olduğu için işsiz sayılmıyorlar. Beş ay çalışıyorlar, işten çıkarılıyorlar, sözleşme askıda kaldığı sürece de işsiz sayılmıyorlar. İşsizlik maaşından faydalanamıyorlar, yine işsiz sayılmadıkları için Toplum Yararına Çalışma Projesi’nden de istifade edemiyorlar. Bunlarla ilgili acil bir düzenlemeye ihtiyacımız var. Bu konuda bir çalışma yaparsanız memnun oluruz.

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ediyorum.

Sayın Kuşoğlu...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Sayın Bakanım, SGK kurum alacaklarıyla ilgili olarak son yapılandırma sonrası kaç firma müracaat etti, kaç iş yeri müracaat etti? Ne kadar bir yapılandırma var? Ne kadarlık tahsilat söz konusu olacak?

Teşekkür ederim.

BAŞKAN – Teşekkür ederim.

Soru işlemi tamamlanmıştır.

Şimdi, görüş, eleştiri ve sorulara cevap vermek üzere Sayın Bakana söz vereceğim.

Sayın Bakanım, buyurun.

Süreniz otuz dakikadır.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Sayın Başkanım, değerli Komisyon üyesi arkadaşlarım; öncelikle, tüm katkılarınız dolayısıyla hepimize ayrı ayrı teşekkür ediyorum.

Tabii bu otuz dakika içinde bütün bu soruları değerlendirmemiz biraz zor ama olabildiğince temel başlıklara öncelikle değinmek istiyorum. Yani, ortak çıkarmaya çalıştığım başlıklar: İşsizlikle mücadele, büyüme-işsizlik ilişkisi, taşeron çalışma ve geçici işçiler konusu, çocuk işçiliği, iş sağlığı ve güvenliği, iş kazaları, kamu çalışanı reformu ve Sosyal Güvenlik Reformu, kıdem tazminatı, Sayıştay raporları, nitelikli ve verimli özellikle teknisyen, tekniker konuları, verimlilik, genel konjonktürle ilgili sorunlar, promosyon ve esnaf fonu gibi başlıkları hızla özetledikten sonra isim isim dönmeye çalışayım isterseniz, genel bir değerlendirmeyi yapmaya çalışayım.

Tabii, işsizlikle mücadele esasında dünyanın da devamla mücadele ettiği, bizim de mücadele etmek zorunda olduğumuz bir başlık. Her yaşta 1 milyon 250 bin genci olan ve bunlara ciddiye düzeyde istihdam alanları üretmemiz gereken bir yönetim sorumluluğumuz var, tabii bizim geleneksel

yapımızdan kaynaklanan. Bir de kadınlarımızın stokta biriken bir istihdam talepleri var. Son on yılda burada da ciddi bir talep artışı var, yalnız gençlerimizden değil, 35-40 yaşlarında ev hanımlarının da istihdama katılma gibi bir talepleri var.

Tabii, büyümeyle paralellliğini tek başına kuramayız ama neticede büyüme de bu anlamda bizim önemsememiz gereken, asla vazgeçmememiz gereken bir başlık. O nedenle, öncelikle istihdamın ana gövdesini çözebilmemiz açısından büyümeyi mutlaka yüzde 5'lerin üzerinde başarmamız lazım. Artı, stratejik alanlarda Türkiye'nin orta, orta üstü ve yüksek katma değeri olan ürünleri de üretebilecek süreçleri başarması gerektiği kanaatindeyim. Bu anlamda, işsizlikle mücadelede AK PARTİ iktidarları döneminde onun için iktidar sorumluluğu olarak 2002 kıyaslaması yapıyoruz. Yani, birçok eleştiri güçlü bir şekilde yapılabilir ama geldiğimiz noktada istihdamda 6 milyonu aşan bir istihdam kapasitesini oluşturduğumuzu ifade etmek isterim. Bundan sonraki süreçte de yine istihdamla ilgili mücadelemizde sizlerin her türlü desteğine, katkısına açık olduğumuzu ve istifade etme niyetimiz olduğunu da samimiyetle söylerim. Ama, ekonomik politikalarla ilgili ayrıştığımız noktalar tabii siyasi tercihtir, buralarda da ayrıştığımızı ve eleştirilerinize bizim de karşı eleştirilerimiz olabileceğini veya bakış açılarımız olabileceğini ifade edeyim.

Diğer konu, taşeron veya hizmet alımında rakam olarak Hükümetin önündeki rakam 720 bin, Bakanlar Kuruluna gelen rakam; belediyeler, yerel yönetimler ve kamudaki hizmet alımındaki rakam toplam 720 bin. Bunun yaklaşık yarısı, yanılmıyorsam 340 bini yerel yönetimlerde veya buna yakın bir rakam. Diğeri de kamuda olan rakam. Net rakamları arkadaşlar çıkabilirse onu da hemen verelim.

İş sağlığı ve güvenliği, iş kazaları esasında belki Bakanlığımızın olmazsa olmaz konu başlıkları arasında. İş sağlığı ve güvenliği konusunda yasal düzenlemelerle ilgili de çalışmalarımızı yapıyoruz. Burada yalnız yasa düzenlemesi, kanuni düzenlemelerle mesafe katetmemiz tabii ki çok mümkün değil. Yani burada topyekün bir mücadeleyi ve iş sağlığı ve güvenliğinde bir kültürel değişimi de başarmamız lazım yani gerek çalışan gerek iş veren gerekse toplumun tamamında. Yani, biz evlerdeki kazaları azımsayamayız; bu nedenle, gerek eğitim boyutuyla çocuklarımıza, gençlerimize, işverene ve çalışana.

Şimdi, hemen hemen hepimiz -ben bu örneği çok yaşadığım için- Avrupa'ya gittiğimizde arka koltukta da olsak otomatikman kemeri takıyoruz ama Türkiye'de ön koltukta bile kemere susturucu takıyoruz. Şimdi, bu bir toplumsal sorunumuz. Yani ben bir iş yerinin denetimine giderken yanımda işveren vardı, yanılmıyorsam 18 katta baretsiz dış cephede çalışanı gördüm. Tam döndüm işverene, dedim ki bu nedir? Ona söylerken, iskelede, ayaklarının ucunda bareti ve kemeri gördüm. Şimdi, bu bir kültür. Burada eğitime ihtiyacımız var, eğitimi kültüre dönüştürmemiz lazım. Bir çalışanı da iş yerinin alması gereken tedbirlerle ilgili bilinçlendirerek o haklarının da sahibi olması gerektiğini de... Bu, orta vadelide bizim vermemiz gereken emek ama kısa vadelide de mutlaka daha güçlü denetimler ve daha güçlü duyarlılığı başarmamız gerektiği kanaatindeyim.

Ben, rakamlarda şu başarımız var, şuradan şuraya aldık diye, burada birbirimize karşı kontra cevapları çok doğru bulmuyorum. Realiteden uzaklaşmadan ama yine 2002'den bu yana çalışan oranındaki artış, iş sağlığı ve güvenliğinde aldığımız tedbirler, aldığımız tedbirler sonrası iş kazalarındaki düşme rakamları başarı gibi de görünse esasında bizi mutlu eden rakamlar değil. Bizim minimize etmek ve dünyaya karşı bu anlamda başımız dik, alını açık bir süreci yönetmemiz gerekiyor. Bu anlamda da sizin duyarlılığımıza da katkılarımıza da teşekkür ediyorum.

Bu arada, Musa Çam kardeşime ve arkadaşşıma, hassasiyeti; Sayın Zekeriya Temizel Bakanımıza da burada olmam veya orada olmamamla ilgili duyarlılıklarına teşekkür ediyorum ama ilk dakikadan itibaren bizim yetkili arkadaşlarımız orada. Sayın Bakanımızla da görüşerek, bugün Sağlık Bakanımız orada, yarın, öbür gün, ertesi gün ben orada olacağım, dolayısıyla Hükümetin orada olduğu bir süreç.

Polemik yapmaya kalktığımız zaman, arkadaşlar polemikler kolay. 19 Ağustos depremine Hükümetin, yetkililerin ne zaman ulaştığını da millet de biliyor, herkes de biliyor. O nedenle, ben polemik cümlelerini çok fazla doğru bulmuyorum, hele hele bu tür ortamlarda reel olmalıyız, vicdanlı olmalıyız ve yapabileceğimizin en iyisini yapmakla ilgili birbirimizi uymalıyız. Uyarılarınıza teşekkür ediyorum. Daha iyi yapma gayretimiz ve sorumluluğumuzun bilinciyle, bu konuda da önümüzdeki dönem de, inşallah, gelecek yıl da benzer cümleleri dinleyeceğiz ne yazık ki ama bu yıla göre daha başarılı sonuçlarla karşınıza veya daha minimize edilmiş kazalar veya daha güçlü tedbirler almış bir süreçle gelmeyi de arzu ediyorum. İnşallah, bunu da başarma duyarlılığımız var.

İdari para cezaları... Bunları size yazılı olarak da gönderebilirim.

İki konuda... Bizim önümüzdeki dönemde, Sayın Kuşoğlu'nun veya birçok arkadaşımızın da dile getirdiği konu, bir defa SGK'yla ilgili ikinci faz reformunun çalışmalarına başladık, inşallah bu anlamda, ikinci faz reformunu hep birlikte, sizlerin de katkılarıyla yapabilirsek bu gelecekle ilgili daha güvenli bir yolculuğa sürükleyeceğiz.

Yine, kamu çalışanı reformu... Ben, şu anda üç aylık bir bakan olarak, geldiğim günden beri belki -taşeronla ilgili olan çalışmaları bir süre kıyıda tutalım- kamu çalışanı reformunu önümüzdeki kısa sürede yapabilecekseniz bu kamu çalışanı reformu...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Zamanı ayarlamamışız, sistem kendisi kapattı Sayın Bakan. Kusura bakmayın.

Buyurunuz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Bu kamu çalışanı reformu içinde bütüncül bir yapı ama kısa vadede bununla ilgili hızlı bir sonuç alamamamız -gördüğüm kadarıyla ve bu iki ayın bana kazandırdığı görüşle- kısa vadede yapabilmemiz zor gibi görünüyor. O nedenle, bizim sistemimize bir ilave yama daha taşeron veya hizmet alımında getireceğiz. Hükümet bu anlamda çalışmalarına başladı. Ümit ediyorum ki, yıl sonundan önce veya en geç yıl başına bu konuda da kesin kararını verecek ve ilgili açıklamaları Hükümet olarak yapma noktasına geleceğimizi ümit ediyorum.

Promosyonu da yine bu çerçevede söyleyeyim.

Değerli arkadaşlar, promosyonda reel olarak yakaladığımız rakamlar, emeklimize, size, bankalarla şu promosyon anlaşmasını yaptık diyebileceğimiz reel rakamlar beni bakan olarak bu anlamda geri tutuyor. Sayın Başbakanımıza tabloyu sundum. Kamu bankalarıyla ve Bankalar Birliğiyle görüşerek daha olgun ve emeklimize de en azından bir katkı sağlayacak bir süreci inşallah önümüzdeki günlerde Sayın Başbakanımız şekillendirir ama kamuoyuna yansıyan rakamlar -benim de zaman zaman telaffuz ettiğim- bir taraftan abartılı rakamlar var, 11 milyon, 12 milyona yaklaşan emeklimizle ilgili, stoklardaki emeklimizle ilgili bankalarımızın çok ciddi düzeyde çekimser davrandığını görüyoruz. Bizim kendimizle veya çalışanla ilgili promosyon rakamlarıyla, stoklardaki emekliler konusundaki promosyon rakamlarında bankalar açıkçası o beklentinin çok çok altında, reel olarak da yaptıkları hesaplar veya bizim yaptığımız hesaplarda hakikaten arzu edilen rakamlar olmadığını görünce hadiseyi biraz daha Sayın Başbakanımızın müdahalesine bıraktık ama kanaatim odur ki önümüzdeki bir ayın içinde Sayın Başbakanımızla bu konuyu nihayetlendirecek bir süreci tamamlamış olacağız diye ümit ediyorum.

Sayıştay raporları, yine, burada -daha önce de Sağlık Bakanı olduğum dönemde de gündemimize gelen- bizim daha ideal, daha hesap verebilir bir süreci... Hele hele SGK'da önümüzdeki yıl da yine sıkıntımız olabilir. Şu anda, altyapının ihale sürecindeyiz, Tabii, bu bilişim altyapısının, otomasyon

ihalesinin bir yılda tamamlanması çok mümkün görünmüyor ama bütün bunlara rağmen, bizim daha önümüzdeki yılın hesaplarını bu entegrasyonla takip edilebilir ve geçmiş dönemlerden aktarılanları da entegre edebilecek bir otomasyon sürecini 2017'ye yetiştirmemiz mümkün değil. Belki seneye de benzer sıkıntıları burada sizlerle paylaşarak geçeceğiz ama Sayıştay raporlarındaki duyarlılığımız ve bu seneki raporlardaki aksayan yönleri ve eleştiri yönlerini de miminize etme çalışmalarımız olacak.

Nitelikli eleman konusunda, özellikle bizim tabii meslek liseleriyle ilgili sıkıntımız, açıkçası son belki yirmi, otuz yılın temel sorunu oldu. Şimdi de algı yönetiminde sorunumuz var. Meslek liselerine olan talebi ve oralardan nitelikli ara eleman yetiştirmemizde... Ailelerin talepleri, ne yazık ki illa üniversite mezuniyet diploması algısına yöneltiyor çocuklarımızı, hâlbuki iyi bir mesleğe veya iş bulabilen, üretebilen bir mesleğe yöneltecek bir süreci başarmamız lazım. Şu anda, yanılmıyorsam bu hafta gelecek, millî eğitimle ilgili yasa tasarısının burada, özellikle çıraklık, çıraklık eğitiminde yeni ve daha dinamik süreçlere pencere aralayacağımı ve önümüzdeki döneme daha güçlü katkılar sağlayacağımı ümit ediyorum.

Bunun dışında, Sayın Kuşoğlu'nun cevap veremediğim... Faz 2 çalışmalarını önümüzdeki dönemde getireceğimizi... 2017 bütçe açığı 21,6; bütçe transferi 116 milyar transfer ve açık arasındaki fark; devlet katkısı yüzde 47,7; ek ödeme -milyar olarak- 8,6; faturalı ödeme 7,8; teşvikler 23,5; yeşil kart ödemesi 7,2.

Yine, İşsizlik Fonu'yla ilgili fonda biriken ve fonun harcaması... Burada, belki, istifade etmede, önümüzdeki dönemdeki çalışmalarla istifade edilebilirliğin kriterlerini yeniden gözden geçirme ve bu fonun daha hak ve hukukunu koruyan bir düzenlemeyi, çalışmayı önümüzdeki dönemde birlikte, sizlerin de önerileriyle şekillendiririz, ama GAP'a olan transfer tekrar iadesi yapılacak bir transfer, o nedenle bu fonun GAP kısmı yine geri alacağı, iadesine alacağı kendine ait bir fon.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – İşsizlik Fonu'ndaki rakam mı Sayın Bakan?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – İşsizlik Fonu'ndaki rakam 102 milyar...

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Orada da bir transfer var, cari transfer de, onu da sormuştum, ondan mı bahsettiniz acaba?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – 6,5 milyar lira.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – 2015'te 6,5 milyar lira cari transfer.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Evet.

Aktif İşgücü Programı ve İşbaşı Eğitim Programı giderlerinden oluşan, bu anlamda bir transfer.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Sayın Bakanım, 6,5 milyar Aktif İşgücü Programı olur mu, çok büyük bir rakam. 6,5 milyar... Bir yanlışlık var herhâlde.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – İşsizlik ödemesi, işsizlik sonrası ödemelerin yerine getirilebilmesi için yapılan harcamalar, maaşlarının ödenmesi, fondan yapılması, İMD maaşları, Aktif İşgücü Programları ve bunların sigortaları; 4 başlık konusu.

İsterseniz detaylarını yazılı olarak size aktaralım.

BÜLENT KUŞOĞLU (Ankara) – Lütfen Sayın Bakanım.

ÜNAL DEMİRTAŞ (Zonguldak) – Sayın Bakan, asgari ücretle ilgili, kıdem tazminatıyla ilgili bir değerlendirme yapmadınız, milyonlarca insan bekliyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Değerli arkadaşlar, tabii, asgari ücretle ilgili geçen yıl yaptığımız ve bu yıl da, 1.300 liranın altında kalanların 1.300'e tamamlanmasına önümüzdeki yıl da yine devam edeceğimizi, burada işverenin dinamiklerinin aksamaması için de yine Maliyenin desteklemesi önümüzdeki yıl da devam edecek, ama burada bir taraftan istihdamın dinamiklerini teşvik ederken, istihdamın hak ve hukukunu daha iyi noktaya taşıırken, dünyanın ve ülkemizin yaşadığı süreçleri de görmezlikten gelirse, bir tünele ve bir krize ülkemizi çok hızla sürüklemiş oluruz. Şu anda son bir, bir buçuk yıla baktığımızda terörle olağanüstü bir mücadele, Rusya'yla yaklaşık yedi, sekiz ay yaşanan olağanüstü bir kriz süreci, yine 15 Temmuzda darbe girişimi, bütün bunlar ülkemizi dar bir tünele, zor bir sürece soktu. Dolayısıyla, daha iyinin peşinde mutlaka hep beraber koşmalıyız, ama mevcudu korumadan veya mevcudun dinamiklerini zora sokarak, bunu da görmeden bir krize ülkeyi sürüklersek, o zaman bunun bedelini yine hep beraber öderiz. Belki siyaseten AK PARTİ öder ama milletin ödediği her bedel esasında siyasetin de ödediği bir bedel olur. O nedenle, krize sürüklemeyen, istihdam alanlarını daraltmadan, istihdamın hak ve hukukunu koruyan, ama bir taraftan da yeni istihdam alanlarını oluşturacak süreçleri iktidar olarak iyi yönetmemiz lazım.

Dolayısıyla, "Asgari ücretin bugün geldiği noktadan mutlu musunuz, memnun musunuz?" diye bir soru sorarsanız, değilim, ama "Bunu şuraya çıkarabilir misiniz?" dediğinizde de çıkarılabilirliğini görmediğimi ifade etmek isterim. Dolayısıyla, burada iktidar olarak gönlümüzün istediğini değil, yapabileceğimizin iyisini yapmak durumundayız.

Tabii, emeklilerimizle ilgili, yine, böyle rakamlara, "2002 şuydu, 2016 bu oldu, asgari ücret 2002'de buydu, 2016'da bu oldu." diye baktığımızda, bizim çok mutlu olduğumuz başarı oranları var, ama "Bugünkü rakamlardan mutlu musunuz?" diye sorduğunuzda, hayır, değilim. Yani 2002'den bugüne getirme başarısı önemli bir başarı, ama geline nokta yeterli mi? Geline nokta yeterli değil, daha iyi noktaya götürebilmek için de hep beraber, sizlerin katkılarını da değerlendirerek, desteklerinizi alarak, ama yapabileceğimizin en iyisini yapma gibi bir sorumluluğumuz var, hesabı da neticede yeri gelecek burada size, Meclise, ama günü gelecek vatandaşımıza da vereceğiz.

Tabii, diğer bir konu, belki genelde atladım onu, kıdem tazminatı.

Arkadaşlar, kıdem tazminatı, Türkiye'de 1975'te yasal düzenleme yapılırken, yasa koyucu böyle bir fonun kurulmasında yarar olduğunu ifade etmiş, ama kırk bir yıl sonra hâlâ konuşur noktadayız. Şu anda kıdem tazminatından istifade eden ki sizler de defaatle söylediniz, sendikacılıkta geldiğimiz nokta, esasında rakamlar yine yüzde 17'ler, 18'ler denilebilir. Bu anlamda, burada da yine ideal, iyi bir noktada olmadığımız, ama kıdem tazminatından istifade eden yalnız sendikalı işçilerimiz ve diğerleri de yüzde 80, 85 gibi bir oranda, bizim yaptığımız, Bakanlığın yaptığı bir çalışmada sendikasız işçilerin kıdem tazminatından istifade edebilme oranı yüzde 16'larda, yüzde 84'ü kıdem tazminatından neredeyse hiç gündemine bile alınmadan gidiyor. O zaman, bizim sağlıklı bir fon, iyi yönetilebilir bir fon, işverenin de ne verdiğini bildiği ve "Beş yıl, on yıl sonra önüme ne çıkacak?" korkusunu yaşamadığı, çalışanın hak ve hukukunu koruyan, alın teri üç güne üç gününü, üç yılsa üç yıl, on yılsa, on beş yılsa, neyse bütün bu alın terinin hak ve hukukunu koruduğu bir kıdem tazminatı fonuyla ilgili çalışmalarını paydaşlarla değerlendirme içindeyiz, ama "Sendikalarımızın tamamı karşı." demeniz, tamamını nasıl olur da taraf yaparız çalışmasını da başarmamız lazım, çünkü sendikalarımızın tamamının karşı olmasıyla biz burada tikanırsak, sendikasız yüzde 80'lik kitlenin hak ve hukukunu da gözardı etmiş oluruz. Dolayısıyla, burada, çalışanlarımızın tamamının alın terinin, hak ve hukukunun korunabileceği bir yapının mücadelesini, sendikalarımızı da işin içine katarak, işvereni ve devleti

de işin içine katarak başarabilmeliyiz. O nedenle, bu süreç, yine, bizim için başarmamız gereken, zorlukları olan, ama özellikle bu tarafa söylüyorum, muhalefet olarak da kalıcı çözüme katkılarınızı, reel katkılarınızı beklediğimizi de ifade etmek istiyorum.

Sayın Kalaycı, “2015 yılında imzalanan, 2016 yıllarında geçerli olan orana göre, 2016 yılında yüzde 6 artı yüzde 5 zam yapılmış, 2017 yılında ise yüzde 3 artı yüzde 4 oranında zam yapılacak.” diyor. “Gerçekleşen artışın enflasyon tutarının altında kalması hâlinde enflasyon fazlası da maaşlarına yansıtılacaktır.” diye, yine bir notumuzu iletelim.

Aylar itibarıyla çok değil ama İşsizlik Fonu ödeneğinden 2016 yılı Ocak ayında 375.188 kişi istifade ederken, ekim ayında 459.351, 460 bin başvuru ve 350 milyon 799 bin, yaklaşık 350 milyonluk bir ekim ayı rakamları var, size özet olarak vereceğim.

Bu İŞKUR istatistiklerini göremiyorum, takip ediyorum, istatistik bültenlerini günümüz ihtiyaçlarına uygun olarak düzenlemek amacıyla yeni bir çalışma aralık ayında yayınlanacak ve aralıktan sonra düzenli devam edecek.

“TYP’lerle ilgili bilgi verir misiniz?” Yine, 2007 ve 2015 rakamları var. 2007’de toplam katılımcı sayısı 182 iken 2016 Ocak-Ekim arasında 152.920-153 bin. 2014’ü sordu Musa Bey galiba.

MUSA ÇAM (İzmir) – 2015-2016.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – 2015; 429 bin, 2014; 118 bin.

BAŞKAN – 2016’yı sordular efendim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – 2016; 153 bin, ekim ayına kadar olanı.

BAŞKAN – “Bir bakan farklılaşması var mı uygulamada?” diye sordular, onu sormak istediler.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Yok, henüz bakan farklılaşması yok çünkü oradan gelen fonun bütçesi belli ve tam aksine orada düşüş var ama işsizlik ve toplum yararına çalışmayla ilgili bu önümüzdeki bir ayın içindeki çalışmalarını yıl sonuna kadar netleştirip 2017’den itibaren kriterleri ve kalıcı istihdama dönüşü de planlayan, ona altlık oluşturan bir sistematiği yani biz bir ile verdiğimiziz... Utku Bey’in belki oradaki iki ilçeye ilgili şeyine de cevap olur. Bütün ilçelerimizde veya illerimizde hangi rakamla vereceğiz ve ondan sonraki yıl da kalıcı istihdama dönüşme oranında artıracamız veya kalıcı istihdama dönmüyorsa devamını kalıcı istihdamla endeksleyerek veya kurgulayarak götürmek istiyoruz çünkü iki dönem altışar ay, iki dönem dokuzar ay, ondan sonra yine işsiz kalıyorsa, kalıcı istihdama dönüşüme de bu katkı sağlamıyorsa o zaman burada biz yalnız bir geçici dönem bir yaraya merhem oluruz ama bunun bir de planlaması kalıcı istihdama dönecek şekilde çalışmalarını arkadaşlarımızla yapıyoruz.

MUSA ÇAM (İzmir) – 2015’deki yüksek olması 7 Haziran ve 1 Kasım seçimleri öncesinde yapılmış olan rakamlar. 153 bine düşmüş mesela. 2015’te 429 bin olmasının nedeni 7 Haziran ve 1 Kasım seçimleridir.

BAŞKAN – Yok, yok. Ben bakan farkını o yüzden sordum. Faruk Bey’in eli boldu ama Sayın Soylu ve Sayın Bakanın maalesef elleri biraz dar, taleplerimizi karşılamıyorlar.

MUSTAFA KALAYCI (Konya) – Zaten bu toplum yararına değil, parti yararına.

MUSA ÇAM (İzmir) – Aynen öyle.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Arkadaşlar, tabii, birçok şey söylenebilir. Her yapılan işin mutlaka eleştirilen yönleri vardır, aksayan yönleri vardır ama biz yaptığımızın eleştirilen yönlerini minimize eden, başarı yönlerini de çoğaltan bir analizi burada sizlerin de katkılarınızla yapabilirsek esasında süreç... Yoksa siz bir taraftan yalnız eleştiren olursanız, biz de size yalnız “Çok haklıyız, çok doğrular yapıyoruz.” dersek burada körler savaşına döneriz. Açıkçası, olabildiğince istifade edelim, size de istifade edebileceğiniz dönüşümleri yapalım.

Yıllar itibarıyla iş yeri ve çalışan sayıları, iş kazalarıyla ilgili bu rakamlar gelmiş. 2002 yılında çalışan sayısı 5 milyon 223 bin, 2015'te 14 milyon.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN – Zamanınız doldu.

Sayın Bakanım, on dakika daha süre vereyim.

Toparlayalım efendim.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Yüz binde ölümlü iş kazası oranı 2002'de yüz binde 16,8 iken, 2015'te 8,9; iyi bir rakam ama utanç duyduğumuz bir rakam yani düşme oranına baktığımızda iyi ama ölümler varsa bu düşme oranını daha iyiye taşıyabilmek için gereklerini yapmamız gerekir. On üç yılda düşüş oranı, yüzde 47 gibi bir başarı rakamını bürokratlarımız bize sunuyor.

Siirt-Şirvan'da heyelanla ilgili genel şeyimi söyledim, geçiyorum.

ŞERAFETTİN TURPCU (Zonguldak) – Şehitler arasındaki farkla ilgili bir şey söyleyecek misiniz?

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Şimdi, tabii, 15 Temmuz şehitleri ile diğer şehitlerimiz arasında bir fark olmalı mı, olmamalı mı? Belki, bu, hakikaten vicdanen tartışılması zor bir konu ama bir güvenlik görevlimizin, bir çalışmamızın şehit olması, bu alanda o görevinin -ben hekim olarak- bir hekimin o anlamdaki mesleğini yaparkenki süreç ile 15 Temmuz gecesi evinden hiçbir sorumluluğu yok da tankın önüne başını koyan veya silahın önüne geçen normal bir vatandaşımızın o anlamda şehitliği konusu...

ŞERAFETTİN TURPCU (Zonguldak) – PKK'yla savaşta, teröre karşı savaşta diyorum.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Yani, PKK'yla terör mücadelesi... Şimdi, işini yaparkenki ile hiç görevi olmadığı hâlde vatan, bayrak, demokrasi, millî irade, geleceğine sahip çıkma...

MEHMET BEKAROĞLU (İstanbul) – Kaç kişi Bakanım bunlar? Düzeltsin gitsin, yapmayın. Böyle söylemek bile rencide ediyor.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANI MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Zorlandığımı fark ediyorsunuz.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Ama ayırım yaptığınızı da kabul ettiniz Sayın Bakanım, bu da acı bir şey gerçekten.

ŞERAFETTİN TURPCU (Zonguldak) – Sayın Bakanım, maden şehitleriyle ilgili de aynı ayırım söz konusu.

AYTUĞ ATICI (Mersin) – Yani, ayırım yaptığınızı kabul etmeniz de ayrı üzücü.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Arkadaşlar, her konuda hemfikir olsak bile hemfikir olduğumuz konuyu hemfikir olduğumuz şekilde çözebilmemizin de -tersi de olsa- çok mümkün olmadığını iktidar alanlarınızda bile görürsünüz. O nedenle, yapabileceğimizin azamisini yapmak, doğrusunu yapmak, daha doğrusu yapabileceğimiz alanda doğrusunu yapmak durumundayız.

Mehmet Günal Bey'in, bütçenin yüzde 55'i büyüklüğünde bir mali sistemi kayıt kontrol... Onunla ilgili gerekli şeyi söyledim. Kamu personel reformuyla ilgili genel bakışımı ifade ettim. Çalışma hayatına nitelikli eleman kazandırılmasıyla ilgili mesleki yeterlilik kurumumuzun dinamiklerini açış konuşmamda da veya sunumda da kısmen söylemiştim.

Genç işsizliğin arttığı bu dönemde İŞKUR olarak neler yaptığımızı... Evet, genç işsizlik konusu yine bizim hayati konu başlığımız. İşsizliğin azaltılması kapsamında, bütün faaliyetlerden gençlerin öncelikli olarak yararlanması ve projelerimizde öncelikli olarak gençler var. Öğrencilere okul sıralarında iş ve meslek danışmanlarıyla ulaşarak iş gücü piyasasıyla tanışmalarını sağlıyoruz. İş arama becerileri ve mülakat teknikleri konusunda danışmanlık hizmetleri veriyoruz. Bu hizmetlerimizin daha kolay verilebilmesi için yaklaşık 90 üniversitede İŞKUR irtibat noktaları açtık.

Ayrıca gençlerin mesleki eğitim kursları ve işbaşı eğitim programları aracılığıyla meslek sahibi olması ve iş tecrübesi kazanması sağlanmakta. Girişimci ruha sahip gençlerimize yönelik eğitimler ve destekler verilmekte. Çeşitli uluslararası proje ve programlarda da genç istihdamını destekliyoruz. Aktif iş gücü hizmetlerinden yararlananların içinde gençlerin oranı da yüzde 63.

Sayın Bekaroğlu, iş kazalarıyla ilgili genel kanaatlerimizi paylaştık, çok rakamlara girmeyeyim. Bu anlamda önümüzdeki süreçte daha dinamik ve minimize etme yasal düzenleme gerekiyorsa da yasal düzenleme çalışmalarının da gündemimizde olduğunu bilmenizi istiyorum. Onu o şekilde geçiyorum.

Evet, bir suç duyurusu da yapıyorum bir inşaat firmasının da ismini vererek. İş sağlığı ve güvenliği yönünden 6/5/2015 tarihinde yapılan teftiş sonucu 3 -mevzuata aykırılık sebebiyle- iş yerinde işin durdurulması kararı verilmiş.

Yine, maden iş kazalarıyla ilgili 2016 10'uncu ay itibarıyla maden iş yerleri iş sağlığı ve güvenliği yönünden 686 programlı ve 255 program dışı olmak üzere toplam 941 teftiş yapılmış, teftişler sonucu 322 iş yerine 6 milyar 495 lira para cezası uygulaması istenilmiş, 49 iş yeriyle ilgili durdurma kararı alınmış.

İş sağlığı ve güvenliği inşaat iş yerlerinde yapılan denetimlerde yine 31/10/2016 tarihi itibarıyla 4.079 programlı ve 1.766 program dışı olmak üzere toplam 5.845 teftiş, teftişler sonucunda da 1.244 iş yerine 16 milyon 491 bin TL idari para cezası uygulaması istenilmiş, 650 iş yeriyle ilgili durdurma kararı alınmış.

Sayın Kılıçdaroğlu-SGK ilişkisine girmek istemiyorum.

Sayın Demirtaş iş kazalarıyla ilgili, ölümlü iş kazası sayısında ülkemiz "3'üncü sırada" veya "ilk sıralarda" dedi. 7'nci sırada olduğumuzu söyleyerek daha iyi noktada olduğumuzu ifade etsem bile 7'nci sıra iyi bir sıra değil.

Sayın Arık, çocuk işçiliğiyle mücadele... Yine bizim bu son on yıldır ciddi bir mücadelemiz var. Burada, 2006 yılında ILO tarafından çocuk işçiliğiyle olan mücadelede örnek ülke gösterilişimiz var. Değişik projelerle yine mücadelemizi -temel sorunlarımızdan biri- yoğun bir şekilde devam ettiriyoruz. Çocuk İşçiliğiyle Mücadele Ulusal Programı'nı da hazırladık, önümüzdeki günlerde, aralık ayında yayınlayacağız. Bununla ilgili mücadelemizde de -yine aynı iş sağlığı ve güvenliğinde olduğu gibi- duyarlılıkla, her geçen yıl bir yıl öncesinden daha iyi şekillendirebilme gayretimiz olacak

ama gündemimizden kısa vadede çıkartabileceğimiz bir konu başlığı olduğu kanaatinde de değilim. Mücadele etmek, burada bir başarı hedefi koymak mutlaka bizim için önemli. Ama sosyolojik hadiseleri akşamdan sabaha çözebilmek de çok mümkün değil.

BAŞKAN – Sayın Bakanım, teşekkür ediyoruz.

ÇALIŞMA VE SOSYAL GÜVENLİK BAKANİ MEHMET MÜEZZİNOĞLU (Bursa) – Peki.

Diğer sorular var, ben arkadaşlara yazılı olarak göndermeye çalışayım.

Hepinize ayrı ayrı teşekkür ederim.

BAŞKAN – Değerli arkadaşlar, Sayın Bakanımıza cevapları için teşekkür ediyoruz.

Değerli hazırun, kurum bütçeleri üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Şimdi sırasıyla bütçe ve kesin hesapları okutacağım.

Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı 2017 yılı bütçesi ve 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Mesleki Yeterlilik Kurumu bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Mesleki Yeterlilik Kurumu 2017 yılı bütçesi ve 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Türkiye ve Orta Doğu Amme İdaresi Enstitüsü 2017 yılı bütçesi ve 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Devlet Personel Başkanlığı bütçesinin fonksiyonlarını okutuyorum:

(Devlet Personel Başkanlığı 2017 yılı bütçesi ve 2015 yılı kesin hesabı okundu, oylandı, kabul edildi)

BAŞKAN – Böylelikle gündemimizde bulunan kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe ve kesin hesapları kabul edilmiştir, hayırlı uğurlu olsun.

Bütün katılımcılara teşekkür ediyoruz.

Değerli arkadaşlar, gündemimizde yer alan kamu kurum ve kuruluşlarının bütçe, kesin hesap ve Sayıştay raporları görüşmelerine yarın saat on birde devam edeceğiz.

Birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 15.29

